

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

DYSTRANS PROJESİ
GEÇİŞ DÖNEMİ DESTEK KİTİ (O2)
ÖĞRETMEN REHBERİ

Bu çalışma İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü Koordinatörlüğünde
Altı ortak ülkeden proje ortaklarının işbirliği ile hazırlanmıştır.
Ulusal proje ekipleri içeriğin oluşturulmasında her konuda katkı sağlamıştır.

Bu çalışmadaki tüm bilgilerden Ulusal Proje Ekipleri sorumludur.

Tüm yayın hakları saklıdır.

İSTANBUL İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ,
İSTANBUL, TÜRKİYE, 2019

Bu Proje Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir.
Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu
tutulamaz.

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	4
1. Proje Ortağı Ülkelerde Disleksi.....	6
1.1. Disleksi Anlamak.....	7
TÜRKİYE.....	7
BULGARİSTAN.....	7
ROMANYA.....	7
POLONYA.....	8
İTALYA.....	8
PORTEKİZ.....	8
1.2. İlgili Mevzuat ve Sağlanan Destekler.....	8
TÜRKİYE.....	8
BULGARİSTAN.....	9
ROMANYA.....	9
POLONYA.....	10
İTALYA.....	10
PORTEKİZ.....	11
2. Disleksinin Belirtileri.....	11
2.1. Disleksi kendini öğrenme ortamında nasıl gösterir?.....	12
OKUMA.....	12
YAZMA.....	12
MATEMATİK.....	13
DİĞER.....	13
2.2. Öğrenme zorluklarının bir sonucu olarak duygusal ve davranışsal problemler.....	14
3. Okuma / yazma becerilerini geliştirmek için önkoşullar.....	15
3.1. Algılar.....	16
3.1.1. Görsel Algılar.....	16
3.1.2. İşitsel Algılar.....	16
3.1.3. Fonolojik Algılar ve Fonolojik Farkındalık.....	17
3.2. Hafıza.....	17
3.2.1. Görsel Hafıza.....	17
3.2.2. İşitsel Hafıza.....	18
3.2.3. Kısa süreli ve uzun süreli hafıza.....	18
3.2.4. Anlamsal Hafıza.....	19
3.3. Dikkat.....	19
3.4. Mekânsal yönelim.....	20
3.5. Sıralama Becerileri.....	21
3.6. İnce Motor Beceriler.....	21
SONUÇ.....	22
4. Disleksi' nin neden olduğu öğrenme güçlükleri.....	22
4.1. Okuma ve Yazmada.....	22
4.2. Matematikte.....	27
4.3. Yabancı Dil Öğreniminde.....	27
4.4. Tarih/Coğrafya ve Fen Derslerinde.....	28

4.5. Müzik/Resim ve Spor Derslerinde	29
4.6. Organizasyon ve Zaman Yönetiminde	30
5. Nasıl Yardım Etmeli?.....	30
5.1. Disleksi Dostu Materyaller Nasıl Hazırlanır?	30
5.2. Okul Psikoloğu / Pedagojik Danışmanın Rolü	33
5.3. Ebeveynlerle İletişim	34
5. Yardımcı Teknolojiler	35
5.1. Yardımcı Teknoloji Nedir?	35
5.2. Disleksik Öğrenciler İçin Faydaları	35
5.3. Ortak Ülkelerde Neler Mevcut	36
6.3.1. Türkiye	36
6.3.2. Bulgaristan.....	37
6.3.3. Romanya.....	39
6.3.4. Polonya	41
6.3.5. İtalya	41
6.3.6. Portekiz.....	42
REFERANSLAR	49
EK 1	52
EK 2	53
EK 3	54
EK 4	58
EK 5: ÖRNEK OLAYLAR	62
EK 2: ETKİNLİKLER.....	89
A2.1. Sınıf içi Kullanıma Uygun	89
A2.2. Evde Kullanıma Uygun.....	117

Giriş

Son yıllarda disleksi, bazı kimselerin yaşadığı zorlukları ifade etmek için kullanılan oldukça tanıdık bir terim haline gelmiştir. Durumun kökenini ve buna neden olan sebepleri açıklamaya çalışan birçok yayın bulunmaktadır.

1881'de Oswald Berkhan'ın ilk disleksik belirtileri tanımlamasıyla başlayan ve 1887'de oftalmolog Rudolf Berlin'in "disleksi" terimini yeniden adlandırmasıyla devam eden süreçte araştırmacılar bu duruma neden olan biyolojik sebepleri bulmaya çalıştılar. Düzinelerce teori üretildi ve bu teoriler her yeni nesil disleksi araştırmacısı ile evrim geçirdi.

Zamanla disleksi tanımları da değişime uğradı.

Yirminci yüzyıldan önce, okuma ve yazma güçlüğü çeken çocukların tıbbi problemleri olduğu ya da yapısal olarak sınırlı veya kötü motive edilmiş oldukları düşünülmüştür. O zamanlar okuma sorunu olan çocuk grubunu ve yetişkinleri tanımlamak için "kelime körlüğü" terimi, yaygın olarak kullanılmıştır. 1930'ların ortalarından itibaren , "disleksi" terimi, literatürde eski ifadenin yerini almaya başladı. Neredeyse aynı zamanda öğrenme zorlukları, özellikle de disleksi, öncelikli eğitim sorunu olarak görülmeye başlandı. Ancak, yirminci yüzyılın ikinci yarısında, okuma ve yazma zorlukları olan bu çocukların artık tıbbi görev alanında olmadığı düşünülmeye başlanmış ve sorunun bir eğitim ortamında ele alınmasının en iyi yol olduğuna karar verilmiştir.

2009'da Sir Jim Rose "Disleksi ve Okuryazarlık Güçlüğü çeken Çocukların ve Gençlerin Tanınması ve Eğitimi"¹ başlıklı raporunda disleksinin tanımını aşağıdaki şekilde yapmıştır:

"Disleksi, öncelikle doğru ve akıcı kelime okuma ve yazmayla ilgili becerileri etkileyen bir öğrenme güçlüğüdür."

Eşzamanlı güçlüklerin dil, motor koordinasyonu, zihinsel hesaplama, yoğunlaşma ve kişisel organizasyon yönlerinde görülebildiğini ancak bunların kendi başlarına, disleksinin belirteçleri olmadığını da ekliyor. Disleksinin karakteristik özellikleri fonolojik farkındalık, sözel bellek ve sözel işlem hızı, görsel ve işitsel işlemlerdeki zorluklardır. Disleksik insanlar, öğrenmelerini etkileyen yetenek ve zorlukların bir kombinasyonunu gösterebilirler. Ayrıca bazılarının problem çözme, yaratıcı beceriler, tasarım vb. gibi (okuma ve yazma ile ilgili olmayan) alanlarda güçlü yanları vardır.

¹ Rose, J. "Identifying and Teaching Children and Young People with Dyslexia and Literacy Difficulties", available at <http://www.thedyslexia-spldtrust.org.uk/media/downloads/inline/the-rose-report.1294933674.pdf> (son erişim 4 Temmuz 2018)

Disleksinin tanımlanması zor olabilir çünkü ölçülebilir bulgularının altında yatan nedenler çok değişken olabilir. Problemin karmaşıklığı, disleksi ve okuma ve yazma güçlüklerinin kültürel ve dilbilimsel geçmişe göre değişebileceği gerçeğiyle artmaktadır. “Tipik disleksik” diye bir tanımlama yapmak mümkün değildir. Her bireyin kendi özelliklerine göre anlaşılması ve yardım edilmesi gerekir.

Son istatistiki verilere göre² dünya nüfusunun yaklaşık% 15'i disleksikdir ve bu da bir milyardan fazla insan demektir. Çoğunluğu da, disleksik olduğunu bilmemektedir...

Avrupa’da bu yüzdeler değeri aynı olduğunu düşünürsek, bu her yaştan 100 milyon insanın disleksiden etkilenmesi demektir. Ve bu da, pratik olarak her sınıfta disleksik öğrencilerin olduğu anlamına gelir.

Disleksi, her kültürden ve ülkeden insanlarda görülebilir; ancak disleksinin yaygınlığı konuşulan dillere göre farklılık gösterebilir

Ne yazık ki, zihinsel problemi olmadığı halde disleksi nedeniyle okuma / yazma / öğrenme zorluğu çeken çocukların çoğu, tembel oldukları ya da yeterince sıkı çalışmadıkları gerekçesiyle suçlanmaktadır.

Zamanında fark edilmeyen ve eğitimin her aşamasında yeterli destek görmeyen öğrencilerin çoğunda, akademik yetersizlik, düşük özgüven, kaygı, motivasyon eksikliği, öğrenme ve okula karşı ilgisizlik görülmektedir.

Günümüzde, bütün Avrupa ülkeleri kapsayıcı eğitim ilkelerini uygulamada çaba gösterdiğinden, erken teşhis ve disleksi için erken müdahale konusu daha da önem kazanmaktadır.

Avrupa Sosyal Haklar Sütununun³ (Sosyal Haklar Ayağı/) ilk prensibinde, herkesin topluma tam olarak katılımını sağlayacak ve iş piyasasına başarılı bir geçişte gerekli olan becerileri elde etmek için nitelikli ve kapsayıcı eğitim, öğretim ve yaşam boyu öğrenme hakkına sahip olduğunu ifade etmektedir. 2017'deki Gothenburg Sosyal Zirvesi'nde, Avrupa Devlet ve Hükümet Başkanları, yeni iş imkanları yaratma, ekonomik büyüme, sosyal adaletin yanı sıra tüm farklılıklarıyla Avrupalı kimliğinin deneyimlenmesinde bir itici güç olarak eğitim ve kültürün etkili bir şekilde nasıl kullanılacağını tartışmışlardır.

Yapılan araştırmalar, disleksi nedeniyle etkilenen çeşitli beceri ve yeteneklerin gelişimini destekleyen sürekli ve uzun süreli bir müdahalenin disleksi için en uygun çözüm olduğunu göstermektedir.

Sorun ne kadar erken tespit edilirse, müdahale ne kadar çabuk başlarsa, olumlu sonuçlar alınacaktır. Hem psikologlar hem de eğitimciler disleksi⁴ dahil olmak üzere olası bir özel öğrenim güçlüğüünün önlenmesinde ilk okuma kazanımı aşamasında okul öncesi çocukların ve

² Statistics: <https://www.dyslexia-reading-well.com/dyslexia-statistics.html> (son erişim 7 Temmuz 2018)

³ European Pillar of social rights, available at https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en (son erişim on 5 July 2018)

⁴ Nicolson, R. and A.Fawcett, Dyslexia, Learning and the Brain, MITT Press, 2008

öğrencilerin gelişimini arttırmanın ve risk faktörlerini değerlendirmenin elzem olduğu görüşündedir (örn. Nicolson, Fawcett 2008).

Ülkelerin çoğunda sorun açıkça görülmektedir ve araştırmacılar zamanla ve gittikçe daha ciddi hale geldiği konusunda uyarmaktadır (bunun nedenleri bu belgede tartışma konusu değildir). Bir taraftan disleksik öğrencileri ve ailelerini destekleyebilecek diğer taraftan sınıfında disleksik öğrencileri olan öğretmenlere destek ve yardım sağlayacak uzmanlar okullarda bulunmamaktadır. Bu nedenle, öğretmenlerin disleksinin doğasını, belirtilerini ve sonuçlarını anlamaları ve öğrencilere yardımcı olabilecekleri ve öğrencilerin zorluklarını aşabilmeleri için destekleyebilecekleri yollardan haberdar olmaları son derece önemlidir.

Ne yazık ki, pek çok okul hala “eğitim-öğretimde çeşitliliği sağlayan sınıf ekipmanları açısından yetersizdir [...] .Öğrencilerin nasıl öğrendiklerini dikkate almayan bir öğretim yöntemi sayesinde zihinlerinin doğal güçleri ihmal edilmiş olur.”⁵

Altı ortak ülkede (Türkiye, Bulgaristan, Romanya, Polonya, İtalya ve Portekiz) düzenlenen bir araştırmaya katılan 136 öğretmenin (ilköğretim ve ortaokul öğretmeni) büyük bir çoğunluğu, disleksik öğrencilere yeterli desteği sağlama konusunda kendilerini yeterli görmediklerini ve bu konuda özel bir eğitime ihtiyaçları olduğunu belirtmişlerdir.⁶

Bir başka ciddi sorun da, birçok ebeveynin, çocuğunun “büyüyeceği” ve zamanla akranlarına yetişeceği umuduyla, çocuklarının sorununu kabul etmemesinden ve bu konuda yardım aramayı ertelemesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca, resmi değerlendirme ve tanının çocuğu “etiketleyeceği” ve öğretmenlerin ve diğer çocukların da kendilerine karşı tutumlarını olumsuz yönde değiştirecekleri yönünde bir kaygı vardır. Ne yazık ki, okullarda disleksik çocuklarla çalışacak şekilde eğitilmiş uzmanların eksikliği de şu soruyu gündeme getiriyor: “Çocuk teşhis edilirse ne değişecek? İhtiyacı olan desteği alacak mı?” Ebeveynlerin kendileri, disleksinin özünü, yarattıkları zorluklar ve sonuçlarını (sosyal ve davranışsal) bilmedikleri için çoğu zaman çocukları tembellik ve öğrenmeye isteksizlikle suçlamaktadır.

Aynı araştırmaya katılan ebeveynlerin büyük bir kısmı, ev ödevi ve derslerde çocuklarına yardım etmek için çok zaman harcadıklarını, ancak yeterli bilgiye sahip olmadıkları için bu konuda etkili olmadıklarını belirtmişlerdir. Görüşme yapılan öğretmenler gibi, ebeveynler de konuyla ilgili daha derin bilgiye sahip olma, çocuklarını anlama ve onlara yardım etme arzusunu ve ihtiyacını dile getirmişlerdir.

1. Proje Ortağı Ülkelerde Disleksi

Disleksi ile ilgili konularda Avrupa çapında büyük bir çeşitlilik gözlemlenebilir. Farklı ülkelerde uzmanlar farklı tanımları benimsemiş ve kullanmışlardır. Her ülke, farklı eğitim seviyelerinde disleksik olan öğrenciler için destek prosedürleri ve farklı değerlendirme prosedürleri hakkında kendi normlarını belirlemiştir.

⁵ Barringer et al., 2010 pag. XVII

⁶ DysTRANS: International Need Analysis, 2018. Available at https://issuu.com/emanuelaeto9/docs/international_analysis (Son erişim 5 July 2018)

İlerleyen sayfalarda ortak ülkelerde kullanılan tanımların kısa bir gözlemi, değerlendirme prosedürleri ve disleksi ile ilgili mevzuat gösterilecektir.

1.1. Disleksiye Anlamak

Disleksi terimi Uluslararası Disleksi Derneği (IDA) tarafından şu şekilde tanımlanmıştır: “Disleksi, nörobiyolojik kökeni olan bir özel öğrenme güçlüğüdür. Disleksinin ayır edici özelliği doğru ve / veya akıcı bir şekilde kelimeleri okuma/tanımda zorlanma ve heceleme ve kod çözme yeteneklerinde yaşanan yetersizliktir. Bu zorluklar tipik olarak; sunulan etkili bir sınıf öğretimi ve diğer bilişsel yeteneklerle ilişkili olarak görülmeyen dilin fonolojik bileşenlerindeki bir eksiklikten kaynaklanmaktadır. İkincil sonuçlar; okuduğunu anlama problemlerini, kelime dağarcığı ve temel bilgilerin artmasını/gelişmesini engelleyecek yetersiz okuma deneyimini içerebilir.”⁷ (IDA Yönetim Kurulu, 2012, 12 Kasım).

TÜRKİYE

Türkiye’de disleksi (okuma güçlüğü,- harfler ve sesler arasındaki ilişkiyi anlamada çocukların zorluk çekmesine neden olan), disgrafi (yazım, sözcük seçimi, harf oluşumu, dil bilgisi ve noktalama işaretleri ile problemlere yol açan yazımla ilgili sorunlar), diskalkuli (temel performansla ilgili zorluklar, matematiksel denklemler ve matematiksel kavramları anlama) ve dispraksi (motor becerileri engeller), Özel Öğrenme Güçlüğü (SLD) türleri olarak kabul edilir ve bu şekilde sınıflandırılır.^{8 9} (Baydık, 2011; Korkmazlar, 2003)

BULGARİSTAN

Bulgaristan’da da disleksinin belirli öğrenme güçlüklerinden biri olduğu düşünülmektedir. Prof.V.Matanova’ya göre “Disleksi, yedi spesifik işlevsellik alanını içeren özel öğrenme bozukluklarının genel bir kategorisidir: etkileyici konuşma, anlatım dili, temel okuma becerileri, okumayı anlama, temel yazma becerileri, yazı, temel matematik becerileri ve matematiksel düşünme ”.¹⁰ Başka bir deyişle, “disleksi” terimi, geniş bir dizi özel öğrenme zorluğunu kapsayacak şekilde kullanılır. Disgrafi, dyscalculia ve dispraksi terimleri de uzmanlar tarafından, belli bazı öğrenme alanlarındaki zorlukları adlandırmak için kullanılır.

ROMANYA

Romanya’da “disleksi” terimi sadece okuma zorluklarını kapsamaktadır. Disleksi, Özel Öğrenme Güçlüklerinin (ÖÖG) bir parçasıdır ve bu son konsept çok çeşitli öğrenme güçlükleri (okuma, yazma, hesaplama ve matematiksel akıl yürütme) için bir çatı kavram olarak görülmektedir. ÖÖG bir hastalık veya eksiklik olarak görülmez, ancak merkezi sinir sisteminin farklı gelişimi ve işleyişi nedeniyle bilgi işlemenin özel bir yolu olarak görülür.

⁷ International Dyslexia Association. Definition of Dyslexia. Available at: <https://dyslexiaida.org/definition-of-dyslexia/> (Accessed on 15 July 2018)

⁸ Baydık, B.(2011) Study of Usage of Reading Strategies of Students with Reading Difficulties and Teaching Practices of Teachers on Understanding Reading. Education and Science, 6(162)

⁹ Korkmazlar, O. (2003). Öğrenme bozukluğu ve özel eğitim [Learning disabilities and special education]. *Farklı gelişen çocuklar*, 147-171

¹⁰ Матанова В., Дислексия, Софи-Р, 2001

POLONYA

Polonya Disleksi Derneği'ne göre, disleksi tanımı temel olarak okuma-yazma , anlamlı okuma ve yazma ve diğer dil becerilerini etkileyen özel bir öğrenme zorluğunu kapsamaktadır.¹¹ Bireyin diğer bilişsel yetenekleriyle uyumlanmayan kelime tanıma ve kod çözme yetenekleriyle ilgili zorluklarla karakterizedir. Diğer özellikler: konuşma gelişiminde gecikmeler, yetersiz sözel performans, yanlış okuma becerileri, yanlış yazım, dilbilgisel hatalar, vb. Bazen duygusal ve davranışsal rahatsızlıklar, kavramsal düşünme, dikkat ve konsantrasyon bozuklukları, görsel algı ve hafıza problemleri ile ilişkilidir.

İTALYA

İtalya'da disleksi diskalkuli, disgrafi ve disfortografi ile birlikte daha geniş bir öğrenme bozukluğu (ÖÖG) çerçevesinin bir parçası olarak kabul edilir. 170/2010 sayılı yasaya göre, ÖÖG “nörolojik patolojilerin ve duyuşsal eksikliklerin yokluğunda yeterli bilişsel yeteneklerin varlığında meydana gelen, ancak günlük yaşamın bazı aktiviteleri için önemli bir sınırlama oluşturabilen bozukluklardır.”¹²

PORTEKİZ

Portekiz'de, disleksi terimi, Portekiz Disleksi Derneği (Associação Portuguesa de Dislexia) tarafından "normal veya ortalamanın üzerinde zekaya sahip insanlarda okuma zorluğu seviyesinde kendini gösteren bir nörolojik bozukluk"¹³ olarak tanımlanmaktadır. Bu kronik zorluk, öğretme kalitesi, entellektüel seviye, sosyo-kültürel fırsatlar veya duyuşsal değişimlerle ilgili değildir. Yapısında ve nörolojik işlevlerinde değişiklikler ile birlikte nörobiyolojik bir temele sahiptir ve genetik bir etki oluşturabilir. "Okuma öğrenmeyle ilgili olsa da diğer akademik alanlarda ve duyuşsal ve davranışsal düzeyde sonuçları olabilir.

1.2. İlgili Mevzuat ve Sağlanan Destekler

TÜRKİYE

Türkiye'de, 573 sayılı Kanunun kabul edildiği 1997 yılından sonra genel eğitim sınıflarına engelli öğrenciler de dahil etmeye başladı. Bu kanunun sonucunda, kaynaştırma zorunlu hale geldi. Özel Eğitim Kılavuzlarına (ÖEK, 2000) göre, kaynaştırma uygulanan okullarda, her sınıfın engelli öğrenci sayısı aynı olmalıdır. Ayrıca aynı türden engelli sadece iki öğrenci aynı sınıfa yerleştirilebilir (MEB, 2000). Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) 1997'den beri ÖÖG'yi tanımaya rağmen, BEP 2006 yılından itibaren uygulanmaya başladı. Öğretmenlerin okul rehber öğretmenlerinden ve Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinden (RAM) destek almaları bekleniyordu. 2009'dan itibaren Özel Öğrenme Güçlüğü Destek Eğitim Programı'nın yürürlüğe girmesiyle, disleksik bireyler ve öğretmenleri için destek sistemleri; ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde daha iyi ve daha yoğun bir şekilde düzenlenmiştir.

¹¹ Polskie Stowarzyszenie Dysleksji (Polish Dyslexia Association). <https://www.ptd.edu.pl/cotojest.html> alınmıştır.

¹² Legge 170/2010: "Nuove norme in materia di disturbi specifici di apprendimento in ambito scolastico" (Law 170/2010: "New rules on specific learning disabilities in the school environment"). <https://www.aiditalia.org/it/dislessia-a-scuola/legge-170-2010> den alınmıştır.

¹³ Associação Portuguesa de Dislexia (Portuguese Dyslexia Association). <http://www.dislex.co.pt/> den alınmıştır.

Türkiye'de disleksi veya özgül öğrenme güçlükleri (ÖÖG) için resmi değerlendirme sadece çocuk ve ergen psikiyatristleri tarafından yapılabilir. Ardından disleksi teşhisi konan öğrencilerle çalışma sorumluluğu rehberlik ve araştırma merkezleri, özel danışmanlık merkezleri, okul danışmanları, psikologlar, özel eğitim uzmanlarındadır. ÖÖG için destek eğitim programı (disleksi dahil) 3 modüle ve 750 ders saatini içermektedir (öğrenme, okuma ve yazma için hazırlık, matematik). Gerekli olan prosedürlerin yıllık olarak tamamlanması şartıyla bu destek programı her öğrenci için iki kez verilebilir.

BULGARİSTAN

Bulgaristan'da disleksi ile ilgili ilk makaleler XX yüzyılda 80'ler de yayınlanmış olmasına rağmen, disleksi ile ilgili genel bir hükümet politikası ya da bağlayıcı olan zorunlu yasal yaptırımlar yoktur. Yakın zamana kadar disleksi ile ilgili ana düzenleme, özel eğitim ihtiyaçları olan çocukların ve öğrencilerin eğitimi için 1 Sayılı Yönetmelik idi, ancak 2015 yılına kadar "disleksi" terimi belirtilmemiştir. Eylül 2015'te Parlamento, Yönetmelik 1'deki değişiklikleri onayladı ve ilk defa, özel eğitim ihtiyaçları arasında disleksi, disgrafi ve diskalkuli yer aldı. 2017 Aralık ayında, 1 Sayılı Yönetmelik, Kapsayıcı Eğitim Yönetmeliği adlı yeni bir belgeyle değiştirilmiştir. Uygulama hala yeni olması ve bir izleme prosedürünün olmamasından, işverenlerin, okul müdürlerinin ve Üniversite yönetiminin bireysel inisiyatifine bırakılmıştır.

Değerlendirme genellikle ebeveynler tarafından başlatılır. Bir öğretmen, öğrencinin öğrenme güçlüğünün disleksiden kaynaklanabileceğinden şüphelenirse, ebeveynlere değerlendirme yapılması konusunda tavsiyede bulunabilir, ancak ebeveynlerin isteği olmadan yapamaz. Çocuk psikiyatristleri, klinik psikologlar tarafından uzman tıp merkezlerinde, gerektiğinde konuşma terapistleri ve nörologlarla işbirliği içinde değerlendirme yapılabilir. Bulgaristan'da disleksi için standart bir test yoktur. Farklı testler farklı uzmanlar tarafından kullanılır. Bir bireyin okuma, yazma ve matematik becerilerinin öğrencinin yaşına ne ölçüde uyduğuna karar vermek uzmanların kararına bırakılmıştır.

Bulgaristan'da disleksi olan çocuklar ve yetişkinler için destek sağlayıcılar; öğretmenlerin yanı sıra, şu anda bazı Üniversitelerdeki akademik gruplar, STK'lar ve özel uzmanlar ile sınırlıdır.

ROMANYA

Disleksi, disgrafi ve diskalkuli olan çocuklar ilk kez, öğrenme engelli kişilerin eğitimi hakkında Milli Eğitim Yasası'nın 1 / 2011'in tamamlanması için 6/2016 Kanunu tarafından kabul edilmiştir. Daha spesifik bir düzenleme 3124/2017 Sayılı yönetmelik ile disleksi, disgrafi ve diskalkuli için uygun değerlendirme prosedürlerini ve onlar için bireyselleştirilmiş ve kişiselleştirilmiş müdahale türlerini düzenlemiştir. Daha kompleks bir değerlendirme, tanının konulması amacıyla kanuna göre akredite edilmiş uzmanlar (psikologlar / öğretmenler, okul danışmanları, konuşma terapistleri, doktorlar vb.) tarafından yapılır ve ICD-10 ve DSM-5 teşhis kılavuzlarının hükümlerine göre yapılmaktadır (David, Rosan, 2017).

ÖÖG'li bireyler için ilk müdahale, 5 seansı geçmeyecek şekilde klinik psikologlar tarafından yapılabilir ve eğer gerekli ise, özel eğitim psikoloğu tarafından önleme ve rehabilitasyon için gerekli olan logopedik müdahaleler de yapılabilir.

2003 yılından bu yana faaliyet gösteren ve İlçe Müfettişliği'ne bağlı bir kurum olan İlçe Kaynak ve Eğitim Destek Merkezi - *County Resource and Educational Support Center* (CJRAE) aracılığıyla ÖÖG'li çocuklara ücretsiz destek verilmektedir. ÖÖG'li öğrencilere genellikle farklı projelerle ya da ücretsiz olarak rehabilitasyon hizmeti sunan STK ya da profesyonel meslek birlikleri bulunmaktadır.

POLONYA

Polonya'da disleksi konusu, öğrencilerin değerlendirilmesi, teşvik edilmesine yönelik yasalar ve “Öğrenciler için Eşit Eğitim Olanakları” hükümet programı (2008) ile Eğitim Bakanlığı (2007) tarafından düzenlenmektedir. Polonya'daki yasal düzenlemelerine göre, disleksi ilkokulun üçüncü sınıfından sonra teşhis edilen bir bozukluktur.

Disleksi tanısından sorumlu kurum pedagojik ve psikolojik danışma merkezidir. Disleksi riski altındaki öğrenciler, ebeveynlerin talebi üzerine, çoğunlukla psikologlar, akredite uzmanlar tarafından Disleksi Risk Ölçeği kullanılarak değerlendirilebilir. Değerlendirme aşağıdakileri kapsar: Psikolojik tanı, logopedik tanı, nörolojik değerlendirme ve oftalmolog konsültasyonu.

Disleksik teşhisi konan öğrenciler için Polonya destek modeli şunları içerir: özel eğitim öğretmenin sağladığı “telafi” seanslar/dersleri; psikolojik ve pedagojik danışma merkezlerinde bireysel terapi; okul tarafından düzenlenen terapötik / destek sınıfları; dersler esnasında bireyselleştirilmiş öğretim ve ebeveynlerle işbirliği. Disleksik öğrenciler, gereksinimlerine göre daha fazla koaylık/yardım (özellikle ulusal sınavlar için) sağlanabilir: Ekstra zaman, bilgisayar kullanma, çocukların sözlü cevaplarını öğretmenlerin yazması, soruları yüksek sesle okuma, özel ayrıntılı değerlendirme ölçütlerini kullanma.

İTALYA

İtalya'da, özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler için (disleksi dahil) yapılan değerlendirme ve destek 2010'da çıkarılan 170 Sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Bu kanun disleksik çocukların eğitim hakkını korur ve okullara tüm öğrencilerin kendi özel ihtiyaçlarına göre gerçek potansiyellerini ortaya çıkartacak ve onları teşvik edecek bir uygulama fırsatı sunar.

İtalya'daki Eğitim Bakanlığı, öğretmenlerin öğrenim güçlüğü olan öğrencilerle başa çıkmalarına yardımcı olmak ve onlara gereken desteği vermelerini sağlamak için bir ÖÖG rehber öğretmenini okulunun her kademesindeki sınıfın başlangıcında zorunlu kılmıştır. Ayrıca, son zamanlarda, yardımcı teknolojilerin satın alınmasında vergilendirmenin azalması gibi, disleksik üyeleri olan aileler için bir dizi ekonomik destek yardımı sağlanmıştır.

İtalya'da disleksi ve disgrafi tanısı ilkokulun ikinci sınıfının sonunda mümkünken, diskalkuli için üçüncü sınıfın sonunu beklemek gerekir. Tanılama okul tarafından yapılan bir değerlendirmesiyle birlikte ebeveynin isteği üzerine Ulusal Sağlık Bakımı'na bağlı yerel merkezlerde yapılabilir. Bir öğrenciye disleksi (disgrafi, dyscalculia) teşhisi konulursa, sınıf öğretmenleri ile birlikte özel bir ekip, öğrencinin işlevsel bir profilini ve gerekli tüm öğretim stratejilerini ve değerlendirme kriteriyle birlikte telafi araçlarını içeren kişiselleştirilmiş bir eğitim planı sunar.

PORTEKİZ

Portekiz'de Özel Eğitim İhtiyacı Destęi, 2008'den 2018'e kadar, DL 3/2008 Sayılı Yasa'ya dayanıyordu. Bu yasal belge, öğrencilerin belirli zorluklara ve ihtiyaçlara bağlı olarak yardım/destek ile ilgili haklarını korumuştur. Birkaç yıl öncesine kadar, özel olarak tanımlanmamış disleksik öğrencilerin, öğrenme güçlüğü olduğu düşünölmüştür ve her zaman özel desteklerden yararlanamamışlardır. Bu durum; Öğrenme güçlüklerinin disleksiye bağlı olduğunun değerlendirme sonucu ispatlanmasıyla , öğrencinin bir ÖÖG öğrencisi olarak değerlendirilmesi ve 3/2008 sayılı Yasa uyarınca tüm desteklerden yararlanabilmesi şeklinde değişmiştir. 6 Temmuz 2018'de 3/2008 sayılı yasası sona ermiş ve 541718 sayılı yeni bir yasa yürürlüğe girerek tüm öğrenciler için Kapsayıcı Eğitim düzenlenmiştir. Bu yeni yasa, "özel eğitim ihtiyaçları" dahil olmak üzere öğrenci sınıflandırma sistemlerini sona erdirmekte, daha geniş bir vizyon sunmakta, okulu bir bütün olarak düşünmekte ve eğitimsel sonuçlara odaklanmaktadır.

Resmi bir teşhis ve değerlendirme sadece iki yıllık eğitimin ardından bir konuşma terapisti, psikolog ve doktor tarafından yapılabilir. Bununla birlikte, disleksinin ortaya çıkabileceğini düşündüren göstergeler karşısında, bu güçlüklerin kötüye gitmesini önlemek için çocuk (tanı olmadan bile) izlenmelidir.

Portekiz'de, çoğu okulda disleksi olan çocuklar için özel destek sınıfları vardır. Bazı okullarda, öğrencilerin sosyo-eğitim veya öğrenme güçlükleri söz konusu olduğunda, okuma ve yazmada gelecekteki muhtemel zorluklar açısından risk altındaki öğrencileri hedef alan projeler bulunmaktadır.

2. Disleksinin Belirtileri

Disleksi doğumdan itibaren kişinin hayatı boyunca devam eden bir durumdur. Bu bulaşıcı bir virüs veya pahalı bir ilaçla tedavi edebileceğiniz bir hastalık değildir. Disleksi, hiç şüphesiz - olumlu yönleriyle birlikte farklı bir düşünme ve algılama şeklidir. Ancak, ortalamanın/çoğunluğun altında ve üstündeki her şeyin bir "sapma" olarak değerlendirildiği bir eğitim sisteminde öğrenme ve akademik başarı söz konusu olduğunda, disleksi zorluklara neden olur ve bir sorun haline gelir. Durumun sonuçlarının üstesinden gelmek için her gün uzun, sistematik, sıkı bir çalışma gereklidir.

Disleksi belirtileri yaşla birlikte değişir. İlk yıllarında, çocuk okula gitmeden çok önce beliren işaretler vardır. Bu dönemde sadece "disleksi riski" hakkında konuşabiliriz. Bu aşamada, iyi okuma ve yazma becerilerini geliştirmek için önkoşullar olarak kılavuzun bir sonraki bölümünde anlatılan becerilerdeki eksiklikleri tespit etmeye ve çocuğu okulda yüzleşeceği zorluklara hazır hale getirmek için bu becerilerin oluşum ve gelişimine odaklanmak gerekir. Disleksi, resmi olarak sadece çocuğun okuma-yazmayı öğrenme döneminde (ilkokuldaki ilk yıllar) teşhis edilebilir.

2.1. Disleksi kendini öğrenme ortamında nasıl gösterir?

Aynı semptomları gösteren veya tamamıyla aynı sorunlara sahip olan iki disleksili öğrenci göremezsiniz. Çoğu, aşağıda listelenen özelliklerin yaklaşık 10-15'ine sahiptir. Ancak bu özellikler, çevreye, stres düzeyine, sağlık durumuna vb. Bağlı olarak, günden güne değişebilir. Bu nedenle uzmanlar genellikle disleksi ile ilgili en tutarlı şeyin aslında disleksinin kendisinin tutarlı olmaması olduğunu söylerler.

OKUMA

- kelimeyi ilk cümlede okur, ancak sonraki cümlede aynı kelimeyi okumakta zorlanır.;
- Her bir harfi tek tek seslendirebilir, ancak bazı yeni kelimeleri doğru şekilde çözmekte güçlük çeker;
- Metinden bilinmeyen sözcükleri okuma zorluğu / bağlam tarafından yönlendirilemediğinde veya anlamın yakalanmasına yardımcı olacak bir resim bulunmadığında / Bir kelime doğru şekilde kodu çözülmeyi, çocuğun aynı harfle başlayan ve kabaca aynı boyutta olan bir kelimeyi telaffuz etmesi mümkündür; Harflerin sırasını atlayabilir veya ekleyebilir veya harflerin sırasını küçük kelimelerde karıştırabilir ("ve" yerine "ev"; " yok "" koy "vb.);
- Yüksek sesle okurken, birçok yanlış başlangıç ve uzun duraklamalar ile yavaş okur; noktalama işaretlerini genellikle yok sayar;
- Kısa bir okuma sürecinden sonra bile çabucak yorulur;
- Okuduğunu anlama düzeyi düşüktür, çünkü okuma sürecinde (kod çözme) çok fazla çaba harcar. Dinlediğini anlama önemli ölçüde daha yüksektir;
- Cümlelerin anlamını değiştirse bile görsel olarak benzer olan kelimeleri birbirinin yerine kullanır, / ("okul" yerine " oluk"; gibi.);
- Tamamen farklı görünseler bile, anlam bakımından birbiriyle yakından ilişkili olan bazı kelimeleri birbirinin yerine kullanırlar "basamak" yerine "çiğnemek", "cevap" yerine "yanıt" vb;
- Yanlış okur - küçük kelimeler - edatlar veya bağlaçlar (ve veya...) çıkarır veya ekler; kelimenin sonunu değiştirir ("şeftali", "şefkatli", vb.);

YAZMA

- Olağandışı kalem tutuş;
- Küçük yaştaki öğrenciler, yazı yazarken kalem / kalem ucunu takip edebilmeleri için genellikle kafalarını masaya koyarlar;
- Kalem o kadar sıkı tutarlar ki kısa süre sonra gerginlik ve yorgunluk hissederler.;
- Yazma, otomatikleştirilmiş bir eylem değildir, görünür bir çaba ile ve yavaş yazarlar;
- Çocuk harfleri yazarken alışılmadık noktalarda başlar ve bitirir;

- Çocuk, harfleri bir hizada "tutmakta" güçlük çeker;
- Yazı tahtasından bir metni kopyalama yavaş ve acı verici bir süreçtir. Çocuk tahtaya bakar, sadece birkaç harfi “yakalar”, sonra da defterdeki harfleri yazmak için aşağıya bakar ve bir sonraki yazıyı “yakalamak” için tekrar tahtaya bakar. İşlem birçok kez tekrarlanır. Sık sık yerini “kaybeder”, yanlış heceler, büyük harfleri ve noktalama işaretlerini kaçıır;
- Yazarken sayfadaki metni hizalamakta problem yaşar. Sözcükler birbirine yapışmış ya da çok aralıklı olabilir. Kenar boşlukları ve yeni paragraflar eksik;
- Çocuk el yazısını sürdürmekte alışılmadık derecede güçlük çeker, benzer görünümlü harflerin yazımını devamlı olarak karıştırır, ör. *m-n, l-t-f*, vb.;
- Dikte yazımı çok büyük zorluktur;
- Genel olarak kullanılan kelimeleri bile sistematik bir şekilde yanlış yazar (bir kelimedede aynı sözcük tekrarlandığında bile);
- Tahtadan veya kitaptan kopyalama yaparken bile yazım hataları yapar;
- El yazısı belirsizdir ve cansızdır;
- Yazmayı içeren görevlerden kaçınmaya çalışır;
- Noktalama kurallarını bilir, ancak yazarken bunları uygulayamaz.;
- Yazdığı çalışmasını kendi kendine gözden geçirmesi / düzeltilmesi istendiğinde, hatalarının farkına varmaz- ne yazılacağını, ne yazıldığını değil, yazması gerekeni okur.

MATEMATİK

- 6 ve 9 gibi benzer görünümlü rakamları değiştirebilir veya ters çevrilmiş numaralar yazar (örneğin 25 yerine 52);
- Çıkarma yapmak gerektiğinde toplama yapabilir;
- Yazılı problemlerini çözmeye zorluk çeker- çünkü okuma güçlüğü nedeniyle anlama düzeyi düşüktür;
- Aritmetik işlemleri doğru sırada gerçekleştirmekte zorlanır;
- Çarpım tablosunu, formülleri, kavramları ezberlemek ve bunlarla işlem yapmakta zorlanır.

DİĞER

- Organizasyon ve planlama faaliyetlerinde zorluk çeker;
- Saati nasıl okuyacağını bilir ama görevi yerine getirmek için gereken zamanı tahmin etmeyi zor bulur. (zamanını planlayamaz.)
- Bir görevi tamamlamak için ortalama süreden daha fazlasına ihtiyaç duyar;

- Yazılı sınavlara göre sözlü olarak cevaplandırılması istendiğinde daha iyi performans gösterir;
- Zor bulduğu görevleri ertelemeyi dener;
- Görevi başarıyla tamamlayabilir, ancak genellikle ek yönlendirmeye ihtiyaç duyar.;
- Çok çabuk yorulur (okuma ve yazma gerektiren okul çalışması yaparken);
- Dikkatle ilgili sorunları var (kolayca dikkati dağılır);
- Hata yapmaktan korkar;
- Düşük benlik saygısı ve kendine güven;
- Düşük düzey iletişim ve sosyal beceriler.

2.2. Öğrenme zorluklarının bir sonucu olarak duygusal ve davranışsal problemler

Disleksi yaşam boyu kalıcı bir durumdur ve son derece moral bozucu olabilir. Çocuklar için zorluklarının nedenini anlamak zordur ve bu sürekli hayal kırıklığı durumu disleksinin cesaret kırıcı doğası sonucu birçok duygusal sıkıntıya neden olur.

Samuel T. Orton, disleksinin duygusal yönlerine ilk dikkat çekenlerden biridir. Onun araştırması, daha sonra disleksi belirtileri gösteren okul öncesi öğrencilerinin çoğunun önceden mutlu ve iyi uyumlu olduklarını göstermektedir. Duygusal sorunlar okula başlayıp okuma ve yazma öğrenmede ilk zorluklarla karşılaştıklarında gelişmektedir.

Örgün eğitimde disleksik öğrenciler, öğretmenler ve diğer öğrencilerin en yüksek değeri verdikleri aktivitelerde yani akademik başarılarında zorluk yaşarlar. Hızlı okuyamazlar, yazamazlar, yazımla ilgili problemler yaşarlar, gerekli bilgileri yeterince hatırlayamazlar, bazılarının Matematik ile ilgili problemleri vardır, kimisi de sporda iyi değildir... Aynı zamanda disleksik birçok çocuk ortalama ya da ortalamanın üzerinde zekâyâ sahiptir. Arkadaşlarının ve meslektaşları, okul çalışmalarına daha az çaba ve zaman harcayarak daha iyi performans gösterirken, kendilerinin ne kadar çok çalışırlarsa çalışsınlar, onlara yetişemediğini gözlemliyorlar. Bütün bunlar kuşkusuz günlük bazda bir başarısızlık duygusu ortaya çıkarmakta ve duygusal olarak böyle bir his ağır gelmektedir. Sonuç olarak birçok disleksik öğrenci depresif belirtiler geliştirmektedirler.

Çoğu zaman, disleksik öğrencilerin hayal kırıklığı, ebeveynlerin ve öğretmenlerin beklentilerini karşılayamamalarının bir sonucudur. Yetişkinler, okul dışındaki her şeyde oldukça iyi olan zeki bir çocuk görürler. Ebeveynler çoğunlukla öğretmenlerden şunları duyarlar: “Çok parlak, ama daha çok çalışmalı”.Ancak aslında disleksik çocuklarının sınıf arkadaşlarından çok daha fazla çalıştığını ve hala aynı sonuçları elde edemeyeceğini de bilirler.

Disleksik çocukların sıklıkla sosyal becerileri ile ilgili sorunları vardır; bazı durumlarda akranlarına kıyasla sosyal olarak olgunlaşmamışlardır; arkadaş edinme ve ilişkilerin

sürekliğini sağlamada zorluklar yaşamaktadırlar ve bu da sonuç olarak gruptan izole olmaya yol açmaktadır.

Disleksik öğrencilerin zorluklarının genellikle öğretmenler, ebeveynler ve sınıf arkadaşları tarafından anlaşılmadığı gerçeği, bu çocukların yaşamak zorunda kaldıkları hayal kırıklığını daha da artırır. Disleksiye anlayabilmek için disleksinin doğasının, aynı zamanda - disleksik bir kişinin sahip olduğu hislerin farkında olmak gerekir.

Disleksik bir insan ne hisseder?

Kaygı en sık görülen duygusal semptomdur - bu, öğrencinin okuldaki sürekli hayal kırıklığı ve kafa karışıklığına bir tepkidir. Kaygı, çocukların zor veya korkutucu bulduklarından kaçınmasına neden olur (ve bu her insan için normaldir). Öğretmenler ve veliler genellikle bu kaçınma davranışını yanlış yorumlamakta ve disleksik öğrencileri tembel olmakla suçlamaktadır.

Öfke, hayal kırıklığına bir başka duygusal tepkidir. Disleksik öğrencilerin öfkelerini öğretmenlere ve ebeveynlere (özellikle anneler çocuklarının okul çalışmasına daha aktif olarak katılmaları nedeniyle) vereceği açıktır. Çoğunlukla çocuk, öfkelerini okulda iken, aşırı pasif olma noktasında “gizlemeyi” başarır, ancak evde güvenli bir ortamda öfke patlar ve genellikle onu en çok seven insanlara - ebeveynlerine - yönelir. Bu tepki, çocuklarına yardım etmek için ellerinden geleni yaptıklarından, dolaylı ebeveynler için çok kafa karıştırıcıdır.

Disleksik bir kişinin öz saygısı, hayal kırıklığı ve kaygı nedeniyle son derece savunmasızdır. Erik Erikson'a¹⁴ göre, okulun ilk yıllarında, her çocuk olumlu bir öz saygı ile aşağılık duygusu arasındaki çatışmaları çözmelidir. Eğer bir çocuk okulda herhangi bir ciddi problemle karşılaşmazsa, iyi akademik sonuçlara sahipse, öğrenme ortamına ve sınıf / okul topluluğuna iyi uyum sağlarsa, kendisi hakkında olumlu duygular geliştirecek ve hayatta başarılı olacağına inanacaktır. Fakat eğer bir çocuk başarısızlık ve hayal kırıklığı yaşarsa, çevre tarafından kontrol edilen bir güçsüzlük ve beceriksizlik hissedebilir. Bu duygu, çocuğun büyük bir fark yaratma çabasını görmemesi gerçeğiyle güçlenir.

Hayatta son derece iyi olan birçok disleksik vardır. Okul yılları onlar için kolay değildir ve o yılları hatırlamaktan da mutlu değildirler. “Hayatta kalmak” için onlara yardımcı olan şey, daha önce iyi oldukları bir şeyi - spor, müzik, yemek pişirme ya da başka bir şey - bulmaları ve bu okul dışındaki yüksek başarılarının okuldaki olumsuzluğu telafi etmelerine olanak sağlamasıdır.

3. Okuma / yazma becerilerini geliştirmek için önkoşullar

Okuma ve yazma süreci, tüm temel zihinsel süreçlerin uyumunu gerektirir. Her çocuk, okumayı ve yazmayı öğrenmek için, zaman içerisinde bir dizi başarılı adımdan geçmelidir. Her aşamada, nihai hedef olan okuma yazmayı öğrenmeyi kolaylaştıracak yeni bir beceri edinmesi gerekir. Okuma, harflerin ve kelimelerin sadece şekilsel olarak tanınması anlamına

¹⁴ Psikolojik gelişim teorisi ile tanınan Alman-Amerikan psikolog;
https://en.wikipedia.org/wiki/Erik_Erikson#Theories_of_development_and_the_ego

gelmez, aynı zamanda okunan bilgiyi anlama ve yorumlama yeteneğinin pekiştirilmesidir. Yazmak sadece sesleri harflerle eşleştirmek değil, düşüncelerini iyi yapılandırılmış bir şekilde yazma, bütün dilbilgisi ve imla kurallarını uygulama becerisidir. Bu süreçteki başarı düzeyi için önemli bir kriter, çocuğun öğrendiklerini ne ölçüde kullandığı ve bu beceriyi (okuma ve yazma) yetişkinler ile ortak faaliyetleri dışında nasıl uyguladığıdır.

Okuma ve yazmayı başarmak için çocuğun geliştirmesi gereken belirli beceriler vardır.

3.1. Algılar

3.1.1. Görsel Algılar

Görsel algılar doğuştan gelişmeye başlar. Fakat gözleri bir noktaya odaklayabilme, göz hareketlerindeki yeterlilik, binoküler görme, perspektif (derinlik) algısı, el-göz koordinasyonu vb. için zamana ihtiyaç vardır.

Görsel algı, bir insanın ne kadar iyi görebildiğinden ziyade, bir nesnenin algısının ne kadar doğru olduğuyla ilgilidir. Bu, hangi boyutta veya renkte olursa olsun ya da materyali ne olursa olsun şekli tanımlayabilmesi veya şekli başka bir şekilden ayırt edebilmesi anlamına gelir; Görsel bilgileri hatırlamak (gerektiğinde hafızaya almak) ve gerektiğinde geri almaktır.

Diğer bir önemli beceri ise görsel izleme olarak adlandırılır (gözle hareketli bir nesneyi takip etme yeteneği); herhangi bir yönüyle öğrenme becerilerinin gelişimini etkiler.

Okuma kazanım süreci, harfleri tanıma, onların formunu, konumunu, kelimelerdeki harflerin sıralanışını ayırt etme ve metindeki doğrusal bir hattı takip edebilme yeteneğini içerir. Bu nedenle görsel algının gelişimindeki herhangi bir eksiklik okumada çeşitli güçlükler neden olabilir.

Görsel olarak algılanan bilgilerin saklanması, yazma / yazım becerilerinin geliştirilmesinde özellikle önemlidir.

3.1.2. İşitsel Algılar

İşitsel algı, “işitsel dünyayı yapılandırabilme ve hemen uyum için uygun olan sesleri seçme”, işitilen sesleri tanıyabilme ve anlamlandırabilme becerisidir ¹⁵(Myklebust, 1954, s.158). İşitsel algı bozukluğu olan çocuklar sesleri duyabilir, ancak bunların anlamlarını bilemeyebilirler ¹⁶(Berry ve Eisenson, 1956). İşitsel algı, duydukları şeyi tanıma veya yorumlama becerisi olduğu için, görsel algı olarak okumada da önemli bir rol oynar.

İşitsel algılar hakkında konuştuğumuzda, bunun dört temel bileşenini belirtmemiz gerekir:

- İşitsel ayırt edicilik - sesler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları duyma yeteneğidir.
- İşitsel farklılaşma - ilgili işitsel uyarıyı seçme ve dinleme ilgisiz olanları görmezden gelme.

¹⁵ Myklebust, H.R. Auditory disorders in children. New York: Grune & Stratton, Inc., 1954

¹⁶ [Berry](#), M.F. and [J.Eisenson](#). Speech Disorders: Principles and Practices of Therapy. Appleton-Century-Crofts Inc., 1956

- İşitsel harmanlama (işitsel analiz ve sentez olarak da bilinir) - kelimeyi oluşturan bireysel sesleri sentezleme yeteneği.
- İşitsel sıralama - belirli bir uyaranda her bir sesin sırasını hatırlama yeteneğidir.

3.1.3. Fonolojik Algılar ve Fonolojik Farkındalık

Fonolojik algı, beynin belirli bölgelerindeki seslerinin bilinçsiz olarak beynin özel bölgelerine işlenmesidir. Diğer taraftan, fonolojik farkındalık, söylenen kelimeler arasında kendine mahsus var olan farklılıkları fark etme bilincidir. (örneğin, iki kelime “duygu” ve “duyu” gibi tek bir ses/harfle birbirinden ayrılır). Fonolojik farkındalık, konuşma ve dinleme için kullanılan daha büyük bir fonolojik işleme sisteminin bir bileşenidir. Bu yüzden, okuma ve yazma sürecinde çok önemlidir.

“Test” ve “rest” kelimelerine bakalım. Fonemik farkındalık, “test” ve “rest” kelimelerindeki sesleri tanımamıza ve ilk fonemin ayırt edici ses olduğunu farketmize yardımcı olur. Fakat “t” harfinin sesi [t] temsil ettiğini bilmek, fonemik farkındalığı iyi olarak değerlendirmek için yeterli değildir. “test” kelimesindeki ilk sesin (t) olduğunu ve bu sözcüğün son sesiyle ve “rest” kelimesindeki son sesin aynı olduğunu anlamak gerekir. Bu nedenle, bir çocuğun okumayı ve yazmayı öğrenmesi için, kelimedeki her sesi tanımlayabilmeli, belirli bir sesin o kelimedeki yer aldığını bilmeli ve sesleri ve konumlarını farklı sözcüklerle karşılaştırabilmelidir.

Beynimizdeki fonolojik işlemciler genellikle dinlediğimiz ve konuştuğumuz zaman bilinçsizce çalışır. Söylediklerinin anlamını çıkarmak, konuşma seslerini sözcüklerde fark etmek için tasarlanmıştır. İletişim sürecinin **otomatik** otomatikleşmesini sağlar. Fakat okuma ve yazma, doğal ya da kolayca kazanılamayan bir düzeyde metalinguistik konuşma gerektirir¹⁷. (Moats ve Tolman, 2009)

3.2. Hafıza

3.2.1. Görsel Hafıza

Görsel hafıza , belirli bir nesnenin veya formun özelliklerini hemen hatırlama yeteneğidir. Algısal işlemle ortaya çıkan nöral gösterimlerin kodlanması, depolanması ve geri alınması arasındaki ilişkiyi açıklar¹⁸ (Berryhill, 2008).

Aynı yazar görsel hafızayı görsel deneyim ile ilgili duyularımızın bazı özelliklerini koruyan bir hafıza biçimi olarak da tanımlar. Bu sayede zihinsel bir imgede nesnelere, yerlere, yüzlere, vb. İlişkin görsel bilgi hafızaya kodlanır ve daha sonra ihtiyacımız olduğunda bu zihinsel görüntüleri belleğimizden alabiliriz.

¹⁷ Moats, L., & Tolman, C. Language Essentials for Teachers of Reading and Spelling (LETRS). Sopris West, Boston 2009

¹⁸ Berryhill, M. (2008, May 09). Visual memory and the brain. Available at: http://www.visionosciences.org/symposia2008_4.html (Last accessed on 8 July 2018)

Bir kişinin okumayı ve yazmayı öğrenmesinde görsel hafıza çok önemlidir, Çünkü kelimelerin genel görsel görünümünü hatırlayarak, onları kolayca tanıyabiliriz ve zamanla okuma ve yazma otomatikleşir.

3.2.2. İşitsel Hafıza

İşitme belleği, sözlü olarak sunulan bilgileri analiz etme ve daha sonra kullanmak üzere saklayabilme yeteneğidir.

İşitsel hafıza (“eko hafıza” terimi de kullanılabilir) insan duyu hafızası “depoları” ndan biridir. Dinleme algısından gelen bilgileri saklamak için özel olarak tasarlanmış bir bileşendir. Görsel hafızadan farklıdır çünkü görsel uyarılara baktığımızda gözlerimiz ihtiyaç duyduğumuz kadar çok kez tarayabilir, ancak işitme uyarılarından bu imkansızdır. İşitsel anılar görsel olanlardan biraz daha uzun bir süre saklanır¹⁹ (Psikolojik Sözlük). İşitsel uyarılar işlenmeden ve anlaşılmadan önce kulak tarafından algılanır. Öğretmen tarafından söylenen bilgiyi algıladığımız süreç, ders kitabında aynı bilgiyi okuduğumuzdan tamamen farklıdır. Sözlü olarak sadece bir kez aktarılan bilgileri duyarız. Yazılı bir formda olduğunda, istediğimiz yada ihtiyaç duyduğumuz kadar okuyabiliriz. İşitsel uyarılara maruz kaldığımızda, işitsel hafızamız ilk sesi tutar, bir sonraki ses duyuluncaya kadar saklar, onları bir araya getirir, bir sonraki sesi ilk ikisine eklemek için bekler ve tüm kelime tamamlanana kadar bu şekilde ilerler. Ancak o zaman duyulan şeyin anlamı anlaşılabilir²⁰ (Clark, 1987). Bu özel duysal mağaza, kısa bir süre boyunca (3-4 saniye) çok miktarda işitsel bilgi saklayabilir. Bu sesler beyinde rezonansa girer ve işitsel uyarılarından aldıktan sonra bu kısa zaman diliminde yeniden üretilir²¹ (Radvansky, 2005).

3.2.3. Kısa süreli ve uzun süreli hafıza

Hafızanın kısa süreli hafızaya ve uzun dönemli belleğe bölünme fikri, 19. yüzyıla kadar uzanır. 1960'larda geliştirilen bir klasik hafıza modeli, kısa bir süre sonra tüm anıların kısa süreli bellekten uzun süreli hafızaya kodlandığını ileri sürmüştür²² (Atkinson and Shiffrin, 1968).

Kısa süreli hafıza, görsel görüntüler (örneğin bir nesnenin şekli) ve / veya işitsel bilgileri sınırlı bir süreliğine (birkaç saniyeye kadar) akılda tutma kabiliyetidir (yani bir kişi ya da birisinin söylediği tarih). Kısa süreli bellekte sadece algılanan görüntülerin veya sözcüklerin temel öğeleri saklanır. Kısa süreli belleğin kapasitesi sınırlıdır. Kısa süre sonra saklanan bilgiler kısmen yenisiyle değiştirilir. Bu bize büyük bir miktarda bilgiyi işlemek için fırsat verir, zihnimiz potansiyel olarak yararlı olanı tutar ve geri kalanını unuttur.

¹⁹ Psychology Glossary. Echoic Memory Defined. Available at:

<http://www.alleydog.com/glossary/definition.php?term=Echoic%20Memory>

²⁰ Clark, Terry (1987). "Echoic memory explored and applied". Journal of Consumer Marketing 4 (1): 39–46.

²¹ Radvansky, Gabriel (2005). Human Memory. Boston: Allyn and Bacon. pp. 65–75

²² Atkinson, R. C., & Shiffrin, R. M. (1968). Chapter: Human memory: A proposed system and its control processes. In Spence, K. W., & Spence, J. T. The psychology of learning and motivation (Volume 2). New York: Academic Press. pp. 89–195

Uzun süreli bellek, diğer taraftan, bir bilgiyi daha uzun süreler boyunca (sadece birkaç günden ve birkaç yıla kadar) saklama yeteneğini ifade eder. Bilgi algılandıktan sonra belirli bir süre çalışmaya başlar. Hatırlama ve yeniden üretme mekanizmaları tamamen farklıdır, dolayısıyla zihnimiz bir işlemi (yeniden üretme) başlatmak için diğer bir işlemi (hatırlama) bitirmelidir.

Teorik olarak, uzun süreli hafızanın kapasitesi sınırsızdır, ancak kişinin bilinçli ve istemsiz hatırlama yeteneği, uzun süreli belleğin ne kadar iyi organize edildiğine bağlıdır. Kişinin ihtiyaç duyduğu zaman uzun süreli bellekte saklanan bilgilere ne kadar kolay erişebileceği bilginin ne kadar iyi ve farklı şekillerde kodlandığı ile ilgilidir.

Uzun süreli bellekteki bilgilerin/anların birçok farklı şekli vardır, çünkü bunların hepsi beynin tek bir bölümünde korunmaz, beynin farklı bölgelerine yayılır. Uzun süreli belleği genel olarak ikiye ayırabiliriz- açık bellek (bilinçli olarak hatırladığımız hafıza) ve örtük bellek (yüzme veya bisiklet sürmek gibi eylemleri gerçekleştirmek için düşünmeden kullandığımız hafıza).

3.2.4. Anlamsal Hafıza

Bazı çalışmalarda semantik bellek, uzun süreli belleğin bir yönü olarak değerlendirilir. Dolayısıyla anlamsal belleğe burada ayrıca değindik, çünkü okuma ve yazma konusunda çok özel bir rol oynamaktadır.

Kanadalı psikolog Endel Tulving belleği genel olarak üçe ayırmaktadır - prosedürel, epizodik ve semantik²³ (Tulving, 1985). Prosedürlü bellek, **ayakkabı bağlama** veya **bisiklet sürme** gibi aktivitelere destek verir - birçok kez nasıl yapılacağını öğrenmek zorunda kalmayacağımız faaliyetler - bisiklete binmeyi öğrendiysek, bu bilgiyi hayatımız boyunca saklı tutarız. Epizodik hafıza, kişisel deneyimlerimizi ve bunların zamanını kaydeder. Bu sayede okulumuzdaki ilk günümüzü, düğün gününü ya da çocuklarımızın doğumunu hatırlayabiliriz.

Semantik bellek ise farklıdır - kaynağı olmayan gerçekleri hatırlama yeteneğidir. Örneğin, suyun 100 C°' da kaynaması ya da Güneş'in bir yıldız olduğunu ya da Amazon'un dünyanın en uzun nehri olduğunu hatırlıyoruz, ancak bu gerçekleri ilk defa ne zaman duyduğumuzu / okuduğumuzu bilmemize gerek yok. Semantik bellek, aynı zamanda konuşma yaparken veya herhangi bir konuyu öğrenirken kullandığımız kelimeler, semboller ve kavramlar hakkındaki bilgimizi de temsil eder. Kelimelerin ve kavramların tanımlarını hatırlamak için kullanırız.

3.3. Dikkat

Dikkat, bir kişinin bir işi doğru zamanda ve uygun kalitede tamamlama yeteneğinin çok önemli bir başka bileşenidir.

J.R.Anderson dikkati, önemsiz bilgiyi göz ardı edip önemli/ilgili bilgiye odaklanmanın davranışsal ve bilişsel süreci olarak tanımlar. Dikkat, aynı zamanda, bir kişi için mevcut

²³ Tulving, Endel (1985) How many memory systems are there? American Psychologist, Vol 40(4), Apr 1985, 385-398. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.40.4.385>

bilgilerin işlenmesi için sınırlı kaynakların kullanımı olarak da tanımlanabilir²⁴ (Anderson, 2004).

Dikkat, birkaç ana bileşenden oluşmaktadır: konsantrasyon, sürdürülebilirlik, dağıtım, değişim ve yoğunluk. Bir insanda bu bileşenlerden birinin çok iyi gelişmiş, diğerlerinin ise uygun seviyede olmaması muhtemeldir

Okuma ve yazma kazanımı için dikkatin en önemli bileşenleri konsantrasyon, sürdürülebilirlik ve değişimdir.

Konsantrasyon, bir nesneye, bileşenlerine, görevi anlama yeteneğine bilinçli olarak odaklanma yeteneğidir. İyi konsantrasyona sahip bir kişi genellikle iyi bir gözlem ve organizasyona sahiptir. Tersine, dikkati iyi olmayan bir kişi genellikle dağınıktır ve kafası kolayca karışır. Konsantrasyon becerisinin gelişimi bilinçli bir çaba gerektirir ve bir kişinin yeni bilgiyi algılaması, anlaması ve öğrenme yeteneğini etkiler.

Kişinin konsantre olma yeteneği, görevdeki katılımına, motivasyonuna, görevle başa çıkma kabiliyetine, şu andaki duygusal, zihinsel ve fiziksel durumuna ve aynı zamanda çevreye bağlıdır.

Diğer taraftan **sürdürülebilirlik**, dikkatin bir zaman özelliğidir ve aynı konu üzerindeki bilinçli dikkat süresi ile ilgilidir (kişi dikkatini ne kadar uzun süre aynı obje üzerinde sabit seviyede tutabilir). Sürdürülebilirlik, fiziki duruma, konuya olan ilgiye, motivasyona (sık sık uzun zamandır sevdiği mesleğe odaklanan bir çocuğu gözlemleyebiliriz, fakat aynı çocuğun öğrenme görevlerine odaklanmakta problemleri vardır veya bazı insanlar için Sabahın erken saatlerinde bir göreve odaklanmak akşam saatlerinden daha kolaydır, ya da tam tersi).

Dikkati değiştirmek odağı bir nesneden diğerine kaydırma özelliği olarak adlandırılır. Bu, dikkatimizi aniden, içinde bulunduğumuz şeyin ötesinde bir şeye çektiğinde bilinçsiz bir şekilde gerçekleşebilir. Fakat okuma ve yazma süreçlerinde çok daha önemli olan, dikkatimizi bir uyarandan diğerine kasıtlı olarak değiştirme becerisidir. Bu durumda, ortaya çıkan uyarının bilinçli bir değerlendirmesi yapılır ve yeni durumda yeni uyarının öncekinden daha önemli olduğunu fark ederek, kişi dikkatini ona yönlendirir. Her dikkat kayması çaba gerektirir. Dikkatimizi değiştirmek için kullandığımız çabaların seviyesi, nörolojik aktivasyon süreçlerinin doğuştan hareketliliği (uyarılabilirlik) ve deaktivasyon (sürecin sona ermesi) dâhil bir dizi koşula bağlıdır. Hareketlilik seviyesi ne kadar yüksekse, dikkati değiştirmek o kadar kolay olur.

3.4. Mekânsal yönelim

İnsan beyni dikkate değer bir organdır. Her gün muazzam miktarda bilgiyi analiz etme ve işleme yeteneği vardır. Doğuştan gelen yön algımızı kullanarak çevrede hareket etme yeteneği sağlar. Bu beceri mekânsal yönelim olarak adlandırılır ve günlük yaşamımızda çok yararlıdır. Mekânsal yönelim, yeni ortamlara uyum sağlamak ve bir noktadan diğerine geçmek için çok

²⁴ Anderson, J. R. (2004). [Cognitive psychology and its implications \(6th ed.\)](#). Worth Publishers. p. 519

önemlidir. Bu olmadan, sonsuz çevrelerde dolaşırdık, kaybolurduk, aynı zamanda şüphelendiğimiz pek çok başka sorun da olurdu²⁵ (Maxwell, 2013).

Erken çocukluk döneminde yuvarlanma, sürünme, emekleme, sallanma ve daha sonra yürüme, koşma, tırmanma, sallanma gibi erken çocukluk dönemi hareketleri, çocuğun beyninde belirli bir zamanda uzayda bulunduğu yerde duyusal bir “harita” oluşturur²⁶ (Murphy, 2013). Mekânsal yönelim, çocuğun belli bir düzeyde geliştirmesi gereken anahtar kapasitelerden biridir; bu sayede çocuk, okuma ve yazma işlemlerini kolaylıkla gerçekleştirebilir. Çocuğun, harfleri, sayıları ve diğer grafik sembollerini mekânı ayırt edip, ayırt edici özelliklerine (uzaydaki şekil, bileşen, yer ve yön) dikkat etmeyi öğrenebilmesi için gereklidir. Aksi takdirde, mekânsal yönelim uygun seviyede gelişmemişse, harflerin tersine çevrilmesi, şekiller ve kelimeler için zayıf bellek, okuma, yazma ve yazımla ilgili problemler ortaya çıkabilir. Sonuç olarak, zayıf koordinasyon (el yazısı için özellikle önemli olan göz-el koordinasyonu dâhil), beceriksizlik, denge problemi de görülebilir.

3.5. Sıralama Becerileri

Sıralama becerileri, görsel ve / veya işitsel öğeleri belirli bir sırayla algılayabilme, bu sırayı belleğe saklama ve daha sonra geri alabilme yeteneğidir. Bu beceri, haftanın günlerini veya yılın aylarını veya alfabetik sırayla harfleri, bir yemek tarifi, vb. Öğrenmemize yardımcı olur.

Bir kelimedeki seslerin sırasını hatırlamamız veya yeniden yapılandırmamız gerektiğinde ihtiyaç duyduğumuz aynı yetenektir. Bir çocuğun sıralama ile ilgili bir problemi varsa, “şeftali” kelimesini “feştali” veya “televizyon” yerine “tevelizyon”, bardak” yerine “bradak”; “okul” yerine “oklu” olarak telaffuz edebilir veya yazabilir.

Sıralama ve okuma arasındaki bir başka ilişki, metin çizgilerini izleyerek soldan sağa göz hareketini kontrol etme becerisidir. Bu süreç boyunca gözlerimiz her bir kelimedeki harfleri birer birer soldan sağa doğru algılamalı, onları tanımalı, doğru sırayla birleştirmeli, böylece beynimiz kelimeyi doğru okuyabilir. Sadece bu durumda kelimelerin, cümlelerin, paragrafların vb. anlamlarını anlayabiliriz. Doğru mantıksal düzende okuduklarımızı yeniden üretmemiz gerektiğinde sıralama yeteneği de çok önemlidir.

3.6. İnce Motor Beceriler

Disleksik çocukların çoğunun el yazısı, koordinasyon ve denge ile ilgili konularda güçlük yaşadıkları için motor becerilerin geliştirilmesi okuma-yazma kazanımı açısından son derece önemlidir.

Disleksi olan çocuklarda motor bozukluklar uzun zamandır bilinmektedir²⁷. Yine de, bu bozuklukların görülme sıklığı çalışmalara göre değişmektedir. Nicolson ve diğerleri çalıştıkları disleksik çocukların yaklaşık% 80'inde ince motor becerileri ile ilgili problemleri

²⁵ Maxwell, R. (2013) Spatial Orientation and the Brain: The Effects of Map Reading and Navigation. Available online. Retrieved from <https://www.gislounge.com/spatial-orientation-and-the-brain-the-effects-of-map-reading-and-navigation/>

²⁶ Murphy, R. (2013) Spatial orientation: Which way is up? Available online. Retrieved from <http://www.developlearning.co.nz/blog/spatial-orientation-which-way>

²⁷ Denckla MB, Rudel RG, Chapman C, Kreger J. Motor proficiency in dyslexic children with and without attentional disorders. Arch Neurol 1985;43:228–31.

bildirmişlerdir ve bu çocukların neredeyse tamamında denge ve koordinasyon problemleri görüldüğünü ifade etmişlerdir.²⁸ Kaplan ve diğerleri disleksi ve koordinasyon bozukluğu arasında yüksek derecede eş zamanlı bir hastalık olduğunu saptamıştır (disleksik çocukların% 63'ü motor güçlüklerle sahiptir)²⁹

Okula başladıkları zaman, iyi motor becerilerini yeterince geliştirmemiş öğrencilerin çoğunda el yazısı ile ilgili sorunlar gözlemlenmiştir. El yazısında çok önemli olan el-göz koordinasyonu, çocuğun çizgiyi takip edebilmesi hatta bir topu yakalaması gibi aktiviteler açısından önemlidir. Bir öğrencinin denge ve kaba motor becerilerle ilgili problemleri varsa, harfleri satırda tutmakta sıkıntı çekecek, harfleri farklı büyüklükte olacak, el yazısı farklı yönde olacak ve karmaşık ve okunaksız görünecektir. Ve yazı öğrenci için zor ve zahmetli bir süreç olduğu sürece, bundan kaçınmaya çalışacak ya da el yazısı gerektiren görevleri tamamlamayı reddedecektir.

SONUÇ

İyi (doğru ve hızlı) ve etkili (yüksek düzeyde anlama) bir şekilde okuma-yazma kazanımı için yukarıda belirtilen becerilerden uygun seviyede geliştirilmesi gerekmektedir. Bu becerilerin herhangi birindeki eksiklik okuma ve / veya yazmada zorluklara yol açar.

4. Disleksi' nin neden olduğu öğrenme güçlükleri

4.1. Okuma ve Yazmada

Yukarıda da belirtildiği gibi, bir çocuğun okula başlamadan ve okuma ve yazmayı öğrenmeye başlamadan önce yeterince iyi düzeyde geliştirmesi gereken bir çok beceri vardır.

Okuma kazanımı, metnin satırlarını takip edebilmek için göz kaslarının koordinasyonu; harfleri ve kelimeleri yorumlamak için iyi mekânsal yönelim ve harflerin ve temel sözcüklerin anlamlarını hatırlamak için gelişmiş görsel hafıza gerektiren karmaşık bir görevdir. Süreç dizilerle çalışma, cümle yapısı, dilbilgisi anlayışı, kategorize edebilme ve analiz edebilme becerilerini gerektirir. Tüm bu becerilere ek olarak, beyin görsel olarak algılanan uyarıları (harfler ve harf kombinasyonları) hafızaya kaydedilmiş bilgilerle bütünleştirebilmeli ve bu uyarıları uygun seslerle ilişkilendirebilmelidir. Sesler daha sonra belirli anlamlarla ilişkilendirilmelidir. Daha iyi anlayabilmek için, okuyucunun paragrafın sonuna kadar okuduğu kelimelerin anlamlarını hatırlaması gerekir. Bu sürecin herhangi bir aşamasında bir sorun okumada zorluklara yol açar.

Küçük yaşta bir öğrencinin sahip olabileceği algı, mekânsal yönelim, bellek ve / veya dikkat ile ilgili herhangi bir problem, iyi bir okuma tekniği edinimi konusunda belirli bir düzeyde

²⁸ Nicolson RI, Fawcett AJ, Dean P. Developmental dyslexia: the cerebellar deficit hypothesis. Trends Neurosci 2001;24: 508–11.

²⁹ Kaplan BJ, Wilson NB, Dewey D, Crawford SG. DCD may not be a discrete disorder. Hum Mov Sci 1998;17:471–90

problemlere yol açar ve anlamada zorluklara neden olur. Eğer bir çocuk okumada zorlanırsa, okuduğunu anlayamazsa, okuma zevkini hissetmeyeceği açıktır. Ek olarak, çocuk çabalarına rağmen okuma tekniğinde ya da anlama seviyesinde iyileşme göremiyorsa, okumaya ve okuma motivasyonuna olan ilgisini çok yakında kaybedecektir.

Okuryazarlık edinimi hakkında konuştuğumuzda, hem okuma hem de yazmanın oluşumu ve gelişimini kastederiz. Okuma edinimindeki zorluklar çoğu zaman yazımdaki zorluklarla birlikte görülür.

Profesyoneller bu zorlukları ve disgrafiye tanımlamak için farklı terimler kullanırlar ve disgrafi (yazmadaki zorluklar) bunlardan sadece bir tanesidir. Hangi tanım kullanılırsa kullanılsın, yavaş ve zayıf el yazısının çocuğun yeterince çaba sarf etmediği anlamına gelmediğini anlamak önemlidir. Disgrafi zorluğu yaşayan birçok çocuk için, kalemdeki doğru tutuş ve hatta harfleri bir çizgi üzerinde "tutmak" büyük bir zorluk olabilir.

Disleksik öğrencilerin yazma ile ilgili zorlukları söz konusu olduğunda el yazısı (yavaş, "biçimsiz" ve çoğu zaman okunamayan) tek sorun değildir.

Disleksik bir öğrencinin ilkokuldan ortaokula "taşınması" gerektiğinde, okuma ve yazmayı öğrenebilmiş olduğu varsayılsa da, Okuma ve Yazma edinimi sürecinde karşılaştığı problemlerin çoğu halen sıklıkla gözlenmekte ve bu da onun okuma ve yazma becerisini yaş / sınıf seviyesinden oldukça uzak tutmaktadır.

Bölüm 3'te açıklanan becerilerin bazılarının az gelişmiş olması, öğrencinin ortaokula başlamak üzere olduğu aşamada okuma ve yazma becerilerini nasıl etkiler?

OKUMADA

Az/yetersiz gelişen alanlar	Okuma kazanımını nasıl etkiler?
Görsel Algı	<ul style="list-style-type: none">- Harflerin tanınması - Harflerin şekil ve yönelimindeki benzerlik ve farklılıkları görme güçlüğü ("m" - "n"; "b" - "d" vb.);- Farklı yazı fontları ile ilgili problemler - Çocuk "g" yi tanıyabilir, ancak "ğ" yi tanıyamaz ya da büyük harfleri tanıyabilir ve aynı zamanda küçük harfleri tanımakta zorluk çekebilir (D-d, M-m, R-r). , vb.).
İşitsel Algı	<ul style="list-style-type: none">- İşitsel olarak gönderilen metnin algılanması ile ilgili zorluklar;- Sözcüğü kendisini oluşturan seslere ayırmakta veya sözcük oluşturmak için sesleri bir araya getirmekte yaşanan zorluklar; Bir kelimenin ilk ve son seslerini tanımlamakta güçlükler;- Benzer ses sözcüklerini ayırt etmekte güçlükler ("hakem-hekim; deva-reva; yakut-akut" arasındaki

	farkı “duyamaz”);Okuma anlamada problem
Sesbilimsel Algılar/ Sesbilimsel Farkındalık	<ul style="list-style-type: none"> - Bireysel sesleri “e-l-a” gibi bir kelimeyle harmanlama ile ilgili problemler. (Çocuk bireysel sesleri tanıyabilir, ancak bunları bir araya getiremez.); Bilinmeyen bir kelimeyi hecelerine ayırmak ve harmanlamak ile ilgili problemler “te-le-fon” gibi; - Kod çözme ve akıcı okuma ile ilgili zorluklar; - Zayıf okuma tekniği nedeniyle okuduğunu anlama ile ilgili sorunlar.
Görsel Hafıza	<ul style="list-style-type: none"> - Bir dizi görsel uyarıların çoğaltmadaki zorluklar (Bir kelimedeki harfler gibi) - -Kelimelerin genel görsel görünümünü veya okuma ve yazma için kelimelerin harf sırasını hatırlamada zorluk; - Her seferinde herhangi bir kelimeyi, küçük olanları bile çözmesi gerekir (örüntü tanıma eksikliği).
İşitsel Hafıza	<ul style="list-style-type: none"> - Kelimelerin ne anlama geldiğini anlama problemleri, (dil kavrama gecikmesini gösterebilir). - Sözlü talimatları anlama ve takip etme ile ilgili sorunlar
Kısa Süreli Bellek	<ul style="list-style-type: none"> - Kod çözme ile ilgili sorunlar - Okurken fikirleri veya bilgileri yeterince kaydetme (veya düşünme) zorluğu; - Okuduğunu akılda tutmaya yönelik zorluklar, (çoğu zaman sonuna kadar geçen bir cümle veya paragrafın başlangıcını unuttur; bazı durumlarda daha uzun kelimelerle bile olabilir); - Görsel-mekânsal bilgiyi saklamakla ilgili problemler (bir kelimedeki harflerin sıralanması gibi)
Uzun süreli bellek	<ul style="list-style-type: none"> - Metni okuduktan sonra bilgileri depolayamamak ve / veya alamamak; - Şekil ve ses dizilerini alma ile zorluklar; - Okunan şeyi anlamada zorluklar.
Anlamsal Bellek	<ul style="list-style-type: none"> - Okuduğunu anlama düzeyinin düşük olmasıyla sonuçlanan kelimeleri ve kavramları anlamadaki problemler
Sıralama	<ul style="list-style-type: none"> - Göz hareketi ile ilgili problemler ve metnin doğrusal

	<p>yapısının izlenmesi (eksik çizgiler; metin boyunca ileri geri atlamak);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Metin algısındaki boşluklar ve bunun sonucunda okuduklarının anlaşılmasında düşüklük; - Teknik düzeyde - kod çözme ile ilgili sorunlar - harflerin değiştirilmesi ve atlanması veya yerlerini değiştirme; onları okumak yerine kelimeleri tahmin etmek. Sonuç olarak - yavaş, dalgalı, yanlış okuma, kelimelerin / cümlelerin anlamını değiştirme ve düşük seviyede anlama.
Dikkat	<ul style="list-style-type: none"> - Çözümleme ve noktalama işaretine uyum sorunları - Akıcı okuma ile ilgili sorunlar - Okuduğunu anlama ile ilgili problemler - Hızlı yorgunluk - Motivasyon ve ilginin kaybı

YAZMADA

Problemler...	Yazma kazanımını nasıl etkiler?
İnce Motor Beceriler	<ul style="list-style-type: none"> - Yanlış veya sıra dışı kalem kavrama; - Harfleri satır üzerinde “tutmak” ta zorluk; - Bazı yazı unsurlarının yanlış yazılması (yanlış noktadan başlayarak veya yanlış yönde çizmek); - Bazı harfler yanlış yazılmıştır - eklenmiş veya eksik öğeler; - Benzer şekilde görünen bazı harfleri ayırt etmek zordur (m-n-u; a-d; t-f, vb.); - El yazısı düzgün değil ve okunamaz.
Görsel ve İşitsel Algı ve Hafıza	<ul style="list-style-type: none"> - Benzer sesleri ayırt etmekte zorlanma - benzer sesleri temsil eden harflerin değiştirilmesi (<i>b ve p harfini karıştırma</i>)(<i>s harfini z gibi işitme</i>);

	<ul style="list-style-type: none"> - Dikte çalışmasında yazmada zorluk; - Not alamamak;
Fonolojik Algılar / Fonolojik Farkındalık	<ul style="list-style-type: none"> - Çok yavaş “kodlama” süreci (genellikle çocuk sesi temsil eden harfi nasıl yazacağını hatırlayamaz); - Dikte yazarken önemli sorunlar; - Bazen kelimenin anlamını da değiştiren harflerin yanlış sıralaması (“ve” yerine “ev” veya “yok” yerine “koy” yazabilirler); - Yazarken harflerin eklenmesi veya eklenmesi.
Görsel-Mekansal Uyum	<ul style="list-style-type: none"> - Yazarken benzer görünümlü harflerin değiştirilmesi (d- b- p; u-n, vb.); - Bir kelimenin nasıl görüldüğünü veya kelimelerin harf sırasını hatırlamakta zorluklar ki bu el yazısı için bir engeldir ve yazımla ilgili sorunlara neden olabilir; - En çok kullanılan kelimelerde bile yazı otomatikleşmemiştir; - El yazısı “biçimsiz”, dengesiz ve okunaksız görünür; Yazılı çalışmalar kâğıt üzerinde yetersiz organize edilmiştir.
Grammar Kuralları ve Noktalama	<ul style="list-style-type: none"> - Dilbilgisi kurallarını ve istisnalarını hatırlamakta güçlük çekme; - Kuralları bilirler ancak yazarken bunları uygulayamazlar; - Noktalama işaretlerinin anlamını ve yazılı metinlerdeki rollerini bilemezler; bunları doğru kullanamazlar; - Bir satırdan diğerine doğru bir şekilde aktarmak için kelimeyi hecelerine ayırmakta zorlanma; - Düşüncelerini yazılı olarak sunarken doğru fiil durumunun kullanılması zorluğu; - Konuşmanın bölümlerini ve cümlenin öğelerini

	<p>tanımlamakta güçlükler;</p> <p>- Düşüncelerini iyi yapılandırılmış yazıya dökmekte zorlanma.</p>
Yaratıcı Yazma	<p>- Bir kompozisyon yazmak için plan yapmakta zorluklar;</p> <p>- Yazılı bir öyküyü yeniden anlatmak gerekirse, bölümlerin doğru sırasını takip etmekte zorluk;</p> <p>- Sınırlı bir kelime hazinesi vardır ve yazımları hakkında emin oldukları basit kelimeler kullanmaya çalışırlar;</p> <p>- Yazarken çoğunlukla basit kısa cümleler kullanırlar; neredeyse tamamen sıfat ve zarf eksikliği görülmektedir.</p>

Elbette, ne öğretmenler ne de veliler, problemi fark edip profesyonel yardım arayışı için ilkökul ve ortaokul arasındaki geçiş dönemine kadar beklememelidir. Sorun ne kadar erken tespit edilirse, o kadar erken müdahale başlar - çocuğun gerekli becerileri geliştirmesi ve okuma ve yazma zorluklarını aşması için daha fazla şansı olur.

4.2. Matematikte

Okuma güçlüğü (disleksi), sıklıkla matematiksel ve matematiksel zorluklarla birlikte görülür - farklı çalışmalar, disleksik öğrencilerin % 30-70' inin matematikte de problem yaşadığını göstermektedir (örneğin, Badian, 1999; Kovas ve ark., 2007; Landerl ve Moll, 2010; White, Moffitt ve Silva, 1992)

Disleksik bir öğrenci için matematikteki en karakteristik sıkıntılar şunlardır: sayıları, miktarları, matematik işaretlerini karıştırmak; işlemleri karıştırmak; ardışık, mekânsal-oryantasyon ilişkilerinde karışıklık; Matematik kavramlarını anlama ve hatırlamada zorluklar. Disleksik öğrenciler için (diskalkuliye sahip olmasalar bile) matematik hala bir problem olabilir. Bunun nedeni ise zayıf okuma ve düşük seviyede anlama becerilerinin doğru okumalarına ve yönergeleri ve yazılı problemleri anlamalarını engel olmasıdır. Diğer taraftan sıralama becerilerinin az gelişmiş olması, çok adımlı yazılı talimatları parçalara ayırma ve takip etme veya aritmetik eylemleri doğru sırayla gerçekleştirme becerisi ile ilgili problemlere neden olur.

4.3. Yabancı Dil Öğreniminde

Disleksi ve yabancı dil öğrenme ilişkisi söz konusu olduğunda, disleksik bir öğrencinin karşılaşabileceği birçok zorluk vardır. En ciddi olanları:

- Seslerin Ayırımı;
- Bazı seslerin telaffuz edilmesi;

- Morfoloji ve sözdizimi;
- Kelime edinimi;
- Dilbilgisi kuralları ve bunların nasıl uygulanacağı;
- Okuma ve yazma (cümle yapısı ve yazım)..

Bir öğrenci yeni bir dil öğrenirken, yabancı dilde anadilinde olmayan bazı seslerin olduğunu görür. Disleksik öğrenciler bu sesleri algılamakta ve doğru telaffuz etmekte sahip oldukları fonolojik zorluklar nedeniyle problem yaşayabilirler.

Konuşulan bir dilde yeterlilik, anlamları iletme için kelimeleri ve cümleleri oluşturan sesleri kullanma yeteneğinden oluşur. Konuşmak için, sözlü anlatım organlarının belirli hareketleri aracılığıyla, dilimizin seslerini ifade edebilmemiz ve, konuşulan dili anlamak için, çevrede algıladığımız çeşitli işitsel uyarılarda aynı sesleri tanımamız gerekir³⁰ (Nespor, M. & Bafile, L., 2008).

Örneğin, İngilizce’deki “think” kelimesinin ilk hecesinin sesi, Türkçe’de bulunmamaktadır, bu yüzden bir Türk bu ses ([θ]) ve [t] sesi arasındaki ayrımı yapmakta sorun yaşayabilir. (çünkü bu ünsüz harfin ağızdaki çıkış yeri "İngilizce sesi [θ] 'ye çok yakındır) ve ses peltek [s] ya da [f] gibi çıkar.)

Dilin morfolojik ve biçimbilimsel yönleri, ana dilde disleksik öğrencilerin çoğunluğu için sorunludur ve çoğu durumda bu problemler yabancı dil öğrenimine aktarılır..

Yabancı bir dil öğrenirken disleksik öğrencilerin karşılaştığı başka bir ciddi zorluk, yeni kelimeleri (hem telaffuz hem de anlam) hatırlamak ve gerektiğinde bunları bellekten geri getirmektir. Yabancı dilde algısal ve üretken kelime dağarcığının büyüklüğü arasında büyük bir fark vardır.

Diller sesbirim-yazıbirim uyum derecesi açısından farklılık gösterir. Fince, İtalyanca, Türkçe dilleri “saydam” dillerden oluşmakta olup, sesbirimlerin sayısı ile yazıbirimlerin sayısı arasındaki fark çok büyük değildir (örneğin İtalyanca 25 ses 33 harf ile veya harflerin birleşimiyle temsil edilmektedir).

Öte yandan, Fransızca gibi (35 ses 190 harf veya harflerin birleşimiyle temsil edilen) ve özellikle de İngilizce gibi (40 ses 1120 harf ya da harflerin birleşimiyle temsil edilen), bazı diller “derin” ortogafili diller olarak isimlendirilirler. Yani, disleksik olan bir Türk öğrenci, “şeffaf” ana dilinde okuma ve yazma konusunda zorlanıyorsa, derin ortografeye sahip İngilizce’de okumayı ve yazmayı öğrenmesi hiç te kolay olmayacaktır.

4.4. Tarih/Coğrafya ve Fen Derslerinde

Aslında bütün bu dersler çok fazla okuma ve yazma gerektirirler. Bu nedenle, disleksinin öğrenme sürecini etkileyeceği ve disleksik öğrencilerin elde edeceği sonuçlar anlaşılabilir. Okuma akıcılığı, okuduğunu anlama, hafıza, görsel ve işitsel işlem, organizasyon, zaman

³⁰ Nespor, M. & Bafile, L. (2008). I suoni del linguaggio” Bologna: Il Mulino

yönetimi ve sıralama yapabilmekteki eksiklikler farklı derslerde ve farklı derecelerde öğrenmeyi etkiler.

Tarih ve Coğrafya söz konusu olduğunda, zorluklar, zayıf okuma ve düşük seviyede okuduğunu anlama becerisinden kaynaklanır. Bu da, dersin anlaşılmasında, metnin en önemli bilgilerinin çıkarılmasında, bu gerçekleri öğrenmede (anlama ve hatırlama) ve gerektiğinde tekrar üretmekte zorluk çıkarır. Birçok disleksik öğrenci, zaten bildikleri şeyler ile yeni bilgi arasında bağlantı kuramazlar; genel resmi, zaten bildikleri çok sayıda detaydan (bilgiler) bir araya getirerek, aralarında bir bağlantı kurabilmeleri güçtür. Sıralama becerilerindeki eksiklikler de zorluklara neden olur.

Bilim (Fizik / Kimya / Biyoloji) disleksi olan öğrenciler için sorunlu bir konu olabilir. Buradaki problemler, Tarih / Coğrafya öğrenimindekilere benzer, fakat burada konuya özgü kelime dağarcığının çözülmesi ve öğrenilmesinin yanı sıra, bu konularda olduğu kadar, öğrenmenin sistematik bir adım adım yaklaşımıyla karşılaşılmasında da zorluklar görülmektedir. Çünkü yeni bilginin anlaşılması ve kazanılması, bir öncekine dayanmaktadır.

4.5. Müzik/Resim ve Spor Derslerinde

Ebeveynlerin ve öğretmenlerin çoğu, Müzik, Resim ve Spor derslerinin çocuğun kişilik gelişimine ve yaşam becerilerini geliştirmeye katkıda bulunduğu görüşünü paylaşmaktadır. Bu dersler çoğunluk tarafından kolay olarak ve öğrencilerin diğer dersler arasında dinlenmeleri için bir fırsat olarak değerlendirilmektedir. Ve bu doğrudur da, ancak disleksik öğrenciler için değil.

Araştırmalar, müzik ve dil becerilerinin, her ikisi de fonolojik algılara dayandığından, daha önce de açıklandığı gibi iyi okuma becerilerinin geliştirilmesinin ön koşullarından biri olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan - harflerin yanı sıra notalar da grafiksel görüntülerdir ve öğrenilmesinde yer alan bilişsel süreçler benzerdir, bu yüzden disleksik olan çocukların notaları, müzik işaretlerini ve tüm kombinasyonlarını öğrenmesi daha güç olacaktır. Ve sonuç olarak notaları okumak (ilkokulun sonuna kadar öğrencilerin yapmaları beklenen), disleksik bir öğrenci için büyük bir zorluk olabilir. Yine de, disleksik öğrenciler için müzik öğrenimi gereklidir ve çok önemlidir. Müzikle müdahale, çocukların dil / okuma becerilerini olumlu yönde etkileyecek temel işitsel ve fonolojik algı yeteneklerini güçlendirir.

Çizim ve boyama, el yazısı için çok önemli olan ince motor becerilerin gelişimini etkiler. Çoğunlukla çizimleri oldukça basit, detayları eksik, büyüklükleri yanlış, çok büyük veya çok küçük olan bir çocuğun el yazısıyla ilgili sorunları vardır. Ayrıca bir çocuğun çizerkenki göz-el koordinasyonu, yazarken olduğu gibi aynı öneme sahiptir. Ayrıca çocuğun geometrik figürler çizme yeteneğini de etkileyebilir.

Disleksik olan çocuklar için sadece okuldaki Beden Eğitimi derslerine aktif olarak katılmak değil, okul dışında bazı spor aktiviteleriyle de ilgilenmek çok faydalıdır. Genellikle disleksik çocuklar (özellikle eğer disleksiye dispraksi de eşlik ediyorsa) sakardırlar, koordinasyonları ve dengeleri iyi değildir. Bu, Beden Eğitimi derslerinde, özellikle basketbol, voleybol, futbol vb. gibi takım sporlarında yeterince iyi performans sergileyememelerine sebep olur.

Çoğunlukla, kötü performanslarından dolayı, hiç kimse onları takımlarında istemediği için bu faaliyetlerin dışında bırakılırlar. Her ne olursa ve zorlukları ne olursa olsun, disleksik çocukların spor yapmaları teşvik edilmelidir. Kaba motor becerilerinin gelişmesine, mekansal yönelimlerine, sözlü olarak verilen talimatları anlama ve bunları takip etme becerilerine, sıralama becerilerini, organizasyon becerilerine ve onlara disiplin ve zaman yönetimini öğretmeye yardımcı olacaktır. Aynı zamanda spor, disleksik öğrencilere okuma ve yazma gerektirmeyen bir şekilde başarılı olma şansı da vermektedir.

4.6. Organizasyon ve Zaman Yönetiminde

Hemen hemen bütün disleksiklerin aktivitelerini organize etme ve zamanı yönetme sorunları vardır. Bu onlar için daha uzun süre gerektiren bir iştir ve disleksik olmayan akranlarından daha çok çalışmak zorundadırlar; özellikle de okuma ve yazma gerektiren görevleri yerine getirmek için. Ancak bu zorluklar genellikle öğretmenler ve ebeveynler tarafından göz ardı edilir ve bu nedenle disleksik öğrencilerin tembel, olgunlaşmamış, dikkatsiz ya da motivasyonsuz olarak yargılanmaları daha olasıdır.

Disleksik öğrenciler, organizasyon ve zaman yönetimi becerilerini etkileyen yürütücü işlevini yerine getirmekte güçlük çekerler. Bir görevi tamamlamak için, görevin tamamlanmasının nasıl gerçekleştirileceğine dair bir plan yapabilmek, yol boyunca değişiklik / ayarlamalar yapmak, motive olmak, kalıcı olmak, zaman çizelgesine ve son tarihlere uymak gerekir.

Kısa süreli hafızalarındaki sorunları bazı disleksik öğrencilerin sadece okuma ve yazma becerilerini değil, aynı zamanda zamanlarını düzenlemelerini de zorlaştırmaktadır. Birçok disleksik öğrenci (özellikle ilkokulda), tüm öğrenim görevlerini (ders hazırlamak, ödev yapmak) tamamlamayı başaramaz ve sıklıkla “Defterimi evde unutmuşum” veya “ Ev ödevim olduğunu bilmiyordum” mazeretlerini kullanırlar.

Zaman yönetimi becerileri içsel değildir, ancak bir kişinin büyüme sürecinde bu becerileri geliştirmesi ve ilerletmesi beklenmektedir. Bununla birlikte, disleksik çocukların farklı zaman algıları vardır ve bunu nasıl yapmaları gerektiği kendilerine özellikle öğretilmelidir.

5. Nasıl Yardım Etmeli?

5.1. Disleksi Dostu Materyaller Nasıl Hazırlanır?

Bilgi, bireylerin modern toplumda başarılı olmalarını sağlamak için bir anahtardır. Bilgiye erişim yoluyla bilgi edinme, her bireyin mesleğini ve toplumsal gerçekliğini belirleyen uygun eğitimi almak için önemlidir.

Günümüzde metin olarak bilgi her yerde bulunmaktadır, bu nedenle bilgi edinmek, öğrenim görmek, çalışmak ve normal günlük yaşam aktivitelerine sahip olmak için okumak herkes açısından büyük önem taşımaktadır. Okullarda yazılı metin hâkimdir. Öğrenciler daha çok kağıt kitapları sesli veya e-kitaplardan daha çok kullanılmaktalar ve bu da yakın zamanda değişecek gibi görünmemektedir..

Beynimiz orijinal haliyle okuma yapabilecek şekilde olmayıp bunu yapabilmek için açık bir şekilde ona bunu öğretmemiz gerekmektedir. İnsanların çoğu için okumanın belirli bir noktada otomatikleştirilmiş bir etkinlik haline gelmesi, herkes için bunun böyle olduğu anlamına gelmez. Disleksik öğrenciler ilkokul yıllarının çok ötesinde okuma ile mücadele ederler. Okuma doğruluğu ve okuma hızı ile ilgili problemleri vardır, bu da düşük seviyede okuduğunu anlama ile sonuçlanır. Öğretmenler eğitim materyalleri hazırladıklarında bu iki husus göz önünde bulundurulmalıdır (bu basit prensipleri takip etmek sadece disleksik olanlar için değil, tüm öğrenciler için faydalı olacaktır).

Metinler

- Kısa ve öz cümleler yazınız. Takip etmek ve anlamak daha kolaydır. Bu, metnin karmaşık mesajı iletemeyeceği anlamına gelmez.
- Cümleyi satır sonundan başlatmayın ve mümkünse tirelerden kaçının.
- Sorular ve yönergelerde iki olumsuz bir arada kullanmaktan kaçının.
- Metnin önemli kısımları vurgulanmalıdır (kalın olarak veya metin kutusunda).
- Metnin bölümlerinin altını çizmek veya italik harf kullanmaktan kaçının: bunlar, metnin birlikte çalıştığı duygusuna neden olur..
- Büyük harflerde metin kullanmaktan kaçının: Okunması daha zordur.

Sunular

- Düz arka plan kullanın.
- Okunaklı yazı tipi kullanın ve yazı boyutu 24'ten az olmamalıdır.
- Başlangıçta sunum yapısını sunmak için bir slayt koyun - bu büyük resmi elde etmenize yardımcı olur.
- Her slaytta bir başlık olmalıdır.
- Düz metin yerine maddeleme kullanın.
- Resim, şema kullanın, ama dikkatli olun - çok fazla kullanırsanız dikkat dağıtıcı olabilir; Metni göstermeli ve desteklemelidirler.
- Sunumunuzda kullanılan kısaltmaları açıklayınız (varsa).
- Öğrencilere sunumun basılı kopyalarını sunun, böylece daha sonra gözden geçirilmek üzere ellerinde bulunur..

Sınavlar

- İyi yapılandırılmış bir düzen kullanın.
- Testin tüm unsurları için aynı yazı tipi ve boyutunu kullanın (yönergeler, sorular, vb.).
- Soru ve cevabın yazılması gereken yer aynı sayfada olmalıdır.
- Mümkün olduğunda çoktan seçmeli soruları kullanın - disleksik öğrenciler için açık sorular olarak adlandırılan soruları cevaplamak çok daha zordur.
- Çoktan seçmeli sorular söz konusu olduğunda, olası cevapları mümkün olduğunca kısa ve basit hale getirin, böylece hatırlanması, karşılaştırılması ve karşıtlığı daha kolaydır.
- Okuyucuyu kandırmayı amaçlayan kelimeleri kullanmayın.
- Sorularınızda çift negatif kullanmayın (örneğin, gelmeyeceklerini bilmiyor musunuz?) - “Gelip gelmeyeceklerini biliyor musunuz?” Sorusunu sormak daha iyidir..
- Negatif sorular kullanmayın (örn. „Aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru değildir?).
- Tarayıcı kartlarını kullanmayın - bu disleksikler için zordur ve hatta cevabı bilseler bile karta aktarılırken hata yapabilirler.

Talimatlar

- Disleksik öğrencilerin aynı anda ve uzun bir cümlede birden fazla veya ikiden fazla verilmesi durumunda, talimatları takip etmesi zordur. (Örn. Bir resimde atkılı altı palyaço var; palyaçoları ayrı ayrı verilen şapkalarla eşleştirin, böylece şapka tasarımı atkı tasarımına uyuyor, daha sonra aynı olan iki palyaçoyu bulunuz. Daha sonra birinci palyaçonun atkısını ve şapkasını kırmızı, ikincisinininkini maviye... boyayınız. ”- Disleksik bir öğrencinin, yapması beklenen şeyi ve nereden başlaması gerektiğini anlayabilmesi için bu karmaşık talimatı birçok kez okuması gerektiğini unutmayın.)
- Uzun talimatı kısa ve basit parçalara “ayırarak” çok daha iyidir. (Örn. 1. Bir resimde atkılı altı palyaço var 2. Palyaçoları ayrı ayrı verilen şapkalarla eşleştirin (şapka tasarımı, atkı tasarımı ile aynı olmalıdır). 3. Aynı olan iki palyaçoyu bulun. 4. İlk palyaçonun şapkasını ve atkısını kırmızıya boyayın 5. İkinci palyaçoyu şapka ve atkısını maviye boyayın.)
- Talimatlarda iki olumsuzu bir arada kullanmayın (ör. Caddeyi geçerken dikkatsiz olma.).

5.2. Okul Psikoloğu / Pedagojik Danışmanın Rolü

Okul psikoloğu / pedagojik danışmanın rolü geçtiğimiz birkaç on yılda değişti. Önceki yüzyılın sonunda asıl sorumluluğu, öğrenme engelli öğrencilerin belirlenmesinde psikolojik bir değerlendirme sağlamaktı. Şimdi ise sistemli ve işbirlikçi bir model yani tüm paydaşlarla - öğrenci, öğretmenler ve okul, kurum, ebeveynler ve aile, toplum ve çocukla ilgili diğer profesyoneller ile işbirliği içinde çalıştığı anlamına geliyor.

Okul psikoloğu / pedagojik danışmanı, çalışmalarını, öğrencinin sadece zayıf noktalarına değil, güçlü yanlarını bulmak için bilişsel özelliklerinin, duygusal statüsünün, davranışlarının, tanımlanması üzerine odaklanmalıdır. Böyle bir yaklaşım, eksikliklere ve problemlere odaklanmak yerine pozitif hedefler koymasına izin verir. Öğrencinin güçlü yönlerini geliştirmeye ve ihtiyaçlarını karşılamaya dayalı müdahale, dikkatli bir şekilde planlanmalı, iyi yapılandırılmalı, düzenli olarak izlenmeli, periyodik olarak değerlendirilmeli ve ona göre uyarlanmalıdır.

Okul psikoloğu / pedagojik danışmanın rolü çeşitli yönlerden ele alınabilir:

- Öğrenciye doğrudan psikolojik destek sağlanması - çalışmanın öz güven ve öz saygı yaratmaya, motivasyonu sürdürmeye, okul dışında farklı etkinliklere katılmaya teşvik etmesine (spor, sanat, vb.) odaklanmalıdır; sosyal ve iletişim becerilerini geliştirmek; hayal kırıklığıyla uğraşmak, duygularını yönetmek, vb..
- Öğrencinin sınıf arkadaşlarına destek sağlamak - sınıf arkadaşlarının sahip olduğu zorluklar, duyguları ve davranışları açıklanmalıdır. Çocuklar, tüm insanların farklı olduğunu ve her şeyde iyi olan bir kişi olmadığını öğrenmelidir. Sınıf arkadaşlarının sadece zorlukları değil, aynı zamanda güçlü yanları olduğunu görürlerse, daha anlayışlı, hoşgörülü ve destekleyici olurlar. (Tüm disleksik öğrenciler sınıf arkadaşlarının tutumlarının kendileri için çok önemli olduğunu paylaşmaktadırlar.)
- Öğretmenlere destek sağlamak - problemi anlamak, disleksi (ve diğer öğrenme engelleri) hakkında daha fazla bilgi edinmek; disleksik bir çocuğa öğretme zorluğuna hazırlıklı olmak; Öğretmen, sınıfta sorun olması durumunda psikolog / pedagojik danışmanın müdahalesine ve yardımına her zaman güvenebileceğinden emin olmalıdır.;
- Ebeveynlere / aileye destek sağlamak - öğretmen, öğrencinin zorlukları hakkında aileyi bilgilendiren ve profesyonel değerlendirme ve yardım aramaya ihtiyaç duyma konusundaki endişelerini paylaşan ilk kişidir, ancak psikolog / pedagojik danışman, ebeveynlere, çocuklarının öğrenme güçlüğü yaşadıkları gerçeğini kabul etmelerine yardımcı olmak için (ebeveynlerinin meraklı, parlak ve zeki çocuklarının problemleri olduğunu kabul etmeleri kolay değildir), çocuklarına en iyi yardımı bulmalarına yardımcı olmak ve süreç boyunca onları desteklemek için durumu daha iyi açıklayabilen kişidir.;
- Psikolog / pedagojik danışman okul ve aile arasındaki iletişimde bir arabuluculuk yapmalı, öğrencinin eğitim haklarını iyi bilmeli ve onları savunabilmeli, böylece öğrenci ona uygun destek ve tam potansiyelini ortaya çıkarma fırsatı sağlayacak imkanlar bulmalıdır.

5.3. Ebeveynlerle İletişim

Hem ebeveynler hem de öğretmenler önemli bir rol oynarlar; rolleri birbirinin yerini almaz, aksine ötekinin rolünü tamamlar ve pekiştirir, böylece öğrenciye okuma ve öğrenme hakkında tutarlı bir mesaj verir. Ebeveynleri ve öğretmenleri “ortaklar” olarak düşünmek, ortak bir hedefe yönelik bu karşılıklı çabayı ifade eder. Ayrıca, öğrencileri öğrenenler olarak desteklemek için ebeveynlerin ve öğretmenlerin ortak sorumluluğunu da beraberinde getirir.³¹.

Öğrencinin başarısı için, iyi bir öğretmen-anne-baba iletişimi, özellikle öğrencinin öğrenme gücünü çekmesi durumunda çok önemlidir. Uygulama, aslında, tahminen disleksi nedeniyle zorluklar yaşayan öğrencilerin büyük bir yüzdesinin resmi olarak teşhis edilmediğini, yani SEN öğretmenleri, psikolog veya konuşma terapistinin destekleri için resmi olarak yetkili olmadıklarını göstermektedir. Bu gerçek, ebeveynler ile sınıf öğretmeni ve/ veya ders öğretmenleri arasındaki iletişimin rolünü daha da önemli kılmaktadır.

Yaşananlar göstermektedir ki, bir öğrencinin öğrenmede zorlandığı ve akademik sonuçlarının beklentilerle eşleşmediği veya uygunsuz davranışlar sergilediği (öğrenme zorluklarının bir sonucu olarak) durumda, öğretmenlerin ve ebeveynlerin birbirlerini suçlama eğiliminde oldukları görülmektedir. İlk etapta bu öğrenci için iyi değildir, çünkü böyle bir durumda aslında ihtiyaç duyduğu yardımı hiçbirisinden alamamaktadır

Okul - aile - öğrenci ilişkisinde tüm taraflar sadece düzenli ve olumlu iletişimden yararlanabilirler. Okulun ebeveynlerle iletişim kurma şekli, ebeveynlerin çocukların öğrenmesine katılımını belirler. Öğretmen her zaman öğrencinin akademik başarıları veya davranışları ile ilgili olarak yalnızca olumsuz mesajlar gönderirse, bu durum öğrenciyi demotive ederek denemeye devam etmesini engeller, ve aynı zamanda ebeveynlerin çocuklarını etkili bir şekilde yardımcı olmaya kendilerini yetmeyeceklerini düşünmelerine neden olur. Ve çok mümkündür ki ebeveynler, öğretmenleri çocuklarına “özel” (olumsuz) bir tavır takınmakla suçlamaya başlayacaklar ve çocuklarının kötü akademik sonuçlarından onun sorumlu olduğunu düşüneceklerdir. İşte bu nedenden öğretmenin, öğrencisinin ilerleyişine odaklanması (hatta çocuğun sonuçları diğer öğrencilerinkinden çok daha düşük olmasına rağmen), ilerlemesine ve başarılarına dikkat çekmesi çok önemlidir - bu, çocuğa başarı hissi verecektir ve onu daha çok çalışmaya teşvik edecektir.

Öğretmenler ve veliler arasındaki iyi iletişim, öğretmenlerin öğrencinin ihtiyaçlarını ve ev ortamını daha iyi anlamalarına yardımcı olur ve ebeveynlerin çocuklarına okul çalışmasıyla daha etkili destek sağlamalarına destek verir.

³¹ Christenson, S.L. and S.M.Sheridan. School and families: Creating essential connections for learning. Guilford Press, NY, 2001

5. Yardımcı Teknolojiler

5.1. Yardımcı Teknoloji Nedir?

Genel olarak yardımcı teknolojiler, engelli kişilerin karşılaştıkları güçlük-ler ile başa çıkabilmelerine yardımcı olan ve onların yaşamlarında daha iyi iletişim kurabilmelerini, öğrenebilmelerini ve sorunlarla mücadele edebilmelerini sağlayan bütün cihaz, ekipman veya sistemlerdir.

Amerika Birleşik Devletleri 2004 yılı Yardımcı Teknoloji Yasasına göre, yardımcı teknoloji (aynı zamanda *uyarlamalı teknoloji* adı da verilir), *engelli bireylerin işlevsel kapasitelerini muhafaza etmek, arttırmak veya geliştirmek amacıyla kullanılan, ticari amaçla alınan, modifiye edilen veya kişiye göre düzenlenen herhangi bir “ürün, cihaz veya ekipman”ı ifade eder*³².

İngiliz Yardımcı Teknoloji Derneği (BATA) tarafından yapılan tanım ise şu şekildedir: *“Yardımcı teknoloji, engelli veya özürlü bireylerin iletişim kurabilme, öğrenebilme, bağımsız yaşayabilme, hayatlarını idame edebilme ve daha üretken olabilmelerini sağlayan veya bunu geliştiren herhangi bir ürün veya hizmettir*⁸⁷.

Yardımcı teknoloji, kendi başına bilgiyi veya becerileri geliştiremez. Yardımcı teknoloji, öğrenmeyi kolaylaştırmaya yardımcı olur ve çeşitli öğrenme içeriği ile kullanılabilir.

5.2. Disleksik Öğrenciler İçin Faydaları

Yardımcı teknolojiler, normal eğitim verilen sınıflarda disleksik öğrenci-ler için büyük bir potansiyele sahiptir. Okuma, yazma ve hecelemenin yanı sıra matematikte de akademik başarıyı artırır; örn. organizasyon becerilerini geliştirir. Ayrıca, ÖÖG’li öğrenciler engellerinden (güçlük çektikleri şeylerden) sakınarak kabiliyetlerini (güçlü yanlarını) kullandıklarında başarı düzeyleri genellikle daha da artar. Yardımcı teknolojiler bu uygulamalarının en iyi özelliklerini bir araya getirir. Lewis⁸⁸’e göre, yardımcı teknolojinin iki temel amaca hizmet eder: bireyin güçlü yanlarını artırır, böylece engelli olduğu yönlerine karşı bir denge getirmiş olur ve belirli bir görevi yerine getirirken alternatif bir yöntem sunar. Teknoloji kullanımı öğrencilerin karşılaştıkları güçlükleri telafi etmelerini veya bunları atlatabilmelerini sağlar.

Öğrencilere okuma ve yazma güçlükleri ile başa çıkma imkanı verildiğinde, bu öğrenciler çok daha başarılı olur.

Teknoloji, birçok farklı seviyedeki disleksik öğrencilere yardımcı olur. Böyle görevleri gerçekleştirmelerine yardımcı olabilir:

- ✓ **Sınıf seviyesindeki içeriğin öğrenilmesi:** Teknoloji materyallerin farklı formlarda (görsel, işitsel vs) sunulabilmesini sağlar.
- ✓ **Yazma ve organizasyon becerilerinin geliştirilmesi:** Teknoloji heceleme becerisi zayıf olan ve bu nedenle bilgisayar olmadan kullanamayacakları kelimeler kelimeleri kullanabilmelerini sağ-layarak disleksik öğrencilerin sınıf seviyesindeki sözcük

³² Assistive Technology Act (2004)

dağarcık-ları veya kelimeler ile kavram haritası çıkartmalarına ve araştır-ma ödevi yapabilmelerine yardımcı olur.

- ✓ **Sınıf seviyesindeki okuma becerilerinin çalışılması:** Bilgisayarla-rın okuma güçlüğü çeken öğrenciler için metni ya dijital olarak okuyabilecekleri ya da daha basit bir düzeye indirgeyebilecekleri farklı yazılım programları mevcuttur.
- ✓ **Not alma becerilerinin geliştirilmesi:** Özellikle de üst sınıflardaki disleksik öğrencilerin karşılaştıkları en önemli sorunlardan birisi de öğrenme materyalleri ciddi oranda arttığı zamandır. Disleksik birçok öğrenci, hecelemelerinin, yazmalarının ve/veya göz-el koordinasyonlarının zayıf olması nedeniyle el yazısı ile not al-mada güçlük yaşarlar.
- ✓ **Eğitim kavramlarının öğrenilmesi:** Teknoloji olmadan öğrencilerin buna erişmesi mümkün değildir. Öğrenciler 3D simülasyonlar ile hız, yer çekici gibi kendilerine soyut gelen kavramları öğrene-bilirler.

Teknolojinin disleksik kişiler için özellikle eğitim konusunda oynayabileceği rol iyi bilinmektedir. Öğrenciler etkili bir teknolojiye eriştiklerinde, uygun eğitim yöntemleri de buna eşlik eder, böylece genel performans artar. Teknoloji araçları disleksik öğrencilerin okul temelli öğrenmede diğer öğrenciler ile eşit şartlara sahip olabilmelerini sağlar.

5.3. Ortak Ülkelerde Neler Mevcut

6.3.1. Türkiye

Disleksik öğrenciler için Türkiye’de kullanılan yardımcı teknolojiler şunlardır:
Bu programlar cep telefonları, tabletler ve akıllı telefonlar ile kullanılır.

- ✓ Metin seslendirme:
 - “Teknoses” <http://www.teknoses.com/tr/> adresinden ücretsiz indirilebilir.
 - "Google Translate", çevirinin yanı sıra konuşmaları metne veya metinleri konuşmaya aktarabilir.
- ✓ "Touch and Write" -harfleri, sayıları ve hatta kelimeleri Türkçe olarak öğreten, fontların boyutunu yeniden ayarlamayı sağlayan ve 28 farklı arka plan sunan bir programdır. <https://itunes.apple.com/us/app/touch-and-write/> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ "Letter Shaker" - özellikle yabancı dil eğitiminde kullanılabilir. <https://play.google.com/.../apps/details?...WordShakerAndroid> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ "Open dyslexic" ofis programlarında kullanılabilen bir fonttur. <https://www.opendyslexic.org/> adresinden ücretsiz indirilebilir.

- ✓ "Freeplane : konsept haritalama programı " –ücretsizdir ve kullanıcı dostu bir programdır. <https://freeplane.en.softonic.com/> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ "Google Chrome" –Google Chrome sunucusu da, disleksik birey-ler için yararlı özellikleri olan bir yardımcı teknolojidir. “Uzantı-lar” bölümünden erişilebilecek 3 Google Chrome özelliği vardır:
 - Open Dyslexic,
 - Dyslexia Friendly,
 - Dyslexia Reader Chrome.

Bu üçü de disleksik bireylerin daha kolay okuma yapabilmesi için tasarlanmışlardır.

- ✓ "Microsoft Word" - okumayı kolaylaştıran özelliklerle birlikte kullanılabilir.
- ✓ “Sticky Notes/ Yapışkan Notlar” - Windows işletim sisteminin bir özelliği
- ✓ “Wise Reminder” - kişisel hatırlatma yazılımı <https://wise-reminder.en.softonic.com/> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ “Auto Train Brain / Otomatik Tren Beyni” Okul hayatında zorluk çeken ve görsel ve işitsel oyunlarla öğrenen disleksik çocuklar için destek sağlar. Daha fazla bilgi için <http://dijitalmedyavecocuk.bilgi.edu.tr/2017/12/22/disleksik-cocuklar-icin-mobil-uygulama-auto-train-brain/>

6.3.2. Bulgaristan

- ✓ Yazım denetleyicili bilgisayarlar
- ✓ Ekran okuyucular (Bulgarca). Aşağıdaki siteden ücretsiz indirilebilir: <http://www.screenreader.net/index.php?pageid=15>
- ✓ Metin seslendirme programları:
 - SpeechLab 2.0 (görme engelliler için ücretsizdir, diğer kişiler için ise ticari amaçla satılır). Aşağıdaki siteden deneme sürümü indirilebilir <http://www.bacl.org/speechlabbg.html>
 - Balabolka (Bulgarca) –<http://www.cross-plus-a.com/bg/balabolka.htm> sitesinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ OCR tarayıcı programı:

- FineReader (Bulgarca'yı kullanır) <http://finereader.bg.softonic.com/> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- OCR CuneiForm 12 (Bulgarca'yı kullanır) <http://www.download.bg/?cls=program&id=456656> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ Klavye ile Yazmayı öğrenme:
 - Bulgarca – <http://www.sense-lang.org/typing/tutor/keyboardingBG.php> sitesinden ücretsiz ulaşılabilir
 - İngilizce – İnternette ücretsiz. <https://www.typingclub.com/typing-qwerty-en.html> sitesinden ulaşılabilir (fonetik klavye kullanılarak Bulgarca yazı yazmak için kullanılabilir)
- ✓ Zihin Haritası:
 - FreeMind (Bulgarca kullanır) Aşağıdaki siteden ücretsiz indirilebilir: <http://sourceforge.net/projects/freemind/>
 - Xmind (Bulgarca kullanır) <https://www.xmind.net/> sitesinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ Sesli kitaplar (internet ortamında erişilebilir, bazıları ücretsizdir)
 - <http://www.avtor.com/>
 - <http://www.audioknigi.bg/>
- ✓ e-Kitaplar (çoğu ücretsiz, internet ortamında erişilebilir)
 - <http://chitanka.info/>
 - <http://virtualnabiblioteka.com/>
 - <http://readbg.com/>
 - <http://www.booksbg.org/>
 - http://www.ciela.com/ciela_ebooks/bezplatni-knigi/bezplatni-knigi-na-blgarski-ezik.html?p=5
 - <http://www.slovo.bg/>
- ✓ RoboBraille - dokümanları ses dosyaları, elektronik kitap, DAISY kitapları vs. gibi çeşitli alternatif formatlara otomatik olarak çevirebilen bir e-posta ve internet tabanlı hizmet. Bulgarca da dahil 16 dilde mevcuttur. Ücretsizdir www.robobraille.org internet sayfasından erişilebilir.

- ✓ Adysfont – disleksik okuyucular için tasarlanmış yazı tipleri.:
<http://www.adysfont.com/>

6.3.3. Romanya

✓ Uygulamalar:

Bu programlar cep telefonlarında, tabletlerde ve akıllı tahtalarda kullanmak içindir:

- Grammar testleri
<https://play.google.com/store/apps/details?id=ro.paha.intrebarigramatica>
- DEX (Android için) <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.dex>
- Romen Dili Dilbilgisi
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.exceda.gramaticaromana>
- Photo Hesaplayıcı - Akıllı Hesaplayıcı & Matematik Çözücü-
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.photomath.smart.study.learn>

✓ Yazılım:

- Dyslexia Yazılımı - [Able Tech Romania – Yardımcı](http://www.abletech.ro/en/dyslexia-software.html) Teknoloji
<http://www.abletech.ro/en/dyslexia-software.html>
- Read me – Ekitap Okuyucu
<https://books.dyslexiefont.com/en/available-in-dyslexie/apps/263/readme--ebook-reader/>

✓ Metin seslendirici

- "BatPro for Windows" projesinde ücretsiz olarak sunulan Acutza sesi (Görme Engelliler Erişilebilirlik Araçları Projesi)
<http://batpro.org/download-vocea-sintetica-ancutza/>

✓ OCR tarayıcı yazılımı

- i2OCR ücretsiz, çevrimiçi, hızlı ve doğru bir şekilde Romen karakterleri tanıır ancak sütunları veya tabloları tanımaz.
<http://www.i2ocr.com/free-online-romanian-ocr>
- NewOCR, ücretsiz, çevrimiçi, hızlı ve doğru bir şekilde Romen karakterleri tanıır ancak sütunları veya tabloları tanımaz.
<https://www.newocr.com/>

- Online OCR diğerlerine kıyasla biraz daha iyi, ücretsiz, çevrimiçi, hızlı, doğru olarak Romence karakterleri tanır, ayrıca sütunları veya tabloları tanır ve belgeleri Metin, Word veya Excel formatlarında doğru şekilde kaydeder, ancak bazen hataları vermektedir.

<https://www.onlineocr.net/>

- Bağımsız okuma cihazları olan OrCam MyReader 2.0, okuma engelli veya görme bozukluğu olan kişilere yardımcı olmak için tasarlanan modern ve yenilikçi bir cihazdır ancak fiyatı yaklaşık 3500 Euro'ya ulaşabilmektedir.

<http://www.anjo.ro/dispozitive-electronice-de-citire-si-recunoastere-a-obiectelor/orcam-myreader-2.0-dispozitiv-de-citire-a-textelor.html>

✓ **Sesli Kitaplar:**

- Romen dilince ücretsiz sesli kitaplar: <http://www.cartiaudio.eu/>
- Sesli kitap Ciresarii <http://www.teatruaudio.com/tag/audiobook-ciresarii/>

✓ **E-kitaplar:**

- Oyunlar ve egzersizlerle logopedikler; Laura Hărdălău, Ioana Drugaș
https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fdrive.google.com%2Ffile%2F0Byi1V7qM62ZramN3Um8zUXpnaEU%2Fview&h=AT3SY2rZFBECiVBP3rDBQAVBdXD_K691KmezEyVCxTbt_TrFoj2GaqXzFcV67zWN8dbuBNEZw9bPUgFo3kCVPhlccN1kx4ppP4rVXN3d7Rq_zStPnkPPILO0nkLcyRJZXJoftfnuBggD0QQ0SpQJ6n0tgrv1KI30aOg –
- Konuşmayı düzeltme ve geliştirme kılavuzu; Florentina Gălbinașu, Elena Gălbinașu, Valeria Pârșan, Ioana Chelaru
<https://drive.google.com/file/d/0Byi1V7qM62ZrMmhkOXA3S2FRZkE/view>
- Düzgün konuşmak istiyorum; Şoimița Gherle
<https://drive.google.com/file/d/0Byi1V7qM62ZrdmFZR0h2QmdqTG8/view>
- Spesifik öğrenme güçlüğünde bilimsel kanıtlara dayanan önemli teşhis alanları; Carmen David, Adrian Roșan
https://www.academia.edu/36041882/David_Rosan-Repere_diagnostice_in_TSI
- Disleksik çocuk - ortak sorumluluk; Bartok Eva
<http://dislexic.ro/wp-content/uploads/2017/08/Responsabilitate-comuna.pdf>
- Öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler için gerekli desteği sağlamak amaçlı Metodoloji üzerine 3124 / 10.02.2017 kabul sayılı Karar' a göre hazırlanmış Bireyselleştirilmiş eğitim planı (BEP)

<https://drive.google.com/file/d/1VntBuuLbdXlnqcIAZyBORZetVQvgN7G/view?usp=drivesdk>

✓ **Klavye ile yazmayı Öğrenmek:**

- Sadece klavye ile yazmayı öğrenir:

<http://www.invatasingur.ro/tutoriale/dactilografie/qwerty.php>

- Görme Engelliler için klavye eğitimi: <https://www.typingstudy.com/ro/>
- Agile fingers: <https://agilefingers.com/ro>

6.3.4. Polonya

✓ Egzersizler, görevler ve fikirler:

- www.cmppp.pl, www.dardysleksji.pl, www.dysleksja-poradnik.org, www.ptd.edu.pl, www.dysleksja.pl, www.niepelnosprawni.pl, www.radzialow.net/publikacje, <http://dysleksja.univ.gda.pl>, www.bpp.com.pl/ptd/index.htm, www.cmpp.edu.pl, www.men.waw.pl/prawo/rozp, <http://edusek.ids.pl/nauczyciel/porady>, www.terapiapedagogiczna.republika.pl, www.dyslektykwszkole.pl

✓ Tedavi Edici Program „ORTOGRAFFITI” www.ortograffiti.pl

✓ Yazılım „ İlköğretim için Ortografi”

✓ “Yetenek galerisi ”- pratik didaktik cihazların kutusu

✓ PUS – Pomóz-Ułóz-Sprawdz – genç disleksik öğrenciler için blok seti

✓ RoboBraille- www.robobraille.org – belgeleri, ses dosyaları, e-kitaplar, DAISY kitapları vb. dâhil olmak üzere çeşitli alternatif biçimlere otomatik olarak dönüştürebilen bir e-posta ve web tabanlı hizmet.

6.3.5. İtalya

KONUŞMA

- ✓ Facilitoffice - www.facilitoffice.org - ücretsiz
- ✓ Clip claxon - <https://sites.google.com/site/clipclaxon/home> - ücretsiz
- ✓ Epico - www.anastasis.it – süreli abonelik
- ✓ Carlo mobile pro - www.anastasis.it - süreli abonelik
- ✓ Personal reader(Kişisel okuyucu) - www.anastasis.it - süreli abonelik
- ✓ Alfa reader - www.erickson.it - süreli abonelik

- ✓ Leggixme - <https://sites.google.com/site/leggixme/> - ücretsiz
- ✓ Superquaderno - www.anastasis.it - süreli abonelik
- ✓ Geco - www.anastasis.it - süreli abonelik

YAZMA

- ✓ Ücretsiz Google dökümanlar
- ✓ Ms Word yazım denetleyicisi - süreli abonelik

ÇALIŞMA ARAÇLARI: ZİHİN HARİTASI OLUŞTURMA

- ✓ CMAP - <https://cmap.ihmc.us/> - ücretsiz
- ✓ Freemind - <https://sourceforge.net/> - ücretsiz
- ✓ Supermappe - www.anastasis.it – süreli abonelik
- ✓ Ipermappe - www.erickson.it - süreli abonelik
- ✓ Mindmaple - <http://www.mindmaple.com/> - süreli abonelik
- ✓ Mindomo.com
- ✓ Coggle.com

6.3.6. Portekiz

- ✓ **Elektronik sözlük ve elektronik ansiklopedi** - Bir kitap koleksiyonu veya bir web sitesinde mevcut bilgiler. <https://www.dicio.com.br/enciclopedia/>
- ✓ **e-kitap** – Dijital kitap - https://pt.wikipedia.org/wiki/Livro_digital
- ✓ **Yazım denetimi** – Portekizce Yazım Denetimi
https://tecnologia.uol.com.br/album/use_corretor_automatco_a_seu_favor_Word_album.htm
- ✓ **Eu Sei (Biliyorum)** – Okul Öncesi, İlkokul ve alt ortaöğretim için Pedagojik İnteraktif etkinlikler: <http://nonio.eses.pt/eusei/>
- ✓ **E-kitaplar** – Ulusal Okuma Planı Dijital kütüphane
<http://www.planonacionaldeleitura.gov.pt/bibliotecadigital/>
- ✓ **Didaktik oyunlar** - Yılın mevsimleri, çarpım tablosu, diphthongs, sayılar, Trafik kuralları ve benzeri hakkında çocuklar için oyunlar. <http://jogosdidacticos.blogspot.pt/>
- ✓ **OpenDyslexic** – Disleksik kişilerin daha kolay okumalarını sağlayan ücretsiz açık kaynaklı yazı biçimi. <https://www.opendyslexic.org/>
- ✓ **Easy Reader:** Disleksik okuyucular, zayıf görüşe sahip veya görme engelliler için:
<https://yourdolphin.com/easyreader>

- ✓ **Eğitim Bakanlığı Okul Sitesi** - Tüm dersler ve okul yılları için çok sayıda eğitim kaynağı

https://www.portaldasescolas.pt/portal/server.pt/community/00_recursoeducativos/259

- ✓ **Özel İhtiyaçlar için yazılım ve ücretsiz kaynaklar** - Erişilebilirlik, amplifikatör, Uygulamalar ve Widget'lar, dislexia, ekran okuyucu, sentezleyici (konuşma sentezleyici, ses tanıma ve iletişim kurmak için anlatıcı, Okuma ve yazma kolaylaştırıcı) gibi çeşitli kategoriler dahil olmak üzere.
<https://freewarenesite.wordpress.com/>

- ✓ **ECR e LEXICON** – ECR dikkat ve konsantrasyon güçlükleri, görsel motor koordinasyonu, ince psikomotor beceriler, ezber ve kelime bilgisini korumak içindir. Lexicon, öğrenme ve okuma zorluklarını önler ve bu becerileri geliştirir; grafik benzer harflerin görsel farklılaşması ve fonolojik transkripsiyonunu içerir.

<http://cercifaf.org.pt/cerci/index.php/gratuito/cercifaf-recursos-download>

- ✓ **Özel İhtiyaçlar Kiti- Özel ihtiyaçlar için ücretsiz yazılım**

<http://www.acessibilidade.net/at/kit2004/educativo.htm>

- ✓ **WordTalk** – MS Word'ün farklı sürümleri için eklenti, okuma güçlüklerine karşı yararlıdır. Bir 'metin okuyucu' olarak hareket eder ve okuduğunuz veya yazdığınız metnin konuşulan bir ses sürümünü oluşturur ve kelimeleri vurguladığı gibi size geri okur. Bir konuşma sözlüğü içerir. Vurgulu renkleri ayarlamak, konuşma hızını değiştirmek, metni sese dönüştürmek ve bir mp3 dosyası kaydetmek mümkündür.

<http://www.wordtalk.org.uk/Download/> <https://youtu.be/SicL4gkIR5g>

Eğitici Video: Overview WordTalk – <https://youtu.be/SicL4gkIR5g>

Using Wordtalk - <https://youtu.be/AHPeeI4CAo>

- ✓ **Microsoft Speak Command** - Microsoft işletim sisteminin konuşma sentezleyicisi, Word, Outlook, Powerpoint ve OneNote araç çubuklarında görünecek şekilde de ayarlanabilir; talimatlar MS Office'in destek sayfalarındadır (hızlı erişim araç çubuğu)

https://support.office.com/en-us/article/using-the-speak-text-to-speech-feature-459e7704-a76d-4fe2-ab48-189d6b83333c#_toc282684835

- ✓ **Philips FreeSpeech 2000** – Bu yazılım Portekizce ses tanıma sağlar ve klavyeyi kullanmadan metinler oluşturabilirsiniz. Mikrofonu kullanırken, metne dönüştürülen kelimeleri dikte edebilirsiniz. <https://www.dictation.philips.com/products/>

- ✓ <http://uploaded.net/file/33brpy> sitesinden ücretsiz indirebilirsiniz.

- ✓ Bkz. Brezilya' dan bir site – <http://distribico.amplarede.com.br/2010/02/philips-freespeech-2000-em-portugues/>

- ✓ **Dictate (Microsoft)** – Word, Powerpoint ve Outlook'ta ses / dikte tanıyan ücretsiz Microsoft APP (eklenti). Diğer dillerin arasından Portekizceyi algılar. Diğer dillerden de çeviri yapabilirsiniz. <http://dictate.ms/> sitesinden indirebilirsiniz; SSS - <http://dictate.ms/FAQ>; Eğitici Video «Unboxing MS Dictate» – <https://youtu.be/OdVvo3c4uDQ>
- ✓ **Ses teknolojileri – ses kaydı ve çoğaltma yazılımı**
<https://play.google.com/store/apps/details?id=vr.audio.voicerecorder&hl=pt>
(ör: Audacity, Wavosaur, Vocaroo, Soundcloud, vb.).
- ✓ **Organizasyon fikirleri ve bilgi teknolojileri** – kavram haritaları, diyagramlar, koleksiyon organizatörleri ve diğerleri (ör: Pinterest, Livebinders, Symbaloo, Bubbl.us -<https://bubbl.us/>)
- ✓ **Mind42** (zihin haritalarını, bilginin görsel olarak organize edilmesini sağlayan özel bir diyagram oluşturur.): <https://mind42.com/> , Popplet (Popplet, fikirlerin toplanmasını ve düzenlenmesini sağlayan bir iPad ve web aracıdır). <http://popplet.com/> (etc)
- ✓ **Yazma Teknolojileri** – Kelime işlemcilerde, kelime tahmin edicileri veya yazım denetleyicileri gibi yazma güçlüğü çeken kişilere yardımcı olan işlevler vardır: bazı uygulamalar yüklenebilir. Sanal klavye - geleneksel klavyeden farklı başka araçlar kullanarak bilgisayarda bir metin girebilirsiniz https://www.youtube.com/watch?v=_ziOP0yWF5k .
- ✓ **Metin Seslendirici** – Bir metni bir ses dosyasına dönüştürür. Ekran okuyucusundan farklıdır, çünkü bu sistem işletim sistemine entegre edilmiştir ve bilgisayarda yapılan tüm işlemler gibi sadece metinleri okur.
- ✓ **Word predictor:** Eugenio, sözcüklerin dehası (Eugenio, the word genius) – <http://www.l2f.inesc-id.pt/~lco/eugenio/> - yazarken, ilk harfleri kullanarak olası kelimeleri tahmin eder. Daha fazla yazmada zorlananlara yardımcı olur.
- ✓ MS Word' de de mevcut bir kelime tahmincisi bulunmaktadır.
- ✓ **Sanal Klavye - (Google)** <https://www.baixaki.com.pt/download/teclado-virtual-do-google-.htm>
- ✓ **Sözcük Tanıma** – Dikte işlevi ile ses kullanarak Word üzerine yazma <https://www.techtudo.com.br/dicas-e-tutoriais/2018/06/como-escrever-no-word-usando-a-voz-com-a-funcao-ditado.ghtml>
- ✓ **Okuma Teknolojileri**, Görme problemi olanlar için konuşma sentezleyicileri - <https://youtu.be/Hf663--0544>,
- ✓ Karakter tanıma, optik okuma, alternatif modelde belgeler (eg: SlideTalk - <http://youtu.be/ZOY19SJSyWI>, Balabolka - <https://youtu.be/Hf663--0544>,

Readspeaker - <https://youtu.be/Hf663--0544>, Philips Free Speech 2000, Daisy Reader, etc).

- ✓ **OCR** – Optik karakter tanıma - PDF ve sayısallaştırılmış görüntüleri WORD'e dönüştürür
- ✓ **Mobil Teknolojiler**

Taşınabilirliği, basit arayüzü, işlem hızı ve iletişim ve bilgi kapasiteleri sayesinde, bilgisayarlar, tabletler ve akıllı telefonlar, özel ihtiyaçları olanlar da dahil olmak üzere tüm öğrencilere geniş bir yelpazede öğrenme fırsatları sunar.
- ✓ **Ulaşılabilir PDF (Claro SW)** – ücretsiz PDF okuma uygulaması (konuşma sentezleyici), büyütme ve renk kontrastı fonksiyonları ile <https://www.clarosoftware.com/>
- ✓ Harf okunabilirliğini en üst düzeye çıkaran metin yazı tipleri
- ✓ Diğer ihtiyaçlara sahip öğrenciler için başka destek türleri de çok yararlı olabilir, örneğin: ergonomik olarak doğru bir okuma pozisyonu veya bilgisayar çalışması için eğimli okuma masaları, uyarlanabilir ekipman yazma, yazdırılabilir kabartma kağıdı, klavye izgaraları, semboller / görüntü tabloları:
- ✓ **Ticari Yazılım “Zoom Ex”** - <http://www.woodlaketechnologies.com/Zoom-Exp/abi500.htm>
- ✓ **Disleksi Sitesi** <https://dislexia.pt/blog/fontes-de-texto/>

Çevrimiçi Kaynaklar

Zihin Haritası Araçları

MindView - <http://www.matchware.com/en/default.htm>

Mindjet - <https://www.mindjet.com/>

MindGenius - <http://www.mindgenius.com/>

iMindMap - <http://imindmap.com/>

Spark Space - <http://www.spark-space.com/>

Inspiration - <http://www.inspiration.com/>

Claro Ideas – <https://www.clarosoftware.com>

Xmind - <http://www.xmind.net/> (free)

Freemind - <http://sourceforge.net/projects/freemind/> (free)

Çevrimiçi Sözlükler

<http://www.thefreedictionary.com/>

<http://dictionary.reference.com/>

<http://www.eurodict.com/>

En İyi Çevrimiçi Ansiklopediler

<http://www.refseek.com/directory/encyclopedias.html>

Konuşan Sözcük İşlemciler

<http://www.donjohnston.com>

<http://www.intellitools.com>

<http://www.readingmadeeasy.com>

<http://www.wordtalk.org.uk>

<https://www.enablemart.com/talking-word-processor>

<https://www.texthelp.com/en-gb>

<http://www.premierathome.com/products/TalkingWordProcessor.php>

Çevrimiçi Takvimler

https://calendar.google.com/calendar/render?pli=1#main_7

<https://www.zoho.com/calendar/>

<http://whichtime.com/>

<https://www.keepandshare.com/>

<https://doodle.com/online-calendar>

Disleksi Dostu Bir Sınıf Oluşturmak:

<https://www.thoughtco.com/creating-a-dyslexia-friendly-classroom-3111082>

İngilizce Dilinde Daha Fazla Kaynaklar:

✓ **Uygulamalar:**

- Yapışkan Notlat + Widget
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.symcoding.widget.stickynotes>
- Okul Planlayıcı
<https://play.google.com/store/apps/details?id=daldev.android.gradehelper>
- ABC Alfabe Sesleri
<https://play.google.com/store/apps/details?id=abc.alphabet.phonic.sounds.app.kids>
- ABC Şarkı Videoları, Oyunları, Ses Öğrenimi
<https://play.google.com/store/apps/details?id=kidzooly.rhymes>
- iWordQ ABD, okuma ve yazmada sıkıntı yaşayanlara yardımcı olmak için kullanımı kolay bir yazma ve okuma uygulamasıdır.
<https://itunes.apple.com/ca/app/iwordq-us/id557929840?mt=8&ign-mpt=uo%3D4>

✓ **Yazılım:**

- Oku & yaz disleksi yazılımı
<https://www.texthelp.com/en-us/products/read-write/assistive-technology-dyslexia-software/>
- Eğitim için Okuryazarlık ve Disleksi Yazılımı
<https://www.texthelp.com/en-us/sectors/education/>
- Yazma ve heceleme yazılımı Co: Writer, bu kullanımı kolay yazılım, kullanıcı web sayfalarına, e-postalara ve Microsoft Word gibi uygulamalara sözcük girdiğinde temel yazım ve dilbilgisi hataları için düzeltmeler yapar ve önerilerde bulunur. Bu yazılım Write Out Loud ile kolayca entegre olur.

<https://learningtools.donjohnston.com/product/cowriter/>

✓ **Metin Seslendirici**

- Verbose, yüksek sesle okuyabilen ya da konuşulan metni mp3 dosyalarına kaydedebilen, kolay ve kullanışlı bir metin-konuşma dönüştürücüsüdür.
<https://www.nch.com.au/verbose/index.html>
- Write Out Loud, bu metin-konuşma programı kullanıcılarının doğru yazım ve sözcükleri seçmesine yardımcı olmak için gerekli araçlara sahiptir. Program, kullanıcılarının hatasız kelime belgeleri oluşturmalarına ve Co: Writer ile kolayca entegre olmasına olanak sağlar.
<http://donjohnston.com/writeoutloud/>

✓ **Sesli Kitaplar:**

- Ses Formatında uyuyan çocuk hikayeleri
[Miette's Bedtime Story Podcast](#)
- Birkaç yüz özenle seçilmiş sesli kitap
[Podio Books](#)
- Ses formatında kitap ve eğitim içeriği seçimi
[Oculture Free Audio & Podcasts](#)
- Ses formatında öykü ve eğitici okuma.
[StoryNory](#)

- Zengin bir eğitim amaçlı ses materyalleri bölümü
[Learn Out Loud](#)
- Ses formatında öykü ve eğitici okuma
[StoryLine Online](#)
- Sesli kitaplar da dahil olmak üzere ücretsiz kaynaklar
[FreelyEducate.com](#)
- 7000'den fazla ücretsiz e-kitap ve sesli kitap.
[Books Should Be Free](#)
- Çocuklara adanmış eski malzemeler
[Kiddie Records Weekly](#)
- ✓ **Klavye İle Yazmayı Öğrenme:**
 - Ücretsiz Dokun Yaz Öğrenimi
<https://www.typingclub.com/>
 - Klavye ile Yazmayı Öğren ve Öğret Ücretsiz!
<https://www.typing.com/>
- ✓ **RoboBraille** – belgeleri, ses dosyaları, e-kitaplar, DAISY kitapları vb. gibi çeşitli alternatif biçimlere otomatik olarak dönüştüren belge dönüştürücü.
<http://www.robobraille.org/ro>
- ✓ **Yazım Denetçili Bilgisayar**

REFERANSLAR

Anderson, J. R. (2004). [Cognitive psychology and its implications \(6th ed.\)](#). Worth Publishers. p. 519

Assistive Technology Act (2004) 'To amend the Assistive Technology Act of 1998 to support programs of grants to States to address the assistive technology needs of individuals with disabilities, and for other purposes((Online) Available: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/PLAW-108publ364/html/PLAW-108publ364.htm> (accessed November 10, 2015)

Associação Portuguesa de Dislexia (Portuguese Dyslexia Association). Retrieved from: [http://www.dislex.co.pt/](http://www.dislex.co.pt)

Atkinson, R. C., & Shiffrin, R. M. (1968). Chapter: Human memory: A proposed system and its control processes. In Spence, K. W., & Spence, J. T. *The psychology of learning and motivation* (Volume 2). New York: Academic Press. pp. 89–195

Bahr, C. M., Nelson, N. W., & VanMeter, A. M. (1996) 'The effects of text-based and graphics-based software tools on planning and organizing of stories', *Journal of Learning Disabilities*, vol. 29, pp. 355-370.

Baydık, B.(2011) Study of Usage of Reading Strategies of Students with Reading Difficulties and Teaching Practices of Teachers on Understanding Reading. *Education and Science*, 6(162).

Berryhill, M. (2008, May 09). Visual memory and the brain. Available at: http://www.visionsciences.org/symposia2008_4.html (Last accessed on 8 July 2018)

Beukelman, D. R., Hunt-Berg, M. and Rankin, J. L. (1994) Ponder the possibilities: Computersupported writing for struggling writers. *Learning Disabilities Research & Practice*, vol. 9, pp. 169-178

British Assistive Technology Association (Online) Available: <http://www.bataonline.org/further-assistive-technology-definition> (accessed October 21, 2015)

Bryant, D. P. & Bryant, B. R. (1998) 'Using assistive technology adaptations to include students with learning disabilities in cooperative learning activities", *Journal of Learning Disabilities*, vol. 31, 41-54

Buzan, T. (1974). '*Use your head*'. London: BBC Books.

Christenson, S.L. and S.M.Sheridan. *School and families: Creating essential connections for learning*. Guilford Press, NY, 2001

Clark, Terry (1987). "Echoic memory explored and applied". *Journal of Consumer Marketing* 4 (1): 39–46.

David, C., Rosan, A. (2017). *Principles of Diagnosis Based on Scientific Evidence in Specific Learning Disorders*, Cluj Napoca, Argonaut; Limes

DAISY Consortium (Online) Available: <http://www.daisy.org> (accessed October 9, 2015)

- DAISY Digital Talking Book (Online) Available: http://www.ask-it.org/documents/best_practices/bp_daisy_digital.doc (accessed October 9, 2015)
- Denckla MB, Rudel RG, Chapman C, Kreger J. Motor proficiency in dyslexic children with and without attentional disorders. *Arch Neurol* 1985;43:228–31.
- Dictionary24. Free online dictionary. (Online) Available: www.dictionaries24.com (accessed November 5, 2015)
- Dyslexia Statistics: <https://www.dyslexia-reading-well.com/dyslexia-statistics.html> (last accessed 7 July 2018)
- Dyslexia Style Guide <http://www.bdadyslexia.org.uk/about-dyslexia/further-information/dyslexia-style-guide.html>
- DysTRANS: International Need Analysis, 2018. Available at https://issuu.com/emanuelaeto9/docs/international_analysis (Last accessed on 5 July 2018)
- Европейския стълб на социалните права https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_bg
- Fleisch, J. (1989) 'Assistive Technology: A Parent's Perspective', *Nichy News Digest*, No. 13, pp. 1-11.
- Google Calendar (Online) Available: https://calendar.google.com/calendar/render?pli=1#main_7
- International Digital Publishing Forum (Online) <http://idpf.org/> (accessed September 16, 2015)
- Kaplan BJ, Wilson NB, Dewey D, Crawford SG. DCD may not be a discrete disorder. *Hum Mov Sci* 1998;17:471–90
- Korkmazlar, O. (2003). Öğrenme bozukluğu ve özel eğitim [Learning disabilities and special education]. *Farklı gelisen cocuklar*, 147-171
- Legge 170/2010: "Nuove norme in materia di disturbi specifici di apprendimento in ambito scolastico" (Law 170/2010: "New rules on specific learning disabilities in the school environment"). Retrieved from: <https://www.aiditalia.org/it/dislessia-a-scuola/legge-170-2010>
- Lewis, L. B. (1998) 'Assistive technology and learning disabilities: Today's realities and tomorrow's promises', *Journal of Learning Disabilities*, vol. 31, pp. 16-26
- Levin, J., & Scherfenberg, L. (1990). *Breaking barriers: How children and adults with severe disabilities can access the world through simple technology*. AbleNet: Minneapolis, MN.
- MacArthur, C. A., Graham, S., & Schwartz, S. S. (1991). A model for writing instruction: Integrating word processing and strategy instruction into a process approach to writing. *Learning Disabilities Research & Practice*, 6, 230-236.
- Матанова, В. Дислексия. СОФИ-Р. София. 2001

Maxwell, R. (2013) Spatial Orientation and the Brain: The Effects of Map Reading and Navigation. Available online. Retrieved from <https://www.gislounge.com/spatial-orientation-and-the-brain-the-effects-of-map-reading-and-navigation/>

Melnick, S.A. (1991) 'Electronic Encyclopedias on Compact Disk (Reading Technology)', *Reading Teacher*, vol. 44, no. 6, pp. 433.

Murphy, R. (2013) Spatial orientation: Which way is up? Available online. Retrieved from <http://www.developlearning.co.nz/blog/spatial-orientation-which-way>

Nespor, M. & Bafile, L. (2008). I suoni del linguaggio” Bologna: Il Mulino

Nicolson, R. and A.Fawcett, *Dyslexia, Learning and the Brain*, MITT Press, 2008

Nicolson RI, Fawcett AJ, Dean P. Developmental dyslexia: the cerebellar deficit hypothesis. *Trends Neurosci* 2001;24: 508–11.

Barringer et al., 2010 pag. XVII.

Oxford Dictionaries. April 2010. Oxford Dictionaries. April 2010. Oxford University Press. (Online) Available: http://www.oxforddictionaries.com/us/definition/american_english/e-book (accessed September 2, 2015).

Parr, M. (2013) 'Text-to-speech technology as inclusive reading practice: Changing perspectives, overcoming barriers, Learning Landscapes', *Living in the Digital World: Possibilities and Challenges*, vol. 6, no. 2, pp. 303-322, Available: <http://www.learninglandscapes.ca/images/documents/ll-no12/parr.pdf> (accessed December 29, 2015)

Psychology Glossary. Echoic Memory Defined. Available at: <http://www.alleydog.com/glossary/definition.php?term=Echoic%20Memory>

Radvansky, Gabriel (2005). *Human Memory*. Boston: Allyn and Bacon. pp. 65–75

Rose, J. 'Identifying and Teaching Children and Young People with Dyslexia and Literacy Difficulties', available at <http://www.thedyslexia-spldtrust.org.uk/media/downloads/inline/the-rose-report.1294933674.pdf> (accessed July 4, 2018)

Techopedia (Online) Available: <https://www.techopedia.com/definition/23767/speech-to-text-software> (accessed October 21, 2015)

The Individuals with Disabilities Education Act (IDEA) (Online) Available: <http://idea.ed.gov/> (accessed December 28, 2015)

Tulving, Endel (1985) How many memory systems are there? *American Psychologist*, Vol 40(4), Apr 1985, 385-398. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.40.4.385>

Wise, M. (1997) 'Participating in High School and Beyond: AT Strategies for Learners with Significant Disabilities', Paper presented at Charting the C's, Brainerd, MN.

Wikipedia. The Free Encyclopedia (Online) Available: https://en.wikipedia.org/wiki/Open_eBook (accessed September 16, 2015).

EK 1

FARKLI ÖĞRENİCİLERİN ÖZELLİKLERİ

Görsel Öğrenici	İşitsel Öğrenici	Kinestetik Öğrenici
<ul style="list-style-type: none">• Zihin bazen sözel aktiviteler sırasında zorlanır• Görüşmeler veya eylemler yerine gözlemler• Görevlere yaklaşımda organize dir• Okumayı sever• Genellikle iyi heceler• Grafik ve resimleri görerek ezberler• Dikkati çok dağılmaz• Sözel talimatları zor bulur• İyi bir el yazısı vardır• Yüzleri hatırlar• Gelişmiş planlama kullanır• Karalamalar yapar• Sessiz tabiatlıdır• Titizdir, görünüşü düzgündür• Ayrıntıları fark eder	<ul style="list-style-type: none">• Kendi kendine yüksek sesle konuşur• Konuşmayı sever• Kolayca dikkati dağılır• Yazılı yönlendirmelerde daha fazla zorluk çeker• Kendisine Okunmasını sever• Bir sıralamada adımları ezberler• Müzikten hoşlanır• Okurken kendi kendine fısıldar• Yüzleri hatırlar• Sesler tarafından kolayca dikkati dağılır• Mırıldanır veya şarkı söyler• Dışa dönük bir yapısı vardır• Dinleme etkinliklerini sever	<ul style="list-style-type: none">• Fiziksel ödülleri sever• Çoğu zaman hareket halindedir• İnsanlarla konuşurken onlara dokunmayı sever• Ders çalışırken kalemini veya ayağını vurur• Aktiviteler yapmaktan hoşlanır• Okuma önceliği değildir• Kötü heceler• Sorunları fiziksel olarak çalışarak çözmeyi sever• Yeni şeyler deneyecektir• Dışa dönük bir yapısı vardır• Duygularını fiziksel yollarla ifade eder• Konuşurken ellerini kullanır• Rahat kıyafetler giyer• Nesnelere tutmayı sever

EK 2

KÜRESEL veya ANALİTİK ÖĞRENİCİ

<u>Küresel Öğrenici</u>	<u>Analitik Öğrenici</u>
<ul style="list-style-type: none">• Tartışarak öğrenir ve grup çalışmalarında işbirliği yapar.• Aynı anda birçok şey yapar ve adımları / ayrıntıları atlayabilir• Büyük resmi ve fikirler arasındaki ilişkileri görür• Çizgiler arasında okur ve birçok seçenek görür• Memnun etmek için çok çalışır ve çatışmadan kaçınmaya çabalar• Akışına bırakır ve genellikle esnektir• Bireysel rekabetten kaçınmaya eğilimlidir• Bir görüşü açıklarken izah eder	<ul style="list-style-type: none">• Sıralı bir düzende adım adım ilerlemeyi sever• Tipik olarak kendini motive eden, mantıklı ve odaklanmıştır• Hazırlıklı olmalı ve ne beklemesi gerektiğini bilmelidir• Ayrıntılara ve özelliklere çok dikkat eder• Olguları bulabilir ama ana fikri kaçırabilir• Çoğu zaman sezgiler ve duygular üzerine olgulara değer verir• Özellikleri hatırlar ve organizasyonu tercih eder• Tek seferde bir şeyi bitirmeyi tercih eder• Adalet duygusu vardır• Doğrudan cevapları tercih edebilir
<u>Küresel Öğrencinin Hayal Kırıklıkları</u>	<u>Analitik Öğrencinin Hayal Kırıklıkları</u>
<ul style="list-style-type: none">• Belirli bir cevaba ulaşmak için kullanılan adımları göstermek zorunda olmak• Şahsına olmadıkça başkalarının eleştirilerini kabul etmek• Belirli bir görevi yerine getirme amacını bilmemek• Çabaları için yeterli övgü alamamak• Bir şeyi analitik ve detaylı bir şekilde açıklamak zorunda olmak• Sonucu bilmeden adım adım gitmek zorunda kalmak• Başkalarının duygularına karşı duyarsız insanlar• Kendini açıklamak için adil bir fırsat bulamamak.	<ul style="list-style-type: none">• Tüm gerekli olan cevap basit bir "evet" veya "hayır" iken, uzun bir açıklama dinlemek• İlgili adımları bilmeden genel bir bakış dinleme• Bir işverenin / öğretmenin nasıl değerlendirdiğini anlamama• Bir sonraki aşamaya geçmeden önce bir görevi bitirmemek• Delil olmaksızın gerçek olarak ifade edilen düşüncelere sahip olmak• Görev amacının anlaşılması• Geniş çaplı genel durumlarla uğraşmak ve ayrıntılara sahip olmamak

EK 3

KİLİT GÖREVLER İÇİN ŞABLONLAR

Şablon 1: GÜNLÜK ZAMAN ÇİZELGESİ

Neden buna ihtiyacımız var? - Disleksik bir bireyin özelliklerinden biri, organizasyon ve zaman yönetimi ile ilgili zorluklarıdır.

Amaç nedir? :

- Zamanını daha iyi organize etmesi;
- Tüm görevleri zamanında tamamlaması için öğrenciye yardımcı olmak.Bu daha iyi başarılarla ve sonuçlara yol açacaktır.

* Renklerin, resimlerin veya sembollerin kullanılması yararlı olabilir.

Örnek

Başlangıç Zamanı	Süre	Faaliyet	Yapılan
14.00	40 dk	Tarih Dersi	
14:40	10 dk	Ara – Hafıza Oyunu	
14:50	40 dk	Matematik – Ders ve Ödev	
15:30	10 dk	Ara – Müzik Dinlemek	
.....			
.....			
.....			
18:00	90 dk	Spor	
.....			

Şablon 2: SORULAR VE CEVAPLAR

Neden buna ihtiyacımız var? - Disleksik bireylerin okuma güçlüğü vardır ve birçoğu okuduğunu anlamada zorluk çeker. Metin içerisinde önemli olan şeyleri çıkarmaları ve öğrenmeleri zordur. Bu şablon öğrencilere aktif olarak okumalarını öğretecektir.

Amaç nedir? -

- Okumanın etkililiğini arttırmak;
- Öğrencilerin okuma amaçlarını tanımlamasına yardımcı olmak;
- Soru sorma yeteneğini geliştirmek;
- Önceki bilgiyi yeniden yansıtmak;
- Anlama seviyesini arttırmak

Nasıl doldurulur?

1. Metni okumadan önce, başlığa ve resimlere bakınız.
2. Metnin cevaplama istediğiniz soruları düşünün. Soruları aşağıdaki tabloya yazınız.
3. Metnin bölümlerini okurken, sorularınızı cevaplarını kartın diğer tarafına yazınız

Örnek

Metnin Başlığı: _____ **Elmaslar** _____

Sorularım	Metnin Cevapları
Nerede bulunabilirler?	Güney Afrika
Yapısı nedir?	Bir karbon izotopu
Ne için kullanılırlar?	Takı, Tıp, İnce mekanik
.....	

Şablon 3: ANAHTAR KELİMELEER

Neden buna ihtiyacımız var? - Her dersin, iyi anlaşılması ve öğrenilmesi gereken bir kavram kümesi vardır, böylece bir öğrenci bu kavramları doğru bir şekilde kullanabilir.

Amaç nedir? -

Öğrencinin kendi kavramlarını anlamalarını teşvik etmek; anlayış seviyesini arttırmak; Öğrencinin bir konu hakkındaki bilgisini daha iyi yerine getirmesine yardımcı olmak.

Nasıl doldurulur?

1. Anahtar kelimeleri ilk sütuna yazın;
2. Sözlüğün anlamını bir sözlükte arayın ve “Anlam” sütununa yazın;
3. Üçüncü sütunda uygun bir örnek verin.

Örnek

Başlık: _____ Cümlelerin Temel Kısımları _____

Anahtar Sözcükler	Anlam	Örnek
özne	Cümlelerin fiilin kim ya da ne tarafından yapıldığını belirten kısmı; isim, zamir veya isim cümlesi olabilir.	John kapıyı açtı. (“John” öznedir, çünkü cümledeki fiili yapan kişidir.)
yüklem		
.....		
.....		

Template 4: ESKİ BİLGİ – YENİ BİLGİ

Neden buna ihtiyacımız var? – Disleksik öğrenciler genellikle okudukları metinden en önemli bilgileri çıkarmakta ve ayrıca sözlü ve yazılı olarak düşüncelerini ve görüşlerini yapılandırmakta ve sunmakta güçlük yaşarlar.

Amaç nedir? -

- Okuma etkinliğini arttırmak;
- Öğrencilerin metindeki bilgileri ve önceki bilgilerini temel alarak kendi fikirlerini oluşturmalarına yardımcı olmak;
- Anlama seviyesini arttırmak

Nasıl doldurulur?

1. Metnin başlığını dikkatlice okuyun ve konu hakkında mevcut bilgilerinizi ilk sütuna yazın;
2. Metnin paragraflarını okurken, metinden bilmediğiniz bilgileri ortadaki sütuna yazınız.
3. Üçüncü sütunda, cevap almak istediğiniz soruları veya bazı ek bilgilere ihtiyacınız olan konuları yazın. Bu sorular, öğrencinin öğretmenlere, eğitmenlere veya velilere yönelteceği veya internet ya da kütüphanede cevabını arayabileceği sorulardır.

Örnek

Metnin Başlığı: _____ **Elmaslar** _____

Bildiklerim	Metinden Yeni Bilgiler	Başka ne bilmek isterim?
Güney Amerika'da bulunabilir	Güney Afrika'da da bulunabilir	Başka nerede bulunabilir?
Kuyumculukta kullanılır	Tıpta da kullanılır, ince mekanik	Başka kullanım alanı var mıdır?
-	Bir karbon izotopu	Başka bir karbon izotopu var mı?
		Elmasları kim keşfetti? Ne zaman? Nerede?

EK 4

ZİHİN HARİTALARI

"Zihin haritası" terimi, İngiliz psikolog Tony Buzan tarafından 1974'te onun himayesinde Use Your Head (Kafanı Kullan) isimli BBC TV dizisinde popüler hale getirilmiştir. Fakat benzer bir tekniğin çok daha uzun süredir kullanıldığına inanılmaktadır.

Zihin haritalarının disleksik öğrenciler için (ve aslında tüm öğrenciler için gerçekten faydalı) bir metinden bilgi alması, organize etmesi, hatırlanması ve daha etkin bir şekilde geri getirilmesi için çok yararlı olduğu kanıtlanmıştır. Zihin haritaları disleksik bir öğrencinin iyi fikirleri yapıya yaymasına yardımcı olabilir, bu da bundan sonra örneğin bir (disleksik öğrenciler zor bulur) makaleye dönüştürülebilir.

İnternette nasıl bir zihin haritası yapılacağına dair pek çok açıklama ve örnek bulabilirsiniz. Adım adım açıklandığı ve gösterileceği Tony Buzan'ın kitaplarını bulmayı da tercih edebilirsiniz.

Birkaç basit tavsiye:

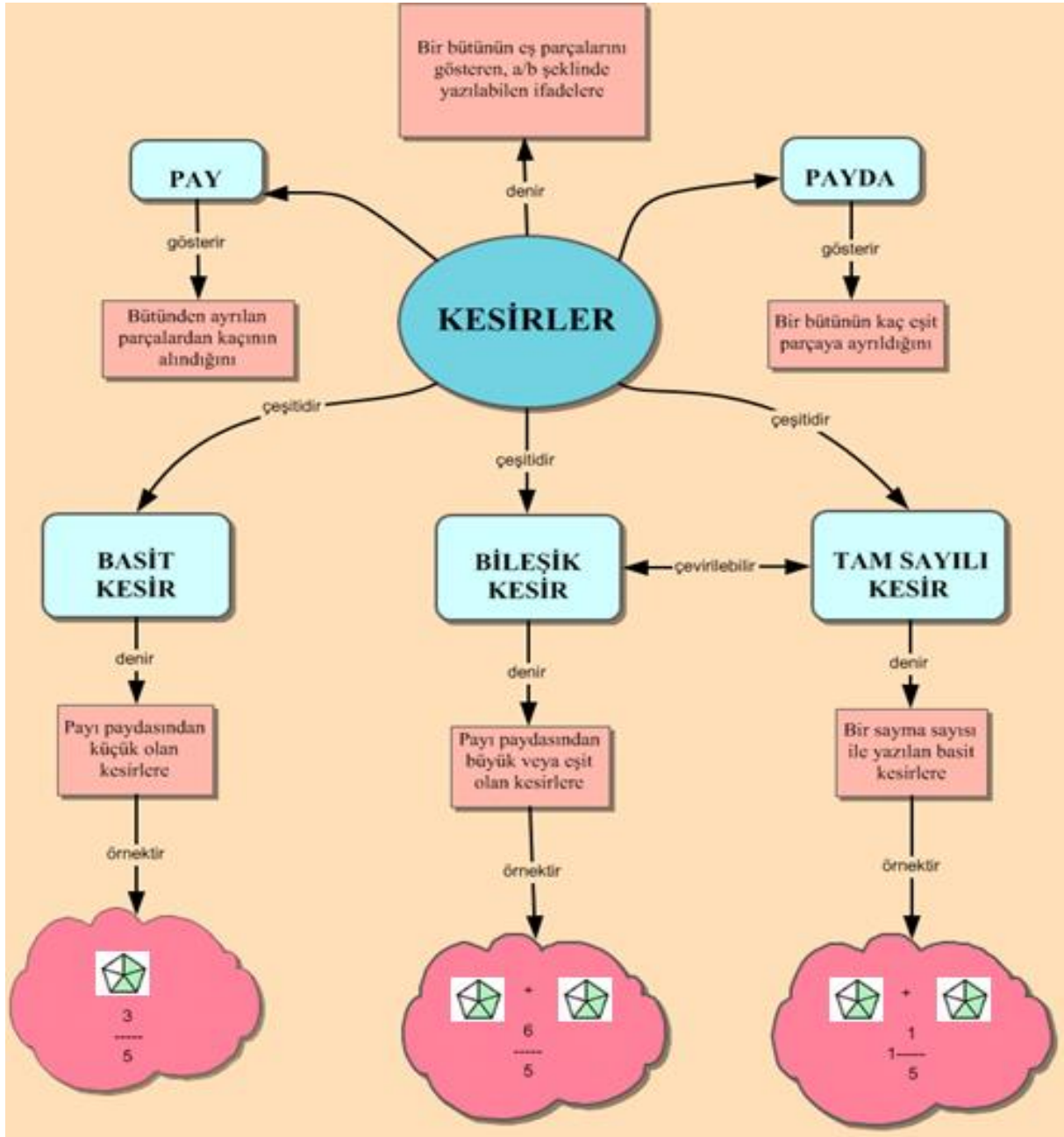
- Çocuğunuza zihin haritalarını öğretmeye başlamadan önce, kendiniz nasıl yapılacağını öğrenin;
- Beyaz kağıt kullanın ve yatay biçimde ayarlayın;
- Her zaman merkezden başlayın: ana fikri (ya da yazmak üzere olduğunuz makalenin konusunu; örn. "Evim") sunan bir kelime ya da resim ya da bir sembol olabilir;
- Daha sonra alt konular haritanın radyal yapısını oluşturmak için merkezden çıkar (örn. "Ev", "Bahçe", "Aile", vb.);
- Kelimeleri / cümleleri veya uygun resimleri veya yalnızca bir sembolü kullanabilirsiniz;
- Her seviyeyi farklı renkte yapabilirsiniz - yapıdaki hiyerarşinin görülmesine yardımcı olacaktır.
- Çocuğunuza ilk önce zihin haritaları yapmasını öğretirken, ona fikirlere odaklanmasına izin verin ve haritayı çizin ve onun için kelimeleri yazınız. Fakat kullanılacak resimler ya da semboller için ona her zaman - ne çizileceğini ya da hangi sembolün kullanılacağını - sor. Bu, hikayeyi daha sonra hatırlamak ve geri getirmek için ona yardımcı olacaktır.

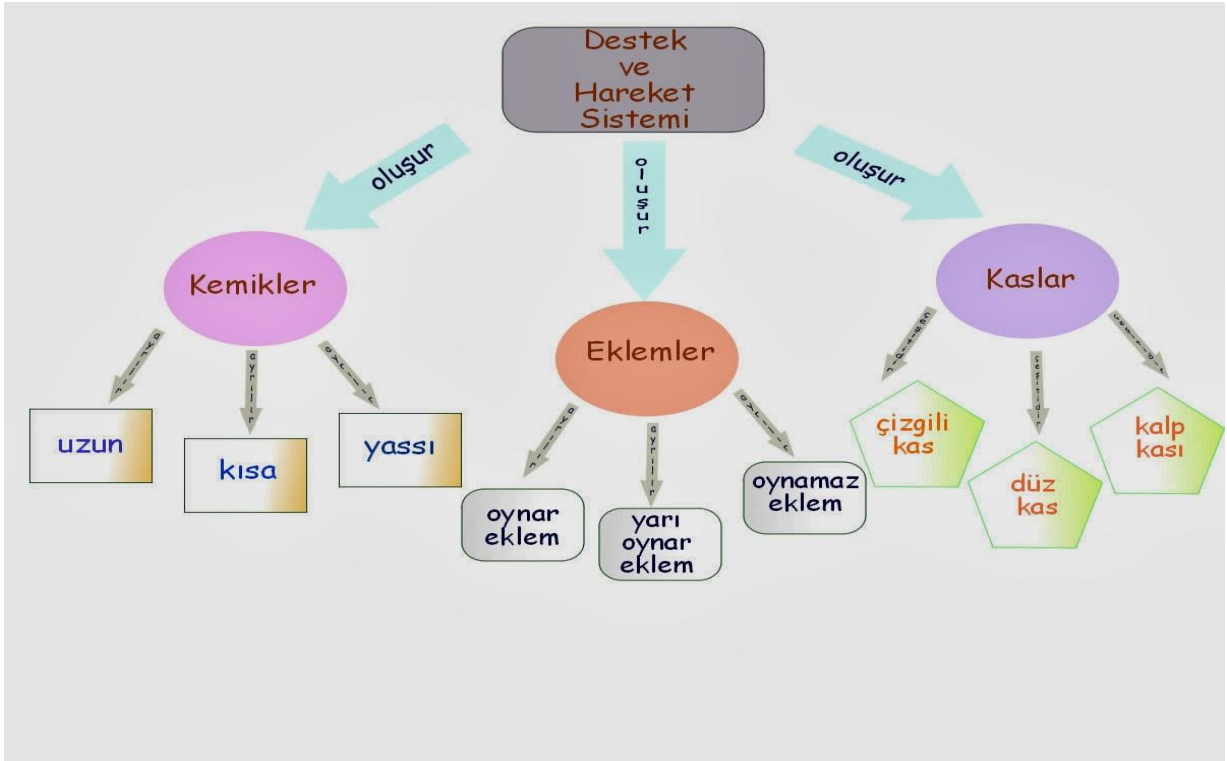
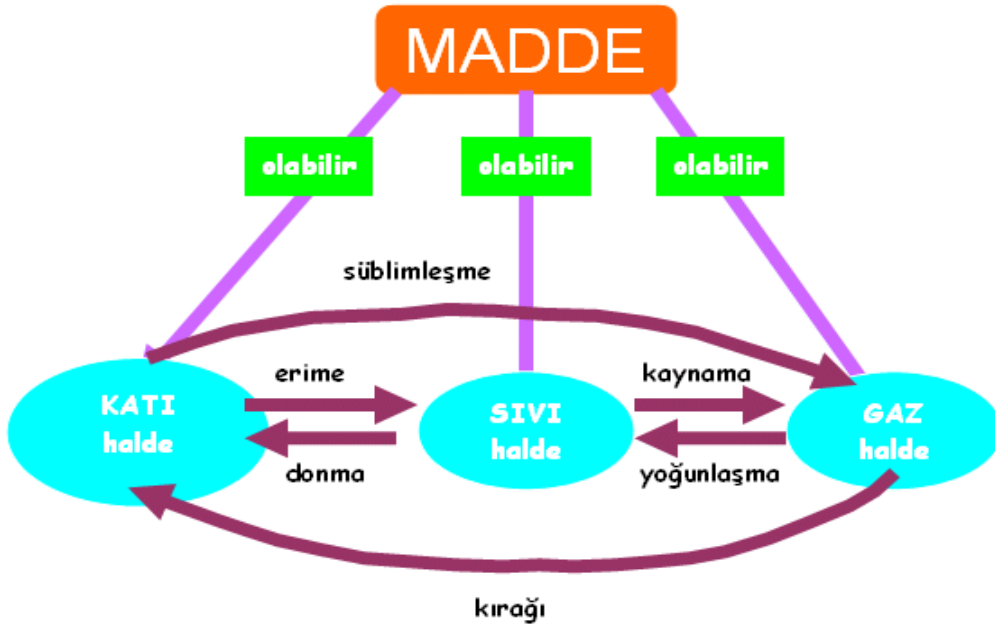
Zihin haritaları yapmanın nasıl öğrenildiğini ve çocuğunuza nasıl öğretileceğini öğrenmek için bu adresten daha fazla bilgi ve rehberlik bulabilirsiniz:

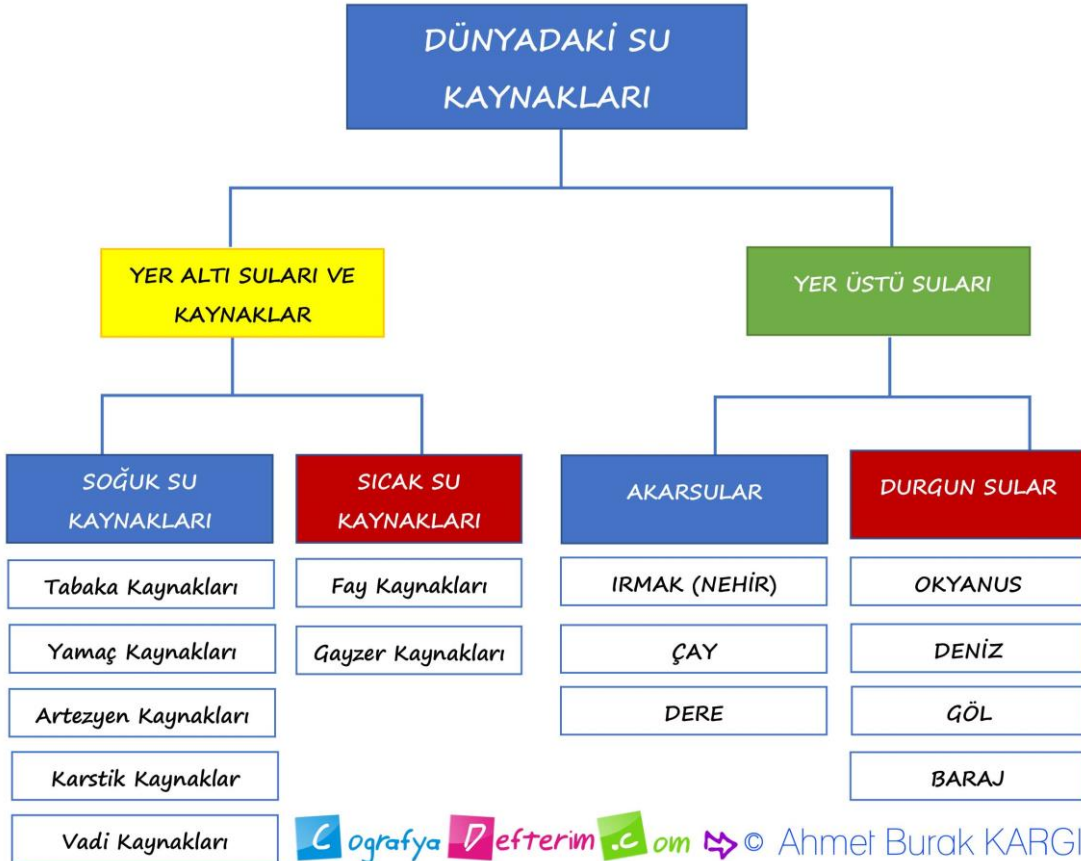
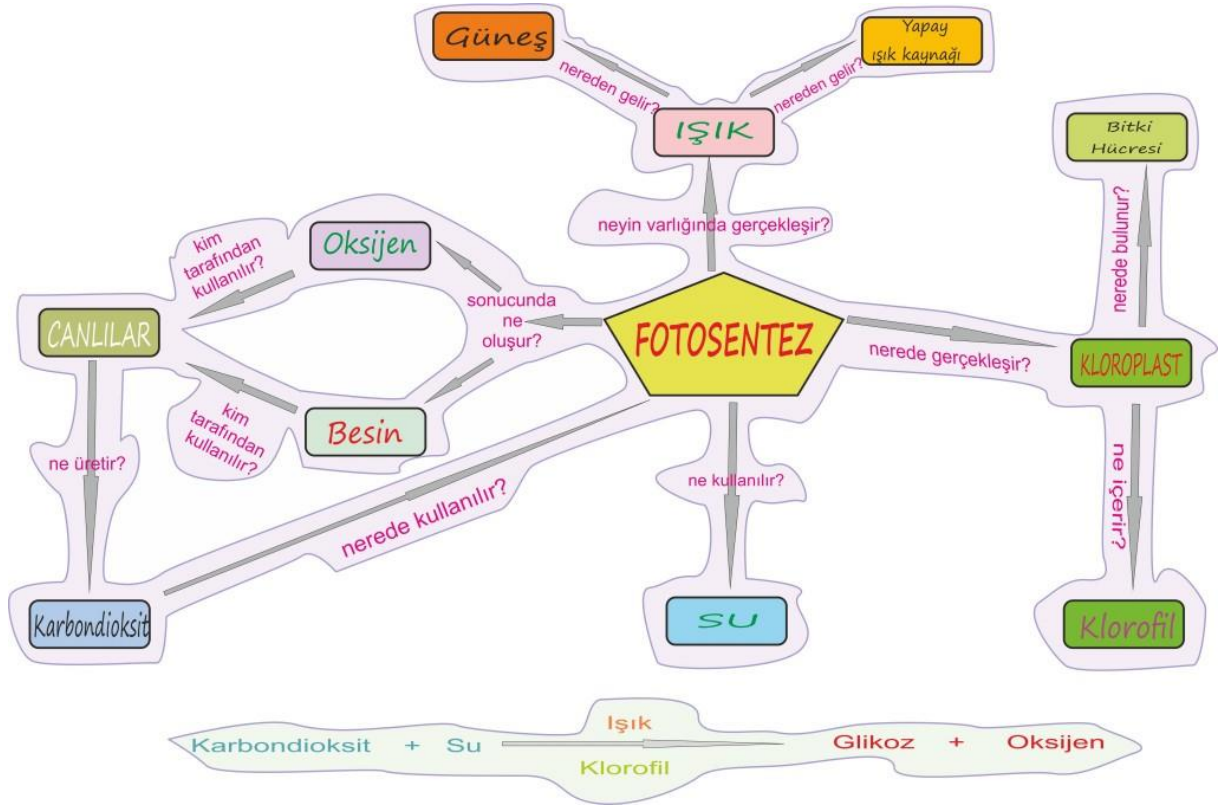
<https://mindmapsunleashed.com/mind-mapping-for-children>

Aşağıda, zihin haritalarının iki örneği verilmiştir - birincisi - yaratıcı yazı için; ve ikincisi - öğretme / öğrenme dilbilgisi için.

ZİHİN HARİTASI ÖRNEKLERİ

EK 5: ÖRNEK OLAYLAR

Örnek Olay 1³³

D.10 yaşında, 4. Sınıf öğrencisidir. 1. sınıftayken, harfleri öğrenmek ve okumaya başlamakta zorluk çekiyordu. Okuma becerilerini geliştirmek için iki yıl boyunca özel bir öğretmenle çalıştı - haftada üç kez birer saat. Artık kod çözme konusunda başka sorunu yok, kelimelerin çoğunu doğru ve nispeten iyi bir hızla okuyor. Ama okuması “robotik” gibi - tonlama yok, ifade yok. Dinleyiciler için anlamın anlaşılması imkânsız, çünkü D. noktalama işaretlerine uymuyor. Kendi anlama düzeyi iyi değil ve genellikle okuduğu metnin içeriğini ifade edemez. Noktalama işaretleriyle ilgili sorunlar, D.’nin yazısında da görülmekte - yalnızca söylenileni yazması gerektiğinde değil, yaratıcı yazımda da. İstendiğinde, D. tüm noktalama işaretlerinin ne olduğunu anlatabilir, ancak yazarken ve okurken noktalama işaretlerini düşünemez - tüm çabaları kod çözme ve heceleme üzerindedir.

Öğretmen nasıl yardımcı olabilir?

- ✓ Çocukta (sadece disleksi olanlarda değil) noktalama işaretleri (hem okuma hem de yazma) önemli olup, bu konuda özel bir dikkat gösterilmelidir - 1. sınıfın sonunda - 2. sınıfın başında

Küçük yaştaki öğrenciler için sadece "cümlelerin sonuna tam durulur" ifadesinden ziyade bu tam durmanın gerçekten ne anlama geldiğini ve nedenini bilmeleri gerekir. Bu yüzden, noktalama işaretlerinin anlamlarına göre dikkat edin. Öğrencilere, okumadaki noktalama işaretlerine uymanın neden önemli olduğunu açıklayın. Yol işaretleri ile ilişkisini kurabilirsiniz – “yol işaretleri olmazsa ne olurdu vb.”.

- ✓ Durma İşaretleri (tam dur, ünlem işareti, soru işareti, vb.) ve duraklama sembolleri (virgül, noktalı virgül, çizgi, vb.) arasındaki düzey de açıklanır.
- ✓ Noktalama işaretlerinin önemini gösterme: ilk önce noktalama işaretine bakmadan bir metin okuma; daha sonra uygun ifadeyle tekrar tanım. Öğrencilere hangisinden daha çok hoşlandıklarını sorun. Her iki durumda da anlama seviyesini kontrol edin.
- ✓ Dersler sırasında, duraklamaların ve tonların çok önemli olduğu, anlamlı rol oynama, etkileyici okuma veya adlandırılan öğrencilere eğitim vermek için biraz zaman ayırın (rollerle okuma yoluyla)
- ✓ Dikteleri yap. İlk başta, noktalama işaretine gelen işaretlerin adlarını söyleyin; daha sonra işaretlerin adlarını “dur” ve “duraklat” kelimesiyle değiştirin ve çocukların hangilerinin belirleyeceğine (anlam ve tonlama şekline göre) karar vermelerini sağlayın. Zamanla dikte ederken dururken veya duraklatırken “duymayı” öğrenecekler, bu yüzden “ipucu” olmadan dikte yazmaya hazır olacaklar.

³³ Örnek Olay 1, Asociacia Disleksi - Bulgaristan tarafından sağlanmıştır.

Anne Baba Nasıl Yardımcı Olabilir?

Sınıftaki öğretmenin yaptığı çalışma, çocuğa okul çalışmalarında yardım ederken ebeveynler tarafından desteklenmelidir.

- ✓ Anne Babalar noktalama işaretlerini yol işaretleri ile de ilişkilendirebilirler- Sürücüler bu işaretlere uymazlarsa ne olur? Çocuğu okula götürürken, ebeveyn dikkatini yol işaretlerine yönlendirebilir ve noktalama işaretleriyle paralellik kurabilir.

= Bu levhayı gördüğümüzde durmalıyız, geçiş yolunda başka araba / araçların bulunup bulunmadığının önemi yoktur. Noktalama işareti “durma” işaretlerinden herhangi birini gördüğümüzde de aynıdır (nokta; ünlem işareti; soru işareti; ...)

= Bu işareti gördüğümüzde, hızı azaltmalı, kavşağa yavaşça yaklaşmalı ve iki tarafa da bakmalıyız; Eğer geçiş yolunda araba yoksa devam edebiliriz. Noktalama işaretlerinde “mola” işaretlerinden herhangi birini gördüğümüzde aynıdır (virgül; çizgi; noktalı virgül)

- ✓ İçerisinde farklı noktalama işaretlerinin kullanıldığı bir metin sağlayın ve çocuktan yalnızca işaretlerini okumasını isteyin (kelimeleri gözden geçirin ve yalnızca noktalama işaretlerini adlandırın) - çocuğu dikkatlice izleyin ve her işareti kaçırdığında veya bir hata yaptığında, onu durdurun, kaçırdığı veya yanlış adlandırdığı işarete gelin ve buradan yeniden başlamasını isteyin.
- ✓ Başka bir metin verin ve bu kez çocuktan sadece noktalama işaretlerini tekrar okumasını isteyin, ancak isimleri yerine sırasıyla "dur" ve "durakla" kelimelerini söylemelerini isteyin. Çocuğu dikkatlice izleyin ve bir işareti her kaçırdığında veya bir hata yaptığında, onu durdurun, kaçırdığı veya yanlış adlandırdığı işareti işaret edin ve bu yerden tekrar başlamasını isteyin.
- ✓ Başka bir metin verin ve bu kez çocuktan metni “normal olarak” ve tüm noktalama işaretlerine uyararak okumasını isteyin. Çocuğa yardım etmek için, başlangıçta her bir noktalama işaretine geldiğinde gördüğü işarete bağlı olarak zihninden "dur" veya "durakla" demesini önerebilirsiniz.
- ✓ Çocuğunuz zaten okuyabilse bile, ona okumak için zaman ayırın. Noktalama işaretleri konusunda dikkatli olun. İfadeli okumaya çalışın - bu çocuğun ilgisini artıracak ve onun için bir model teşkil edecektir.
- ✓ Çocuğunuzdan yüksek sesle okumasını istediğinizde, sadece sözcükleri doğru bir şekilde çözmesini değil, aynı zamanda noktalama işaretlerini de “okumasını” istersiniz – bu onun anlama seviyesini arttıracaktır.

Örnek Olay 2³⁴

A. 12 yaşında ve Ortaokul 5.sınıfta. Harf ve ses, ritmik sayma ve renkleri birinci sınıfta öğrenmekte zorlanıyordu. Anne-baba isteğinde ve okul onayında birinci sınıfı tekrarladı. 2. sınıfta Ali'ye disleksi tanısı kondu. Teşhis edildiğinden beri 3 yıl boyunca bir rehabilitasyon merkezinde - haftada iki saat - özel bir öğretmenle çalıştı.

Şimdi harfleri ve kelimeleri daha doğru okuyor ve ritmik olarak sayıyor ve renkleri ayırt ediyor. Ama yine de görsel tarama, çalışma hafızası, hikâyedeki olayları sıralama, okuduğunu anlama, akıcı okuma ile ilgili problemleri var.

Öğretmen Nasıl Yardımcı Olabilir?

Görsel tarama ve öyküdeki olayların sıralanması sorunu, genellikle diğer öğrencilerde görülmesine rağmen, disleksik öğrencilerde yaygın ve yoğundur ve bu sorunlar genellikle kısa süreli hafıza ile ilgilidir. Yukarıda belirtilen problemleri çözmek için önce disleksik öğrencilerin kısa süreli hafızalarını geliştirmek gerekir. Bu nedenle, aşağıdaki öneriler faydalı olabilir:

- ✓ Disleksik öğrenciler için tahtadaki harflerin sade ve anlaşılır olması önemlidir. Tahtanın her sırası için farklı renkte bir tebeşir veya kurşun kalem kullanılabilir.
- ✓ Ödevini tahtaya yazmak yerine, bilgisayar çıktısı alınarak yapılabilir ve önemli parçaları renkli kalemler ile vurgulamak gerekir.
- ✓ Not alma konusunda yetenekli bir öğrencinin yanına disleksik bir öğrenci yerleştirilebilir. Böylece, disleksik bir öğrenci arkadaşı sayesinde daha iyi notlar alabilir.
- ✓ Ders notları, önemli parçaların farklı renklerde vurgulandığı yerlerde dağıtılabilir.
- ✓ Disleksik öğrencilerin sık sık yanlışlıkla birbirlerine benzeyen sözcükleri yazdıkları veya karıştırdıkları sözcüklerin bir listesini yapın. Ardından, öğrencilerden her bir kelime için ne anlama geldiklerini yazmalarını isteyin.
- ✓ Öğrencinin çalışmalarını kontrol etmek için kırmızı kalem kullanmaktan kaçının. Muhtemelen birçok yanlış yazım vardır ve hepsini kırmızı ile işaretlemek öğrencinin motivasyonunu azaltabilir.

³⁴ Örnek Olay 2 İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü ve Fatih Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından sağlanmıştır.

- ✓ Sıralama, disleksik öğrenciler için zor olabilir. Olayların sırasını gösteren bir dizi görsel, hikâyenin akışını göstermenin iyi bir yolu olabilir. Örneğin, bir onay kutusu çizin - başlangıçta biri hikâyenin başlangıcı, diğeri bitişi olmak üzere iki kutu olabilir - daha sonra hikâyenin nasıl geliştiğini göstermek için kutu sayısını kademeli olarak artırın. Öğrenci, resimleri kutularla doldurabilir. Daha sonra öğrenciye, “kim, ne, nerede, nasıl, ne zaman ve neden” gibi hikâyeye ilgili sorular sorulabilir.
- ✓ Akıcı okuma yeteneği, anlama okuma seviyesini arttırmaya izin verir. Ancak, disleksik öğrenciler bu konuda sık sık zorluk çekerler. Okuduğunu anlama ve akıcı okuma için aşağıdakiler önerilebilir:
 - Okuma hızını artırmak için, disleksik öğrenciden bir metin okumasını ve anahtar kelimelerin altını çizmesini isteyin. O zaman ondan sadece çizdiği kelimeleri okumasını isteyin. Öğrenci isterse anahtar kelimeleri başka bir kâğıda not edebilir. Metni okuduktan sonra, öğrenciye kim, ne, nerede, ne zaman, neden ve nasıl olduğu gibi metin hakkında sorular sorulabilir.
 - Öğrenci okunacak bir metni seçer. Sonra hem öğrenci hem de öğretmen bütün metni birlikte okurlar. Öğretmen, okuma hızını öğrencinin okuma hızına uyacak şekilde ayarlar. Bir öğrenci bir kelimeyi yanlış okuduğunda, öğretmen kelimeyi düzeltir, sonra öğrenci ifadeyi düzeltir ve birlikte okumaya devam eder.
 - Burada en önemli nokta öğrenci bir hata yaptığında, öğretmen beş saniye bekleyecek ve öğrencinin kendi hatasını tanıyacaktır. Yüksek sesle okumadaki öğrencinin güveni arttıkça, öğretmen daha düşük bir sesle okuyabilir veya tamamen sessiz olabilir. Diğer önemli bir konu da, öğrencilerin kelime hazinesi ve akıcılık okumada başarılı olduklarında takdir edilmeleridir.
 - Bir metni okuduktan sonra, öğrenciden gözlerini kapalı tutmasını ve metnin ne hakkında olduğunu görmesini isteyin. Daha sonra öğrenciye zihninde ne görselleştirdiği hakkında sorular sorun.

Anne Baba Nasıl Yardımcı Olabilir?

Ebeveynler, çocuklarına daha işlevsel ve doğru bir şekilde yardımcı olabilmeleri için disleksik / SLD hakkında bilgi sahibi olmalıdır ve öğretmenlerle işbirliği içinde olmaları hayati önem taşır.

- ✓ Disleksik çocukların okumaktan keyif alması zordur. Çocuğunuza evde düzenli egzersizler konusunda yardımcı olabilirsiniz.
- ✓ Çocuğunuz yanlış okursa, kızmayın ve cezalandırmayın. Bir çocuğun okurken hata yapmasının normal olduğunu bilmeli, yanlış okuduğu zaman farkına varmasına izin vermeli, hatalarını düzeltmesine yardım etmelidir.
- ✓ Çocuğunuz yanlış cevap verdiğinde, "dikkat" deyin ve yanlış okuduğu kelimeyi gösterin. Kelimenin hecelerini ve seslerini ayırmasına yardım edin.
- ✓ Çocuğunuzun okumak için kitap seçmesine izin verirseniz, okumaya daha istekli olacaktır. Çocuğunuzun kitabı ve konusunu sevmesi de önemlidir.
- ✓ Evde çocuğunuzla sesli ve sessiz okuma alıştırmaları yapın. Çocuğun okuma alışkanlıklarını geliştirmek için bütün aile için okuma saatleri düzenleyin. Dikkat becerilerini geliştirmek için kelime oyunu, adam asmaca, kazıma vb. oyunlar oynanabilir.
- ✓ Çocuğunuzun okuduğu her kitap hakkında, hikâyenin kahramanları, olayın yeri ve zamanı, hikâyenin sonucu gibi sorular sorun. Ayrıca, çocuğunuzdan okuduğu hikâyenin bir resmini çekmesini isteyebilirsiniz. Böylece çocuğunuzun okuduğunu anlaması konusundaki gelişimine katkıda bulunmuş olursunuz.

Örnek Olay 3³⁵

J., 5. sınıfta ve 11 yaşındadır. Resmi olarak Özel Öğrenme Güçlüğü tanısı konmuştur. Dördüncü sınıfta disleksik olarak teşhis edilmiş, yazma ve okuma performansı konusunda ciddi zorlanma göstermiştir. Dilbilgisi kurallarını hatırlamak ve uygulamak gibi yazım sorunları vardır. Ortaokula geçişten sonra duygusal ve davranışsal sorunların akademik başarılarını etkilediği gözlenmiştir. Okul hayatı ve öğrenme hedefleri, onun için sürekli stres ve hayal kırıklığı kaynağı olarak görüldü, bu da okula devam sorununa ve özgüveninin düşük olmasına yol açtı. Uzun süren kaygı ve başarısızlık duyguları, öğrencinin kaçınma davranışına ve okul çalışmalarına karşı pasif tutumuna neden olmuştur.

³⁵ Örnek Olay 3, Polonya'daki I Społeczna Szkoła Podstawowa İlköğretim Okulu tarafından sağlanmıştır.

Öğretmen Nasıl Yardımcı Olabilir?

- ✓ Öğrenciye, kendine güven oluşturma, motivasyonu sürdürme, hayal kırıklığı ile baş etme ve duyguları yönetme üzerine odaklanan psikolojik bir yardım sağlayın;
- ✓ Özel yardım biçimleri sağlayın - iyileştirici ve öğretici sınıflar;
- ✓ Sınıf öğretmenleri, duygusal ve sosyal yeterlilikler geliştirmeye ve stresi azaltmaya odaklı yaklaşımları kullanabilirler;
- ✓ Anadili öğretmeni bireysel müdahale, yazım kurallarının iyileştirilmesine odaklanmıştır - dikta ve alıcının ihtiyaçlarına göre alıştırmalar istenebilir;
- ✓ Yazma ve okumadaki öğrencilerin düzenli olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi için ilerleme;
- ✓ Öğrenciyi okul dışı etkinliklere katılmaya teşvik etmek ve akademik olmayan alanlardaki başarısını takdir etmek.

www.ortograffiti.pl

www.dyslekykwszkole.pl

Anne Baba Nasıl Yardımcı Olabilir?

- ✓ Okul öğretmenleriyle düzenli iletişim kurmanız öğrencinin yararınadır; çocuğunuz için en iyisini hangileri olduğundan emin olun;
- ✓ Çocuğunuzla birlikte çalışan uzmanların / psikologların tavsiyelerine uyun - çalışmalarını yalnızca onlarla işbirliği yaparsanız etkili olacaktır;
- ✓ Kendinizi eğitin - çocuğunuzun etkili bir şekilde desteklemek için, disleksi ve bunun neden olduğu zorluklar hakkında mümkün olduğunca çok şey bilmelisiniz, hakkında birçok kitap, makale ve çevrimiçi kaynak vardır.
- ✓ Çocuğunuzun sadece zorluklara odaklanmak yerine olumlu ve gerçekçi hedefler belirleyerek zorlukların üstesinden gelmesine yardımcı olun;
- ✓ Çocuğunuza evde bağımsız bir yazım sözlüğü kullanmayı öğretin; böylece yazılı çalışmasını kontrol edebilir ve kendi kendini düzeltebilir;
- ✓ Evde dikteler yaparsanız, çocuğunuzun okuma ve yazma becerilerine uygun metinler seçin (metin çok zorsa, cesaret kırıcı olurdu);
- ✓ Çocuğun akademik olmayan alanda (okul dışı aktiviteler - spor, müzik, vb.) Başarı hissini deneyimleme imkânlarını yaratın

Örnek Olay 4³⁶

M.R. 4. sınıfta 10 yaşında bir öğrencidir. Ailesi 10 aydır İtalya'da çalıştığı için ailesinden ayrı ve bundan etkilenmiş durumda. Büyükannesiyle birlikte kalıyor ve geride bırakılmış hissediyor. Okul zorluklarını önceden bile tecrübe etti, ancak son zamanlarda kendisini geliştirmek için hiçbir motivasyonu yok gibi görünüyor. M.R. kelime hazinesi ve sesli ifadesi zayıf; sadece basit ifadeler oluşturur; sınırlı birleşme potansiyeline sahip; eş-zıt ilişkilerini kurmakta zorluklarla karşılaşır; fikirleri ifade ederken açıklık ve tutarlılık eksikliği; Okuma metnini tam olarak anlamaz ancak akıcı bir şekilde okur ve görünüşe göre herhangi bir sorunu bulunmamakta. Metin mesajını anlamadığının bilincinde değil; şifrelenmemiş el yazısı, bazen okunaksız; yazılı olarak harfleri veya heceleri ihmal eder; okunan bir metni güçlükle sayar ve anlatır. Onun öğrenme güçlüğü çok fazla akademik performansa ve bir veya daha fazla okuma ve yazma yeteneği gerektiren günlük aktivitelere engel teşkil ettiğinden, bu öğrenci için bir müdahale planı önerildi, okul öğretmeni, konuşma terapisti ve aile ile işbirliği yapan öğretmen desteği ile koordine edildi.

Öğretmen Nasıl Yardımcı Olabilir?

- ✓ Kartlarda basılı alfabeyi kullanarak Dil Gelişimi ve Okuma-Yazma için Oyun Terapisini Kullanma (Hece Treni, Çift Hece Oyunu, Sihirli Treni);
- ✓ Erişilebilir, daha küçük metinler kullanmak;
- ✓ Yavaş yavaş okuma alıştırmalarını yapmak: heceler, tek heceli, disiljik, polisiljik kelimeler, hüsrana veya engellenmeden kaynaklanan olumsuz duyguların yoğunluğunu azaltmak için basit cümleler;
- ✓ Metni mantıksal parçalara bölmek ve sorulara dayalı olarak analiz etmek;
- ✓ Okunan metnin içeriğini gösteren görüntülerle yardımcı materyallerin kullanılması;
- ✓ Okuma ve yazmadaki başarıları ödüllendirmek için çok çeşitli olumlu pekiştirmeler kullanmak (sembolik, sözel, sözel olmayan vb.);
- ✓ Günlük kullanımı: O Günkü zihinsel durumunu ifade eden bir yüz çizme ve ardından kademeli olarak okul hakkında olumlu şeylerden oluşan bir metin getirme;
- ✓ Dramatizasyon kullanmak: Kısa diyaloglarda okumak ve el yapımı kuklalar kullanmak;
- ✓ Terapi çizimini kullanmak: İşaretçiler ve renkli kalemler gibi farklı yazı malzemeleri kullanarak resimlerden sonra kelime, kelime kümesi veya resim tarafından önerilen cümleyi çizme;

³⁶ Örnek Olay 4, Asociatia CES, Romanya tarafından sağlanmıştır

- ✓ Tabloları kullanarak: yılın ayları, mevsimler, haftanın günleri, alfabe, formüller, tanımlar vb.
- ✓ Metinleri görüntülerle, sentezlerle, şemalarla kullanma;
- ✓ Çeşitli, çekici materyaller kullanmak: sözlükler ve dijital kelimeler; dijital formatta kitaplar (sesli kitap);
- ✓ Öğrenciye, kılavuzdaki metnin maddelerini, çözülmesi gereken görevleri, çoklu değerlendirme anketlerini, özellikle değerlendirme sırasında okumasını öğreten öğretmen;

Öğrenci için ödev hacmini azaltın;

İlerlemeyi görselleştirmek için ilerici bir değerlendirme haritası geliştirmek - yetenek ve davranışları, performansı ve eksiklikleri gösteren bir şema size yardımcı olabilir.

Anne Baba Nasıl Yardımcı Olabilir?

Genellikle:

- ✓ 7 Temmuz 2018 tarih ve 30471 sayılı Özel Öğretim Hizmetleri Yönetmeliğini dikkatlice okuyun;
- ✓ Profesyonel okul rehberliği belgesi alabilirsiniz;
- ✓ Telafi tedbirleri, muafiyet tedbirleri uygulama ve mevzuatın sağladığı ulusal değerlendirmelere yardımcı olma konusunda okul uzmanına ile görüşün;
- ✓ Çocuğun haklarını sakın ve azimli bir şekilde savunun;
- ✓ Özel Öğrenme Güçlüğü olgusunu anlamaya çalışın;
- ✓ Bu olguyu bütün aile ile açıklamaya çalışın;
- ✓ Çocuğa disleksinin ne olduğunu, çocuğun anladığı bir dili kullanarak açıklayın;
- ✓ İyi bilgilenin (internet, kitap, seminer, uzmanlarla görüşme);
- ✓ Suçluyu bulmanın normal bir tepki olduğunun fakat işe yaramadığının farkında olun;
- ✓ Sorunun başında bir uzmana danışın; "Çocuk büyüyecek ve her şey kendi kendine çözülecek" diyenleri dinlemeyin ";
- ✓ Özel tedavilerin uzun zaman gerektirdiğinin, birçok vakada yıllarca sürdüğünün ve çok önemli olduklarının farkında olun;
- ✓ Çocuğa güvenin, onun gelişim yeteneğine olan inancınızı yitirmeyin; sizin inancınız ona güç verecektir;

- ✓ Çocuğun çabalarını takdir edin ve mümkün olduğunca bunu sözlü olarak ifade edin;
- ✓ Çocuğun ilgisine, hobilerine, güçlü yanlarına, yeteneklerine, becerilerine ve gelişimine özen gösterin;
- ✓ Onu asla diğer çocuklarla ve kardeşleri ile karşılaştırmayın;
- ✓ Ona iyi ilişkiler ve diğer çocuklarla arkadaşlık kurma konusunda fırsatlar sunun;
- ✓ Çocuğa yaşamın okul ve okul performansı ile sınırlı olmadığını açıklayın;
- ✓ Evde güvenli ve umutlu bir ortam oluşturun;
- ✓ Çocuğun duygusal gelişimine, iletişim kurma yeteneğine, refahına odaklanın;
- ✓ Çocuğun istediği zaman ebeveyn desteğine güvenebileceğinin farkında olmasını sağlayın;
- ✓ Çocuğu sahip olduğu sorunlarını vurgulamamak için anne baba (onları çözemeyecek olan) endişelerinden uzak tutun;
- ✓ Çocuğu duygusal olarak destekleyin ve anlayın;
- ✓ Çocuğun özgüvenini çözüp güçlendirebilmesi için küçük görev ve sorumlulukları sağlayın;
- ✓ İşlerin daha da kötüye gitmesine izin vermeyin: davranış bozukluklarının ilk belirtileri veya öğrenmeye karşı motivasyon kaybı ve özgüven kaybı durumunda hemen bir psikoloğa gidin.
- ✓ Olumlu düşünün;
- ✓ Büyük fakat gerçekçi beklentilere sahip olun;
- ✓ Asla ama asla pes etmeyin!
- ✓ Okul ile sıkı iletişim kurun, öğretmenler ve uzmanlarla işbirliği yapın;
- ✓ Öğretmenlerle düzenli olarak bağlantı kurun, ancak sizin tarafınızdan çok baskı olmamasına özen gösterin;
- ✓ Sadece problem yaşadığınız durumda değil, işler yolunda gittiğinde de öğretmene geri bildirimde bulunun. Aksi takdirde olumlu bir iletişim kuramazsınız (çünkü bu durum mutsuz hissettirir ve haklı olsa bile sizi her zaman suçlayan bir kişiden bir süre sonra artık kaçınmaya götürür);
- ✓ Sınıftaki diğer çocukların da bazı problemleri olduğunu ve sadece sizin çocuğunuzun değil, onların da öğretmenden daha fazla dikkat gereksinimleri olduğunu anlayın;

- ✓ Okulda karşılaşılan tüm sorunları (arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle olan gerginlikleri vb.) çocuğun öğrenme güçlüğüne bağlamayın; çünkü bu şekilde çocuğun disleksi nedeniyle mağdur olmamasına ve çaresiz hissetmemesine yardımcı olmuş değil, ancak sorunları arkasına saklanmış olursunuz.
- ✓ Henüz bu spesifik hastalıkları duymayan öğretmenlere karşı anlayışlı olun;
- ✓ Öğretmenlerle olan ilişkinin önemini farkında olun, eğer bu fenomeni duyarlılaştırıp anlarırsa, okuldaki birçok disleksik çocuk için kaynak kişiler olabilirler. Bu da size bağlıdır!
- ✓ İhtiyacınız olduğunda yardım isteyebili;
- ✓ Diğer insanları veya destek gruplarını araştırın (disleksik çocukları olan diğer ebeveynler, arkadaşlar, uzmanlar);
- ✓ Asla temel amacı unutmayın: Çocuğunuzun dengeli ve topluma iyi entegre olmuş bir yetişkin olarak yetişmesi desteklenmelidir!

Özellikle:

- ✓ Çocuğa, çalışma sırasında rahatsız edilmemesi için (sessiz, sakin) optimum öğrenme koşulları sağlayın;
- ✓ Çocukla konuşarak, daha kolay öğrenmesine yardımcı olacak yöntemin hangisi olduğunu, öğrenme stiline ne olduğunu (görsel, işitsel, kinestetik) gözlemleyin ve öğrenin;
- ✓ Okuma ve yazma görevlerini sadece çalışma masasında değil çeşitli şekillerde ve yaratıcı yöntemlerle uygulayın;
- ✓ Çocuğun hikâye ve masal okumaya ilgisini uyandırın ve onunla birlikte okuyun;
- ✓ Çocukla günlük olarak en sevdiğiniz kitaptan kısa parçalar okuyun ve sonra içeriği tartışın;
- ✓ Çocukla beraber yapılan okumaya dair birbirini tamamlayıcı çizimler yapın;
- ✓ Ertesi gün için yapılacak dersin planını çocukla birlikte organize edin;
- ✓ Çocukla birlikte ertesi gün için dersi çeşitli şekillerde tekrarlayın: eksik metinler, zincirleme alıştırılmalar ve bunu yavaş yavaş yalnız başına yapmasını sağlayın.
- ✓ Onun ritmine karşı sabırlı olun ve çok zaman alsanız bile kendi kendine yapabileceği her şeyi yapmasını bekleyin;
- ✓ Bağımsız olması için cesaretlendirin, sadece zor temalarda ona yardım edin, yalnız yapmaya başladığını gördüğünüz andan itibaren yardımı durdurun; onun yerine bir şey yapmayın;

- ✓ İŖi gerektiği gibi yapmayı başaramasa bile olumlu tutumunu ve çabasını vn;
- ✓ Sadece kısa bir süre için yoğunlaşabileceğinizi bilerek küçük aralar verin;
- ✓ Sürekli isterse yapabileceğini söyleyerek ona sitemli bir Ŗekilde davranmayın, ocuk performansının bazen yaşadığı problem nedeniyle aşırı uçlar arasında salındığını bilin.
- ✓ En küçük başarisından bile memnun olduğunuzu ona açıklayın;
- ✓ Durumla başa çıkmalarına yardımcı olmak için çocukla konuşarak çözüm yöntemlerini adım adım birlikte planlayın.

Örnek Olav 5³⁷

S 9 yaşında ve şu anda 3. sınıfta. Okul yıllarında bazı açık zorluklar vardı. Anne babası evde çok destekleyiciler ve öğretim destek merkezine devam ediyorlar.

1. sınıfta küçük metinleri ezberden, mekanik bir şekilde okuyabiliyordu ve tek kelimeleri tanıyamıyordu (küresel yöntem)

Öğrenci, odaklanmakta ve dikkatini vermekte zorluk yaşıyor ve okumayı devam ettirebilmek için sık sık yardıma ihtiyaç duyuyordu.

Ertesi yıl, yine analitik-sentetik metodu kullanarak 1. Sınıfa devam etti. İlk dönemden sonra zorlukları daha netleşti: kelimeleri aynada görüldüğü gibi yazıyor, p ve b gibi, f ve v. gibi harfleri birbiriyle karıştırıyordu.

2. sınıfta okuması hala akıcı ve heceli değildi ve metinleri anlayamıyordu. El yazısı da bazen anlaşılamiyordu.

3. sınıfta önceki zorluklar devam etti ve sentez faaliyetlerinde, sesleri ayırtmada ve kopyalamada büyük zorluklar gösteriyordu.

Yazı birim ve sesbirim ile ilgili olarak p / b, c / g, ch / j seslerini birbirinin yerine kullanır. Ayrıca, yazarken aşağıdaki hataların sık olduğu, bilinen güçlükleri vardır:

- jogar/*chugar* (ch/j); tesouro/*tejoro* (j/z); férias/*verias* (f/v); equipa/*iquida* (p/d); gatinho/*gatilho* (nh/lh) gibi ifadelerin birbirinin yerine kullanılması...
- Görsel hafıza - muitos / moitos, ensinar / encinar, veado / viado, roupa / ropa...
- Dilbilgisi kuralları (okuma esnasında) - gostava / gotaba enguia / engia, foguete / fogete...
- Harfler ekleme - atlântico / atelântico...
- Harfleri atlamak - músculos / moclos, houvesse / oves...
- Tersine çevirme - exercícios / erzecicios...
- Accent - francês / frances...
- Okuduğunu anlamının yanında görev organizasyonundaki kısıtlılıklarından dolayı her öğrenim alanında zorluk çekmektedir.

³⁷ Örnek Çalışmalar 5 ve 6, Agrupamento de Escolas de Sines, Portekiz tarafından sağlanmıştır.

Öğretmen Nasıl Yardımcı Olabilir?

Öğretmenler, eğitim planında önerilen eğitim stratejilerini uygularlar:

- ✓ Bireysel pedagojik destek: organizasyonun ve gruba / sınıfa sunulan faaliyetlerin güçlendirilmesi; öğrenme becerilerini ve yeteneklerini teşvik etmek ve güçlendirmek; bir konunun içeriğini ilerletmek ve güçlendirmek; belirli becerileri güçlendirmek ve geliştirmek.
- ✓ Değerlendirme sürecindeki düzeltmeler: farklı test türleri (Çoklu cevap, boşlukları doldurma, eşleştirme alıştırmaları, doğru ya da yanlış sorular; kısa testler; cevap almak için ipuçları / isabet; kısa basit metinler, yazım ya da sözdizimine bakmadan) hatalar, kelime öbeği yapımı ve büyük harflerin yanlış kullanımı.
- ✓ Değerlendirme kaynaklarını kullanın (Öğrenci profiline göre sözlü etkileşim değerlendirmesi; iletişim şekilleri ve araçları)
- ✓ Okuma ve metin anlamada yardım;
Yazılı sözlü konuşmayı ayrıcalıkla;
Daha güçlü alanların değerlemesi;
- ✓ Kelimelerin anlamlarını netleştirin ve dili basitleştirin;
- ✓ Değerlendirme testleri için ekstra zaman verin (30 dakika daha).

Okumadaki akıcılık:

- ✓ Birkaç heceyi ve ünsüz dizisini akıcı olarak okuyana kadar zorluğu artırarak alfabe okumasını ve hecelerini tekrarlayın;
- ✓ Akıcı okumaya kadar kelimeleri ve metinleri okuma tekrarlayın;
- ✓ Öğrencinin okuma performansına göre beğendiği kitapları okumak.

El yazısı ve yazım:

- ✓ Kaymaz destekleri olan üçgen kalem kullanın;
Kalemin tutulması, başparmağınızla işaret parmağı arasında, orta parmağınızı destekleyen;
- ✓ Kol ve önkol masanın üzerine yaslanana kadar yukarı kaldırın;
- ✓ Çocuk rahatça oturmalıdır. Sağ elini kullanan öğrenciler, not defterini hafifçe sola yatırmalı ve yıldırım sağa almalıdır. Solaklar için tersi yapılmalı;

- ✓ Daha önce sunulan kelimelerin ve metinlerin kelime ve metin diktesini yapın;
- ✓ Sözcük yazmak için üç boşluk kullanın, her grafiğin farklı bileşenlerinin boyutuna saygı duymaya yardımcı olan sınırlar sağlar;
- ✓ Kelimeleri heceler arası duraklamalar yapan küçük bir sesle dikte edin. Hece ve fonemleri yazarken ve telaffuz ederken, hece ve fonemik bölünme yapın;

Yazım hataları

- ✓ Çiftlerdeki hataları düzeltin (öğrencinin aktif katılımı). Hatalı harfler, digraphlar veya heceler, hatayı kapsayan, kırmızı ile doğru yazılmalıdır. Hatanın nedenini açıklayın ve doğru yazımı ezberleyin;
- ✓ Bir kelime listesi yapın (kırmızı harf, yazı, hece, özel durum veya yazım kurallarında vurgulanan hataların bir sütununu kullanarak);
- ✓ Doğru kelimeleri yazın, yüksek sesle okuyun ve telaffuzu vurgulayın, segmentasyonunu yapın, masadaki parmaklara dokununuz;
- ✓ İlk sütunda sözcüğü yazın ve 2. sütunda hece bölümü yaparak yeniden yazın. Doğru yazımı ezberleyin, kelimeyi ve 3. kelimeyi örtün. Sütun fonemik bölünme yaparak yeniden yazar.
- ✓ Yazım denetimi yapın;
- ✓ Egzersizi, ilk kelimeyi, aynı aileden kelimeleri, aynı heceleme ile ve / veya aynı ortografik dilbilgisi kuralını yazarak tamamlayın. Gerekirse doğru yazımı ezberlemeye yardımcı olması için bir hatırlatıcı olun;
- ✓ Yazım denetimi egzersizlerini periyodik olarak yapın.

Matematiksel hesap

- ✓ Öğrencinin parmaklarını ve kazıma kağıtlarını kullanmasına izin verin; Matematiksel kavramların şemalarını ve çizimlerini kullanın;
- ✓ Grup çalışmasına izin ver (öğretici yöntem - öğrenci / öğrenci veya öğrenci / yetişkin arasındaki ortaklık);
- ✓ İşlemleri ayırt etmek için renkli kalemler kullanılmasını önerin;

- ✓ Problem çözmeyi desteklemek için resimler çizin;
- ✓ Matematiksel bir kavramın aşamalarını öğrenmek için stratejik kaynakları (anımsatıcıları) kullanın;
- ✓ Ezberlenmenin yanı sıra tekrarlamının da faydası olduğu için matematiksel gerçekleri öğretmek için ritmi ve müziği kullanın;
- ✓ Öğrencilerden yüksek sesle okumalarını ve sorunları dikkatle dinlemelerini isteyin (işitsel bellek);
- ✓ Örnekler verin ve matematik problemlerini günlük durumlarla ilişkilendirmeye çalışın;
- ✓ Çarpım tablosunu ezberleyin. Her masayı üç gruba ayırın, 1. ve 2. setleri ezberledikten sonra, 3. seti saklayarak bunları bir sırayla tekrarlayın. Tüm masayı ritimle tekrarlayın;
- ✓ Öğrencinin sayıları takip etmesi zorsa, parmaklara yazınız. Sol elin küçük parmağından (1,2,3,4,5) başlayın ve sağ elin küçük parmağından (6,7,8,9,10) devam edin;
- ✓ Çarpım tablosunu periyodik olarak gözden geçirin;
- ✓ Dikkat süresinin artırılması: Öğrencinin masa başında oturmasına, dikkatini dağıtabileceği pencereler ve yerlerden uzakta, daha sessiz ve çalışan sınıf arkadaşlarının yanına oturmasına izin verin;
- ✓ Sık sık çalışmalarını denetler ve görevleri yerine getirmelerine yardımcı olur;
- ✓ Uzun aktiviteleri daha küçük parçalara ayırın;
- ✓ Net talimatlar verin;
- ✓ Dikkatini korumak için sözsüz sinyalleri birleştirmek; Öğrenim materyalinin kendisi dışındaki tüm teşvik kaynaklarından kaçının (öğrencinin çalıştığı masa, görev için sadece temel nesnelere sahip olmalıdır); Öğrenciyi, görevi yaparken dikkat dağıtma veya dürtüsellikten kaynaklanan hatalar için cezalandırmaktan kaçının;
- ✓ Öğrenciden egzersizleri incelemesini ve hatanın dikkat dağılmasından kaynaklanıp kaynaklanmadığını kontrol etmesini isteyin;
- ✓ Olumlu takviye kullanarak uygun davranışa tepki verin;
- ✓ Sadece belirli bir zamanda değil, orta ve uzun vadede edinilen değer bilgisi.

Anne Baba Nasıl Yardımcı Olabilir?

Okuma ve Yazma:

- ✓ Sık sık okuma ve yazım alıştırmaları kullanın;
- ✓ Sınıfta okuyacakları metinleri daha önceden okuyun;
- ✓ Günlük olarak eğlence amaçlı okuma yapın;

Matematiksel İşlemler

- ✓ Parmaklarını kullanmasına ve kâğıt üzerinde karalama yapmasına izin verin;
- ✓ Matematiksel kavramların şekillerini ve çizimlerini kullanın;
- ✓ Grup çalışmasına izin verin (öğretici yöntem - çocuk / çocuk veya çocuk / yetişkin arasındaki ortaklık);
- ✓ İşlemleri ayırt etmek için renkli kalemler kullanmayı önerin;
- ✓ Problem çözmeyi desteklemek için resim çizin;
- ✓ Matematiksel bir kavramın aşamalarını öğrenmek için stratejik kaynakları (anımsatıcıları) kullanın;
- ✓ Tekrarın yanı sıra, matematiksel gerçekleri çalışmak için ritim ve müzik kullanın çünkü ezberlemek için faydalıdır;
- ✓ Çocuğunuzdan sorunları yüksek sesle okumasını ve dikkatle dinlemesini isteyin (işitsel bellek);
- ✓ Örnekler verin ve matematik problemlerini günlük durumlarla ilişkilendirmeye çalışın;
- ✓ Çarpım tablosunu ezberletin, her bir tabloyu üç kümeye bölerek, 1. ve 2. seti ezberledikten sonra, sırayla tekrarlayarak 3. Kümeye geçin. Tüm tabloyu ritimle tekrarlayın;
- ✓ Çocuk sayıları takip etmekte zorlanıyorsa, sayıları parmaklara yazın. Sol elin küçük parmağından (1,2,3,4,5) başlayın ve sağ elin küçük parmağından (6,7,8,9,10) devam edin;
- ✓ Çarpım tablosunu periyodik olarak gözden geçirin.

Benlik saygısına değer vermek ve iş kapasitesini geliştirmek:

- ✓ Uygun bir tutum sergileyin (ebeveynlerin cesaretlendirici ve olumlu bir tutumu sağlıklı bir değişime yardımcı olur);

- ✓ Çocuğa tam olarak ne beklendiğini söyleyen kesin bir dil kullanın;
- ✓ Evde programlar oluşturun - birkaç günlük yaşam aktivitesi için belirli zamanları ayarlayın ve zaman çizelgesini görünür bir yere koyun;
- ✓ Evde kurallar koyun;
- ✓ Ev ödevi rutininin oluşturulması - sabit bir yerde ve dikkat dağıtıcı öğelerin uzağında gerçekleştirilmelidir. Ödev süresi boyunca küçük aralar verin;
- ✓ Çabalara değer verin, sonuçları değil - ödevleri bitirmek için uğraştıkları zaman ya da konuları iyi çalışarak ödüllendirin, sadece iyi not aldıklarında değil;
- ✓ Tüm eğitim paydaşlarıyla sık sık diyalog kurun.

Örnek Olay 6

M. 14 yaşında ve 9. sınıfa gidiyor. Ailesiyle birlikte yaşayan tek çocuk. Babasının da disleksisi var.

4. sınıfa başladıktan sonra M. uzman bir Eğitim Psikoloğu tarafından değerlendirildi ve disleksi teşhisi kondu. Fonolojik zorluklar, okuma ve yazma becerileri, hızlı adlandırma yeteneği, çalışma hafızası ve otomasyon becerileri nedeniyle okuma ve yazma sorunları, okuma deneyiminde azalma, metinleri anlamada zorluklar, yazılı anlatım, sözdizimsel ve biçimbirim-sözdizimsel yapı gibi olumsuzluklara ve kelime bilgisi, genel bilgi ve okul performansı üzerinde olumsuz etkilere sahipti.

Özel Eğitimine 4. sınıfta katıldı. Aynı yıl, haftada bir Konuşma Terapisinden faydalanmaya başladı, bir Destek Eğitim Öğretmeni ile birlikte ve sınıf içinde daha kişiselleştirilmiş bir öğretim yöntemi ile eğitim aldı.

Çok çalışkan olmasına ve okul dersleri için motivasyona sahip olmasına rağmen öğrenme gücü göstermektedir. Harfleri karıştırır ve değiştirir, noktalama işaretlerine veya tonlamalara uymaz, heceleri ve kelimeleri atlar, dikkate almaz. Bu zorlukların, en basit olanları bile yazılı anlama ile ilgilidir. Yazarken, aynı zamanda çok kısıtlı aktif kelime hazinesi, tekrarlayan terimler ve temel yapılar nedeniyle fikirlerini anlamada ve organize etmede zorluk çekmesine neden olan birçok gücü sahiptir.

Özel Eğitim öğretmeninden, konuların müfredat ayarlamaları, değerlendirme ayarlamaları ve destek teknolojilerinden destek alıyor (gerektiğinde hesap makinesinin kullanımı).

Öğretmen nasıl yardımcı olabilir?

Tüm sınıf öğretmenleri aşağıdakileri göz önünde bulundurmalıdır:

- ✓ Yazım ya da morfem düşünülmeden cevabı değerlendir - sözdizimsel yapı;
- ✓ Gerektiğinde, kelimelerin yanı sıra metinlerin anlamlarını da açıklayın;
- ✓ Yazım hatalarını (ayrıca bilimsel terimlerle - bilimlerle) ve büyük harflerin yanlış kullanılmasını düşünmeyin;
- ✓ Sınıflar sırasındaki sözlü değerlendirmeler, dikkat, motivasyon ve ilgi ve ev işlerinin tamamlanması;
- ✓ Sınıfta yazma ve okumaya yardımcı olur, içeriği netleştirir, dili basitleştirir ve cevaba ulaşmak için ipuçları / ipuçları verir;
- ✓ Değerlendirme çalışma sayfalarında, ifadeleri ayrı ayrı okuyun, anlamları netleştirin ve dili basitleştirin;
- ✓ Çizgiler ve harf büyüklüğü 14 (en az) arasında 1,5 boşluk kullanın;
- ✓ Aktif öğrenmeyi teşvik etmek;
- ✓ Sayfa başına düşen görev sayısını azaltın;
- ✓ İçeriği ve ne zaman alakalı olursa, paylaşmak için biçimlendirici / sürekli ve özetleyici değerlendirmeler kullanın;
- ✓ Ulusal sınavları / testleri ve sınavları yapmak için fazladan zaman verin (otuz dakika);
- ✓ Öğrencinin Özel Eğitim Öğretmeni ya da diğer bireyin bireysel desteğiyle sessizce çalışabileceği, tam konsantrasyon ve dikkat alabileceği unsurlara hitap etmeden sınıf dışında ulusal değerlendirme testleri ve sınavları yapın.
- ✓ Özel İhtiyaçlar Öğretmeni aşağıdaki stratejileri kullanır:
- ✓ Öğrencinin organizasyonunun her yönü olmasına yardım eder;
- ✓ Çeşitli materyalleri mümkün olduğunca sık kullanır;
- ✓ Olumlu güçlendirme kullanır, her zaman ilerlemeye değer verir ve hataları değil;
- ✓ Bilgisayarı kaynak olarak kullanır;
- ✓ Faaliyetlerin zamanını kontrol eder;

- ✓ Harflerin, hecelerın, özel okuma durumlarının veya ortografik kuralların farklı renklerle vurgulandığı kelime listesi, kelime öbekleri ve metinlerin tekrar tekrar okunması;
- ✓ Kelimelerin okunması, ünlülerin ihmali ile okunması ve ardından öğrencilerin tamamlamaları için yol açtı (ör. G__t - keçi) – tüme varımsal okuma;
- ✓ Ünsüz ihmalleri ile kelimeleri okur ve sonra tamamlar (örneğin, yeniden-saat) - okuma;
- ✓ Tamamlanması gereken bazı kısımları çıkartan cümleler kurar;
- ✓ Okumayı teşvik eder;
- ✓ Günlük okumayı teşvik eder (öğrenci tarafından seçilen kitaplar)

Anne Baba Nasıl Yardımcı Olabilir?

Aile ilişkileri ve öğrencinin zorluklarına destek sağlanarak okuma, anlama ve yazma ile ilgili yeterli bir ilerleme sağlanması amaçlanmaktadır. Bunun için evde ebeveynler aşağıdaki stratejileri kullanır:

- ✓ Akıcı ve kapsamlı bir okuma elde edilinceye kadar ders kitaplarının metinlerini okuyun;
- ✓ Öğrencinin üstesinden gelmesine yardımcı olacak üst bilişsel stratejileri kullanarak çeşitlendirilmiş yazım alıştırmaları yapın;
- ✓ El yazısı ve yazım egzersizlerini sık sık yapın;
- ✓ Uygun çalışma tekniklerini kullanarak bir çalışma günlüğü geliştirin (okuma ve analitik anlama, altını çizme, özetleme, ezberleme ve değerlendirme durumlarına önceden hazırlık yapma).

Örnek Olay 7³⁸

N.C, İlkokul 5. Sınıfına devam ediyor. Disleksik olduğundan şüpheleniliyor ve sınıfın ana öğretmenleri okul rehber öğretmenine rapor veriyor. Rapor, herhangi bir öğrenme bozukluğunu tespit etmek için sağlanan standart prosedürlerin ilkokul 3. sınıftan beri uygulanması gerektiği için geç kalmış durumda. Aslında, çocuğun okul geçmişi oldukça sıkıntılı geçmiştir. Beş yılda en az iki kez sınıf değiştirmiş ve aynı zamanda bir kez sınıfta kalmıştır. Belki de önceki okul zorlukları muhtemel disleksi belirtileri olarak çerçevelenmedi ve belki de öğretmenler ve ebeveynler tarafından bozukluğun semptomlarını tanımada ya da belki de bazen alternatif stratejilerle biriken boşluğu gidermeye çalışırken belli bir zorluk yaşanması ve de özellikle ailelerden işbirliği yapılmadığı durumlarda çok zaman harcanması doğru teşhisi önlemişti. Gerçek şu ki, resmi prosedür okul yılı yarısında ve ancak aile çocuğun sorununu fark ettikten ve olası bir sertifikasyon için adımlar atmaya karar verdikten sonra başlıyor. Çocuk, dil ve iletişim alanında basit bir sözdizimi ile karakterize edilen sözlü bir dile sahiptir. Disiplinlerle ilgili belirli kelimeleri kullanmakta zorluk çekiyor. Yazılı bir metni bölük pörçük anlar ve içerik raporları oldukça zordur. Okuması gerçekten yavaş, tek tek sözcükleri okumaya zaman ayırmak için birçok mola verir. Karmaşık heceleri okumakta zorlanır. Hecelerde farklı hatalar yapıyor. Sonunda yazılı ifadede kısa metinler yazıyor ama her zaman yeterli içerikle olmuyor. Sınıfın öğretmeninın Rehber öğretmene başvurmasının ardından ve aile testi yapmak için onay verdikten sonra, öğrenci testi kendisi için tasarlanmış bir ortamda sınava almıştır. Uygulanan test MT'den, Cornoldi, Colpo ve Giunti OS, 1981'den alınmıştır.

³⁸ Örnek Olay İncelemesi 7-10 Istituto Comprensivo Laura Lanza Baronessa di Carini, İtalya tarafından sağlanmıştır

MT testleri: MT araştırma grubu tarafından Padua Psikoloji Enstitüsünde hazırlanan MT okuma testleri, ilkokul birinci sınıftan ortaokul üçüncü sınıfa kadar okuma becerilerinin kazanılmasını onaylar. Her sınıf için bir giriş testi ve bir çıkış testi vardır; Ek olarak, ilkokulun ikinci ve üçüncü sınıfları için orta seviye testi de verilmektedir. Her sınıf için, sözdizimsel ve anlamsal zorluklar, geçişlerin uzunluğuna ve kullanılan yazı tiplerine göre farklıdır. Öğrenci sadece anlama testini aldı. Yönetici (başvuru sahibi), testi oluşturan yaprak paketini sağladı, nasıl yapılacağını açıkladı ve çocuğun talimatları anladığından emin olduktan sonra, başlangıç yaptı. Sınav tamamlandı, çünkü öğrenci çoktan seçmeli on soruyu yanıtladı. İlaveten, bu test için maksimum uygulama süresi yoktur ve öğrencinin tüm soruları cevapladığında sonuçlandırıldığı kabul edilir. Ayrıca pasajları cevaplamak için birkaç kez tekrar okuyabilir ve yanlış görürse verilen cevabı iptal edebilir. Bu şekilde, zaman kısıtı olduğunda veya sorular sözlü olarak formüle edildiğinde veya nihayet, parçanın tek bir kere okumasına izin verildiğinde ilgili amnestik değişkenin etkisi ortadan kalkar. Anlama testinin değerlendirilmesi çok basittir: puan, doğru cevapların sayısı ile verilmektedir. Bizim durumumuzda, öğrenci on sorudan iki doğru cevap aldı. Hemen ardından öğrenci, öncekinden farklı bir bölümün sesli okunmasını sağlayan hız ve doğruluk testini yaptı. Test bu kez dört dakikalık maksimum çalışma süresi sağlar. Öğrenci bu süre içinde okumayı bitirmezse, test o noktada durdurulur. Ve böyle de oldu. Yönetici, bir zamanlayıcı aracılığı ile dört dakikaya erişildiğinde testi durdurdu ve parçadaki kesinti noktasını işaretledi. Yapılan değerlendirme şu şekilde oldu: hece, kelime veya satır ihmali, hecenin yanlış okunması, aksan, tereddüt, vb. şekillerde parça okundu. Uygulamada, bu testlerde dikkat, verilen sürede kaç heceyi okumayı başardığına odaklanmakta ve zamanı okunan hecelerin sayısına bölmektedir. Öğrenci okunan 362 hecede 13 taneden fazla hata yaptı (tot 62 "). İki testin nihai sonucu, anlama testi ile ilgili olarak RI (müdahale talebi) ve hız ve doğruluk testi için RI'da parametreleştirildi.

Öğretmen nasıl yardımcı olabilir?

Testlerin sonucundan sonra aile ve sınıf koordinatör öğretmeni derhal bilgilendirildi ve sertifikalandırma prosedürü derhal başladı. Tecrübelerimize göre, öğrencinin Eylül / Ekim ayına kadar DSA (disleksik) veya herhangi bir durumda ilk sınıfa ortaokul düzeyinde bir sertifikasyon ve kişiselleştirilmiş bir yolla başlaması gerekir. Beşinci sınıf okul ortamına uyumuna ilişkin olarak, Öğrencinin duygusal yönüne odaklandık, aile ile sınıf grubunu ortaokulda da tanıma fırsatını değerlendirmeye çalıştık, böylece ilkokuldan ortaokula geçişte bazılarında olabilecek bu şekilde bir geçişi destekleyebilecektik.

Nasıl Yardımcı Olabiliriz?

Öğretmenler, anne babalara psikolojik düzeyde belirli bir destek ve cesaret vermelerini önerdi. Ayrıca, öğleden sonraları farklı aktiviteler veya sporlarla vakit geçiren okul arkadaşları ile sosyalleşmeyi teşvik etmek için sınıf içinde daha güçlü destekleyici ilişkiler kurmalarını önerdiler.

Çocuklarına ev ödevlerinde yardımcı olmak için, verilen görevlerin yüksek sesle okuması ve kendisine verilen görevlerin öğretmenler tarafından daha doğru bir şekilde ayarlandığını belirten ne istendiğine dair kısa bir sözlü açıklama yapmaları ve verilen konular üzerine evde videolar izletmeleri, çocuğa bir görevle diğer görev arasında duraklamalar vermeleri önerildi.

Örnek Olay 8

G.M: İlkokulumuzun 3. sınıfına giriyor. Çocuk için, ikinci sınıfın sonunda Sertifika Sağlık Merkezi'ne ÖÖG'den şüphelenildiği bildirildi. MT ile ilgili sınavları yaz aylarında alarak, Sertifikalı bir disleksi öğrencisi oldu. Vaka, zaman içinde okul tarafından başlatılan ve uygun servisler tarafından hızla sonuçlanan bir prosedürün klasik bir örneğidir. Fakat aynı zamanda distografi ve disgrafi varlığı ve en muhtemel olarak dyscalculia varlığı ile işaretlenmiş klasik bir disleksi örneğidir (bu son durum şüphe düzeyindedir çünkü dyscalculia tanısı sadece üçüncü, dördüncü sınıfın sonunda güvenilir olabilmektedir.)

Öğrenci yavaş yavaş okur, tahtadan çok zor kopyalar ve sayfadaki tüm alanı kaplayan büyük karakterlerle yazar. Kendi okul materyalleriyle ilgilenmez, dağınıktır, uygunsuz bir şekilde oturur, kendini zamana göre iyi ayarlayamaz. Öğrenci ayrıca, durumuyla ilgili tipik psikolojik ve duygusal stres özelliklerini de sunar: huzursuz, dikkati dağılmış, düşük özgüven, somatizasyon (özellikle baş ağrıları), okuldan uzaklaşma isteği ile genellikle okula gelmez. Şimdi, yaptığımız çalışmalardan, genel olarak biliyoruz ki disleksik bir çocuk ilkokulda erken dönemden beri büyük bir rahatsızlık durumuyla karşı karşıya olur: sınıf arkadaşları hızlıca ve kolayca okumayı ve yazmayı öğrenirken, aşılmaz zorluklar yaşamaya, önemsiz hataların aynısını tekrarlamaya devam eder; bu zorluklara bir sebep bulunmaz çünkü genellikle zeki ve oyunlara ve diğer aktivitelere katılım gösteren normal bir çocuk olarak görülür. Genellikle okul ve aile çevresinin başlangıçta bu bozukluğu yanlış yorumlayarak destekleyici olmadığı görülür. ÖÖG'li çocuklar genellikle zorbalık kurbanı olurken, sık sık zorbalık davranışlarını hayal kırıklıklarının telafisi olarak alabilirler. Neyse ki, şu anki vakamız bu son tip olayları sunmuyor.

Öğretmen nasıl yardımcı olabilir?

Okul sertifikayı alır almaz, protokollerimizde belirtilen prosedürleri başlattık. Aslında, aile ile kararlaştırılan, dağıtıcı stratejileri ve benimsenecek telafi edici araçları oluşturmak için kararlaştırılmış bir Kişiselleştirilmiş Öğrenme Planı hazırladık.

Eğitim-eğitim eyleminin amaçları:

İlkokulun temel amacı, genellikle disleksik öğrencilerin, okul hedeflerine en iyi şekilde ulaşmalarını sağlayacak araç ve teknikleri edinmelerine yardımcı olmaktır. Bu nedenle onları tamamen araçsal ve didaktik bakış açısıyla özerk yapmak, bu nedenle çalışmaların daha sonraki devamı için temel gibi görünmektedir. Aynı zamanda, duyguları ve psikolojik yönleri üzerinde çalışmamız gerekir. Kaçınılmaz olarak, özellikle bir şüphenin tespiti ve sonraki tanı arasındaki aylarda ortaya çıkan boşluklar. Bu, ilkokul sonunda başarılması ve ustalaşılması arzu edilir. Öğrencinin ve sistematik olarak herhangi bir faaliyette bulunmayı reddettiği için okuma etkinliklerinin varlığında ortaya çıkan sistematik somatizasyon sorunları. Bu okul yılı için müdahale yolunun çok az sonuç verdiğini tahmin edebiliriz. bu çocuk üzerinde sadece okul günlerinde çalışırken, başından itibaren iki temel konuya odaklanılmasına karar verildi:

- 1) Devamsızlığı ve somatizasyonları (bedenselleştirme) azaltmak için artan özgüven,
- 2) Öğrenci-öğretmen ilişkisinin iyileşmesi

Benlik saygısı ile ilgili olarak, öğrencinin sınıf grubuna iyi bir şekilde uyum sağladığı, zorbalığa maruz kalmadığı ve bu şekilde davranmadığı, oyun oynadığı ve hemen hemen bütün arkadaşlarıyla ilgili olduğu gerçeğinin verdiği olumlu yönden başlıyoruz. Okul arkadaşları onunla uğraşmak yerine iyi niyet gösterdiler ve onların olumsuz özelliklerinden hiçbir şekilde bahsetmediler.

Ne de olsa, kendimizi bulduğumuz üçüncü sınıf, zorluk çeken öğrenciler için zaten oldukça çeşitli ve heterojen. Aslında, içinde en az üç engelli öğrenci, davranış sorunları olan en az iki öğrenci ve en az üç dil zorluğu olan öğrenci var. Bu nedenle, vakamız zaten farklı bilişsel ve öğrenme stillerine alışkın bir bağlamda ele alınmıştır.

Benlik saygısını artırma müdahalemiz iki yolu takip etti. İlki, psikolojik sorunlardan kaçınmak ve bunlarla başa çıkmak için uygulanacak ortak bir yol oluşturmak için aile ile açık bir diyalog açma girişiminde bulundu. Çocuğun son birkaç aydır küçük bir kardeşin doğması nedeniyle evde sık sık ihmal edildiğini ve bu nedenle kaçınılmaz olarak artık ebeveynlerin dikkatinin merkezi olmadığını açıkça ortaya koymaya çalıştık. Bu vazgeçme hissi gerçek değil, onun tarafından, sertifikasyonun “yeniliği” ile ve öğretmenlerin isteklerinde bir şeylerin değiştiğini fark etmesiyle (şimdi yüksek sesle okumaktan vazgeçtiğini) gerçeği ile ilgili olarak algılandı.

Bununla birlikte, söz konusu birinci ve ikinci noktaları ele almak için atılan ikinci yol, öğrenciyi müfredat dışı etkinliklere motive edici ve eğlenceli bir şekilde dâhil etme seçeneğidir. Özellikle, onu dinozorların çağını yeniden üretecek bir model yaratmayı amaçlayan yaratıcı bir manipülasyon projesine dâhil ettik. Model kâğıt ve geri dönüştürülmüş malzemelerle inşa edilmiş, dinozorlar origami tekniği ile yapılmıştır.

Sınıftan farklı alanlarda hareket etme, yaratma, tasarlama, düşünme, hareket etme, olağandan farklı bir şeye dahil olma, bu faaliyet için "düşünüldüğü" ve "seçili" hissini hissetme, okumanın ötesinde bir ilgi ile "hissetme" okul yaşamına katılımın arttığını gördüler. Projenin planlandığı günlerde, öğrencinin her zaman okulda olduğunu söylemek yeterli.

Çocuğa okuma zorluğunu telafi etmeyi öğretmek için yıl boyunca kullanılan tekniklere gelince, maskenin kullanımını, kelimeyi okumayı serbest bırakan tüm personeli kapsayan versiyonda kullandık. Bu enstrüman, toplu okuma için onu kullanarak kalem kutusu içindeki öğrenci tarafından dikkatle tutuldu. Bazı durumlarda kısa cümleler okumak istemesine rağmen, öğrencinin yüksek sesle okuması da yasaklandı. Buna ek olarak, evde okumak için şarkıların belirli kısımlarının atanmasına ve daha sonra tekrar sınıfta okunmasına karar verildi. Son olarak, sözlü disiplinlerde ara sınavları planlamaya çalıştık, onları belirli günlerde programlayarak öğeyi iyi bir şekilde hazırlamaya çalıştık. Bizim durumumuzda bir endişe kaynağı olması şaşırtıcı.

Sonuç:

Gelecek okul yılından itibaren, telafi edici önlemler arasında bilgisayarın olası bir katılımını değerlendireceğiz, ancak bu eylemin ödev yapmak için aynı aracın kullanılmasına paralel olması gerekir. Ailesiyle bunun hakkında konuşacak. Çalışma tekniklerinin edinilmesi (alt çizgi, kavram haritaları) güçlendirilecek ve mevcut sertifikayı değiştirebilecek şekilde raporun başlangıcı değerlendirilecektir.

Anne baba nasıl yardımcı olabilir?

Çocuğun son birkaç aydır küçük bir kardeşinin doğması nedeniyle evde sık sık ihmal edildiğini ve bu nedenle kaçınılmaz olarak artık ebeveynlerin dikkatinin merkezi olmadığını açıkça ortaya koymaya çalıştık. Aslında gerçekte olmayan, fakat çocuk tarafından, teşhisin "yeniliği" ile ve öğretmenlerin isteklerinde bir şeylerin değiştiğini fark etmesi (artık yüksek sesle okuma yaptırılmadığı) gerçeği ile ilgili olarak algılanan bu dışlanmışlık hissi, aile ile yapılan görüşmenin odak noktasını oluşturuyordu.

Öğretmenler onu ödev esnasında takip etmek için okuma yaparken kelimeleri kapatan maskeler kullanılması gibi okuldaki ile aynı teknikleri kullanarak ona özel dikkat vermelerini, ödev olarak verilen belirli şarkı parçalarını okumasına yardımcı olmalarını ve beceriyi arttırmak için zaman zaman yönlendirici faaliyetler yapmak üzere birlikte vakit geçirmelerini önerdiler.

Örnek Olay 9

F.C. İlkokul üçüncü sınıfa devam etmektedir. Yıl boyunca yapılan MT testlerinde, (dikkat talebi) gerektiren bir puan aldı. Öğrencinin bir dil açığı var ve geçmişte bir süredir konuşma terapisi tedavisini de izlemiştir.

Spesifik dil bozuklukları (DSL), her ikisi de "spesifik" olarak tanımlanmaktadır, çünkü duyuşal veya nörolojik eksikliklere veya zihinsel engellere bağılı olmayan zorluklar. Üstelik literatürde geniş ölçüde kanıtlandığı gibi, sıklıkla eşanlılıkta ortaya çıkarlar, böylece dile özgü bozuklukları olan çocukların yaklaşık üçte biri ilkokulda disleksi geliştirir (Catts ve diğeri, 2005; Bishop ve Snowling, 2004; Van Alphen ve diğeri). ., 2004; McArthur ve arkadaşları, 2000)

Öğretmen nasıl yardımcı olabilir?

Müdahale yöntemi: Panlexia yöntemi

Aile ile yapılan görüşme bireysel bir kurtarma planının başlatılması gerektiğini ve ardından rapor göndermeye devam edilip edilmeyeceğini değerlendirdi. Paralel olarak, aile konuşma yoluna devam etmeyi düşünüyor.

Okulun son üç ayı Panlexia yöntemiyle tedaviye adanmıştır.

Yazar Pamela Kvillekval'in önsözünden, yöntemi oluşturan ilk cilde, birçok Amerikan ve İtalyan okulunda yazarın olgunlaştırdığı uzun bir araştırma ve deneme deneyiminden kaynaklandığını okuduk.

Materyal iki ciltten oluşuyor: Birincisi, zorluk seviyelerine bölünmüş çocuklarla yapılacak egzersizleri içeren ilk bölüm (1. seviyeden itibaren tek heceli seviyelerde, beşinci seviyeye kadar uzun kelimelerle ve heceleme zorluğuna kadar).

Egzersizlerin zorluk seviyesine karşılık gelen "Laura teyze" nin öyküleri. Bu ikinci metin, disleksi önlenmesinde veya okuma zevkini iletme için de kullanılabilir.

Bizim durumumuzda, birinci seviye kartlardan (hecelerden) başlayan bir okuma eğitimi ayarladık. Her gün öğrenci atanmış kartı okumak zorundaydı. Okuma süresi ölçüldü. Okuma süresi ve hataların sayısı kaydedildi. Hata yaptıysa, ertesi gün aynı kart tekrar okundu, aksi takdirde bir sonraki karta geçti.

Tatillerde veya çeşitli tatillerde okul faaliyetlerinin askıya alındığı günlerde, çocuğa "ritmini" kaybetmemek için kartın okunması ve ilgili ek açıklamalar ev için verilmiştir.

Bu kurtarma yolu aşamalı ve ilerlidir.

Sonuç:

Birkaç hafta içinde hata sayısının azaldığı, aynı zamanda okuma hızının da arttığı görülmüştür.

Bir sonraki okul yılı için, ilk değerlendirmeden sonra, tedavinin sürdürülmesi ve program tarafından sağlanan kartların zorluk seviyesinin kademeli olarak artırılması beklenmektedir. Daha sonra Mt testleri (elbette dördüncü sınıf için) yeni bir değerlendirme için tekrarlanacaktır.

Anne baba nasıl yardımcı olabilir?

Öğretmenler, ebeveynleri çocuklarına yapmak zorunda oldukları temel egzersizleri açıklayan Panlexia metodolojisine dâhil ettiler, böylece çocukla yakalanan "ritmi" kaybetmemek için tatillerde ve okul etkinliklerinin askıya alındığı günlerde veya çeşitli aralarda, kartın okunması ve ilgili ek açıklamalar evde yapılabilir.

Örnek Olay 10

“Özellikle, öğretmenler ekibi dikkatini, etkileşimli dijital yaklaşımlara dayanan bir kursun planlandığı son bir Ulusal sınavla, ortaokulun son yılına yaklaşan Özel Öğrenme Bozukluklarından (Disleksi) etkilenen sertifikalı iki öğrenciye odakladı. İki öğrencinin bozukluğu tanıma ve belgelendirme hikâyeleri birbirinden farklıydı.

RA ilkokul yıllarında teşhis edildi ve erken yaşlardan beri disleksik öğrenciler için uygulanan bir program izledi.

G.M. son zamanlarda ortaokul ikinci sınıfta okul başarısızlığından sonra teşhis edildi. Özellikle, bu sonuncusu, hiperaktif olarak hatalı bir şekilde teşhis edildi, ancak yazma ve okuma görevlerini yerine getirme ve sınıf bağlamında dikkatini sürdürmede ciddi zorluklar yaşıyordu.

Öğretmen nasıl yardımcı olabilir?

Eğitim planı dijital araçlara dayanıyordu; okulumuzdaki dezavantajlı öğrenciler arasındaki öğrenme sorunları ile yıllar süren deneyimden sonra, dijital kaynaklar öğrenme tutumlarında güçlü bir geri dönüş ile motivasyon ve dikkatin artırılmasında çok faydalı olmuştur. Harita ve şemalar oluşturmak için ses, video ve yazılımların kullanılması, yazılımların yazılması, etkileşimli oyunlar, multi-medya kısa sınavları, öğrenme içeriğini ve kelime kavrama becerilerini yeterliliklerin kazanılması açısından daha kolay ve etkili kılmıştır. Planın bir başka temel varsayımı, müfredat zaman çizelgeleri içerisinde, daha rahat bir bağlamda, genellikle medya odası veya kesinlikle küçük gruplar halinde bir öğretmen tarafından desteklenen 4 veya 5 öğrenciden oluşan özel bir sınıfta dersler oluşturmaktı. Oda dizüstü bilgisayarlar, bilgisayarlar, birlikte oturmak için büyük masalar ve ayrıca tartışma anlarıyla donatıldı. Dahası, akıllı telefonlarının eğitim faaliyetleri için kullanılmasına izin verildi (araştırma içeriği, ikinci dil edinimi için tercüman kullanma ve hesap makineleri). Ekip, müfredatta olanlara benzer, ancak akranlarıyla rahatsızlık hissini azaltmak, motivasyonu ve özgüvenini arttırmak için duygularını ve duygularını basitleştiren ve başa çıkabilen görevler önerdi. Bu şekilde, sınıfları içinde, bu yoldan geri daha iyi ilişkiler teşvik edildi.

Öğrencilere ayrıca, ortaokul diploması için ulusal sınavlara girmek için zorunlu olan Ulusal Beceri Testlerine (INVALSI) katılmak için doğru deneyimi kazanmak amacıyla hem sözlü hem de yazılı olarak ikinci dil olarak İngilizce anlama testlerine yönlendirildi. Ana dil, Matematik ve İngilizce becerilerine yönelik İtalya'daki ilk yıl için yapılan bu testler, Bilgisayar Destekli Test yönteminde uygulandı ve dijital araçlarla bu Özel yolda edinilen güven, performanslarında yüksek bir başarı yüzdesini garanti etti.

E.Leto , Supporting Dyslexic Students through ICT Tools in Foreign Language Learning ,Conference proceedings Innovation on Foreign Language Learning 11th edition, Filodirittoeditor,2018

Anne baba nasıl yardımcı olabilir?

Her iki öğrenci de ilkokulun son yılında olduğu için öğretmenler, ebeveynlerin, çocuklarıyla birlikte, her iki öğrencinin de el işleriyle uğraşmalarını kolaylaştırdığı için daha pratik odaklı bir eğitim yolu seçmelerini önermiştir. Dahası, ebeveynlerin takibi altında iletişim kurmaları, yazmaları ve okumaları için akıllı telefon kullanmalarına izin verilmesi önerildi.

EK 2: ETKİNLİKLER

A2.1. Sınıf İçi Kullanıma Uygun

Etkinlik 1³⁹: Kafiye Domino /İki Kişilik Etkinlik/

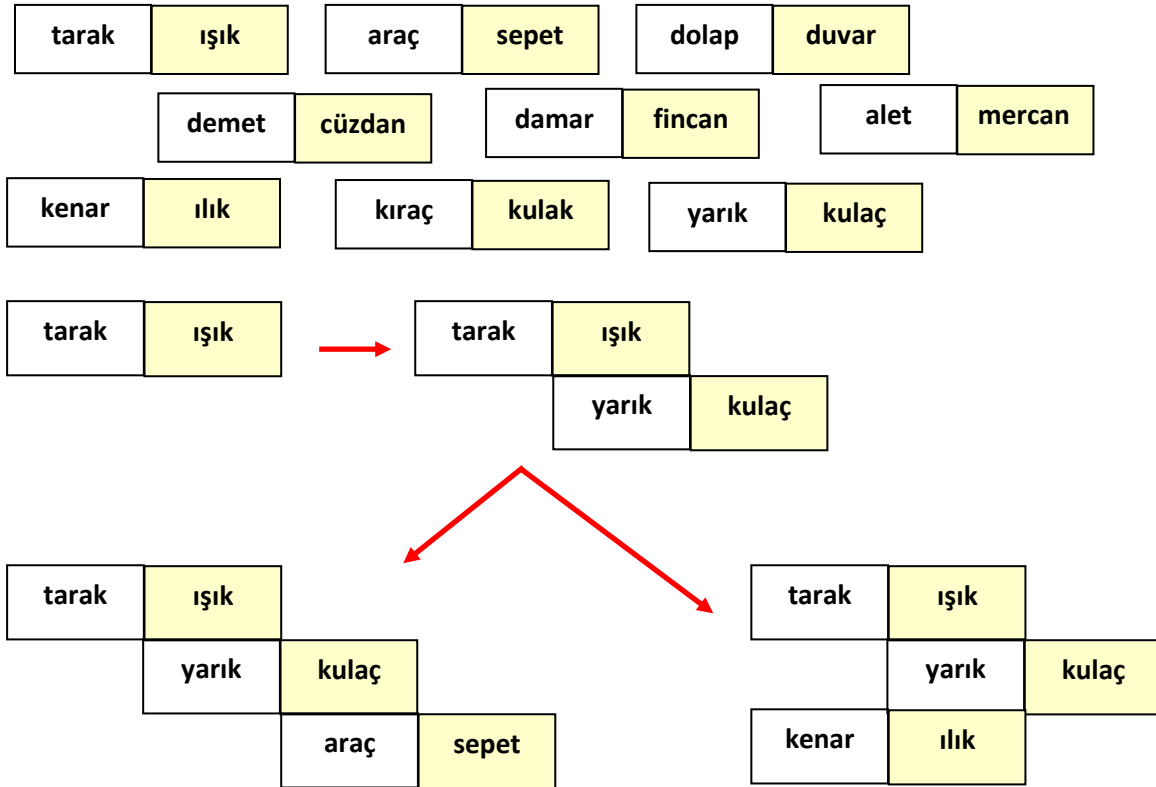
Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin kafiye yazım becerilerinin geliştirilmesi.

Kurallar:

1. Kartlar iki oyuncu arasında bölünür
2. Oyuncu A masaya kartlardan birini koyar (rastgele seçilir)
3. Oyuncu B'nin uygun bir kart bulması gerekir, bu nedenle üzerine yazılan kelimelerden biri ilk karttaki kelimelerden biriyle kafiye olabilir. Bulduğunda, kart şablonda gösterildiği şekilde yerleştirilir.
4. Oyuncular sırayla Domino oyunu kuralına göre kart eklerler.
5. Oyunculardan birinde kart kalmadıysa oyun sona erer

Gerekli Malzemeler: Kart seti. Her biri domino tahtası gibi iki alana bölünmüştür. Her alanda bir kelime yazılır. Daha büyük çocuklarla daha fazla kart kullanılabilir.

Örnek:

³⁹ 1-5 faaliyetleri Asociacia Dyslexia - Bulgaristan tarafından önerilmiştir.

Etkinlik 2: Heceleme Yarışı /İki Kişilik Etkinlik/

Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin kelimeleri hecelere bölme becerilerinin geliştirilmesi.

Kurallar:

1. Izgara panosunda (9 x 9) ilk satırda sayılar ve her karede bir harf vardır (şablona bakınız).
2. Sırayla Oyuncu A ve Oyuncu B tahtaya bir çakıl atar. Görev, çakıl taşının durduğu alandan gelen harfle başlayan ve en üst satırda gösterilen kadar çok heceli bir kelime düşünmektir. (örneğin, çakıl taşı C harfi olan bir alanda durursa ve üstteki alan 3 rakamını gösterirse, bu, öğrencinin, C harfi ile başlayan 3 heceli bir kelime “ör. Cam” söylemesi gerektiği anlamına gelir).
3. Her doğru kelime için oyuncu 1 puan kazanır.
4. Sembollerin olduğu bazı ek alanlar var. Çakıl taşı bu tür bir alanda durduğunda belirli eylemler gerekebilir (şablonda bazı örnekler vardır, ancak elbette bunlar değiştirilebilir)

Gerekli malzemeler: Bir ızgara tahtası (9 x 9); bir çakıl taşı

Örnek:

1	2	3	1	2	3	1	2	3
L	X	F	V	T	A	X	D	K
O	★	S	C	H	P	M	H	N
G	Q	A	R	D	E	K	★	C
Y	T	M	O	J	R	W	U	B
L	A	J	P	😊	F	B	T	S
P	S	B	Y	C	V	A	Z	F
N	F	R	G	E	U	I	L	Q
I	C	M	U	N	T	★	E	G

- Sıramı kaybettin

- Tebrikler! 5 puan bonus kazandın!

Üzgünüm, 2 puan kaybettin

Sıra yine sende.

Etkinlik 3: Hece Yapbozu /Grup Etkinliği/

Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin kelimeleri hecelere bölme becerilerinin geliştirilmesi.

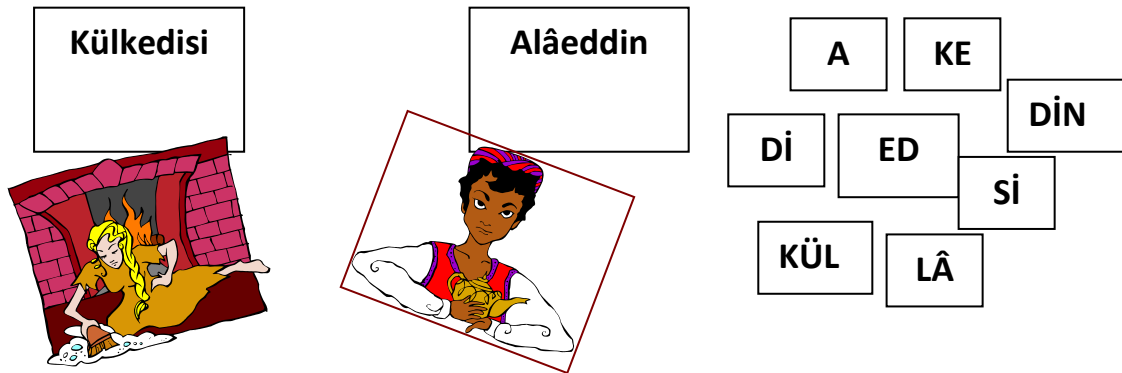
Kurallar:

1. Öğretmen sınıfı küçük gruplara ayırır (her birinde 3-4 öğrenci).
2. Öğretmen her gruba, üzerinde heceleriyle aynı kart dizisini sağlar.
3. Öğretmen, çocuklara 5-7 adet popüler hikâye öyküsü veya film karakterinin resimlerini gösterir.
4. Her grup uygun hece kartlarını seçmek ve karakter isimlerini oluşturabilmek için sıraya koymak zorundadır.
5. Öğrencilerin 3-5 dakikası vardır (kartlarla kaç ismin yaratılabileceğine bağlı olarak; isim başına yaklaşık 1 dakika)
6. Süre sona erdiğinde, öğretmen ilk gruptan ilk adı sınıfa sunmasını ve resimle eşleştirmesini ister.
7. Öğretmen resmi döndürür ve arka tarafta yazılı adı gösterir.
8. Diğer gruplar, sunulan ismi doğru yapıp yapmadıklarını kontrol eder ve raporlar. Bu şekilde oluşturulan tüm isimler sunulmalıdır.

Not: Öğretmen oyunu zorlaştırmak istiyorsa karakter resimlerini göstermemeye karar verebilir.

Gerekli Malzemeler: Arka tarafta yazılmış isimleri ile popüler masal karakterlerinin 5-7 adet fotoğrafı; İsimleri oluşturmak için gerekli heceli kartlar (her grup için bir set)

Örnek:

Etkinlik 4: Düşün ve Yaz /İki Kişilik Etkinlik/

Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin aliterasyon ilgili bilgilerini geliştirmek; seslerle çalışma becerileri

Kurallar:

1. Öğretmen sınıfı çiftlere ayırır ve her çifte bir dizi “ses kartı” sağlar (her karta bir ses yazılır)
2. Her öğrencinin bir kâğıdı ve bir kalemi vardır.
3. A öğrencisi, kartlardan birini bakmadan alır (örneğin, ses [t]).
4. B öğrencisinin seçtiği sesle olabildiğince çok aliteratif sözcük yazmak için süresi 1 (bir) dakikadır.
5. Daha sonra Öğrenci B, kartlardan birini kartlara bakmadan alır ve Öğrenci A'nın seçtiği sesle olabildiğince çok aliteratif sözcük yazmak için 1 (bir) dakikası vardır.
6. Doğru yazılmış her kelime için ilgili öğrenci bir puan kazanır. Kazanan, daha fazla puan toplayan öğrencidir.

Gerekli Malzemeler: Ses kartı seti; boş yaprak kâğıt, kalem.

Etkinlik 5: Daire Halinde Söyle /Grup Etkinliği/

Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin aliterasyonla ilgili bilgilerini geliştirmek; seslerle çalışma becerileri

Kurallar:

1. Tüm öğrenciler bir daire oluşturur.
2. Dairenin ortasında, üzerinde bir set kart bulunan küçük bir masa vardır. Her kartta alfabenin bir harfi yazılıdır. Kartlar yazılı kısmı aşağı gelecek şekilde masaya yerleştirilir.
3. Öğrencilerden biri ilk kartı açıp herkese gösterir.
4. Saat yönünde ilerleyerek, öğrenciler tek tek açılan harf ile başlayan bir kelime söylemelidir.
5. Açılan harfle başlayan bir kelime söyleyemeyen veya hata yapan öğrenci oyundan çıkar.
6. Sıradaki öğrenci bir sonraki harfi açmak zorundadır ve oyun devam bu şekilde devam eder.
7. Kazanan, oyunda en son kalan öğrencidir.

Gerekli Malzemeler: Harfli kart seti (her harf için en az bir kart)

Etkinlik 6⁴⁰: Şehir /Grup Etkinliği/

Amaç ve hedefler: Hızlı ve yaratıcı düşünme, ilişki kurma, hızlı adlandırma becerileri ve genel kültür geliştirme.

Kurallar:

1. En az iki oyuncu bulunmalıdır.
2. Önce kategorilerini tanımlayın. (İsim, şehir, hayvan, bitki, ülke...)
3. Her oyuncu bu kategorileri bir kâğıda yazar.
4. Oyuna başlamak için önce bir harfe karar verin. (yani D)
5. Her oyuncu, her kategoriye uygun karar verilen harfle başlayan sözcükleri bulur ve sayfada her kategorinin altına yazar. Burada önemli olan kimsenin düşünemediği kelimeleri bulmaktır. Arkadaşınız D harfi ile başlayan Hayvan kategorisi için Eşek yazdıysa, düşük bir puan alırsınız. Kimsede olmayan her kelime 10 puandır.
6. Aynı kelime birden fazla oyuncu tarafından yazılırsa, bu oyuncular bu kelime için 5 puan alır. Eğer oyuncu bir kategori için herhangi bir kelime yazmadıysa, o kelimenin noktası 0'dır.
7. Oyunun sonunda, en yüksek puanı toplayan oyuncu kazanır.

Bu oyun ile hem fonem çalışması yapmış olacak hem de, zihinsel şemaları düzenlemiş, kelime çağırma aktivitesi yapmış, ülkemizdeki şehirler ve buldukları bölgeler hakkında ve alfabe ile ilgili görsel uyarana maruz bırakmış, tarama çalışması yapmış ve en önemlisi birlikte kaliteli zaman geçirmiş olacaksınız.

Gerekli malzemeler: Kalem / kurşun kalem, bir kâğıt parçası

Örnek:

A OYUNCUSU					
İSİM	ŞEHİR	HAYVAN	BİTKİ	EŞYA	NOT
Doğan 10	Diyarbakır 10	- 0	- 0	Damacana 10	30

B OYUNCUSU					
İSİM	ŞEHİR	HAYVAN	BİTKİ	EŞYA	NOT
Düriye 10	Düseldorf 10	Denizanası 5	- 0	Düçük 5	30

C OYUNCUSU					
İSİM	ŞEHİR	HAYVAN	BİTKİ	EŞYA	NOT
David 10	- 0	Denizanası 5	Domates 20	Düçük 5	40

⁴⁰ 6-9. Aktiviteler İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü ve Fatih Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından önerilmiştir.

Etkinlik 7: İlk Ses Son Ses /Grup Etkinliği/

Amaçlar ve Hedefler: Fonolojik farkındalığı arttırmak.

Kurallar:

1. Oyunculardan biri oyuna bir kelime ile başlar.
2. Sıradaki oyuncu, önceki oyuncunun kelimenin son sesiyle başlayan başka bir kelime söyler.
3. Bir kelime tekrarlanırsa, tekrar eden oyuncu oyunu kaybeder

Bu oyunda yer alan kelimeler yazılabilir ve ardından oyuncular tarafından bir hikâye veya şiir yazarak desteklenebilirler.

Gerekli Malzemeler: *Kalem / kurşun kalem ve bir kâğıt parçası (oyuncular yazarak oynamak istiyorsa)*

Örnek:

Merve: Etek

Jale: Kalem

Kemal: Manay

Cemile: Vapur...

Etkinlik 8: El Çırpma /Grup Etkinliği/

Amaçlar ve Hedefler: İşitsel dikkatin / sıralamanın / odaklanmanın geliştirilmesi

Kurallar:

1. Öğrenciler daire şeklinde kalabilir veya masalarına oturabilir.
2. Öğretmen şu talimatı verir: “şimdi size numaraları karışık sırayla söyleyeceğim. Dinleyin! "Üç" deyince (başka bir rakam olabilir), ellerinizi çırpmanız gerekir. ”
3. Öğretmen sayıları rastgele, yavaşça, aralarında kısa aralıklarla söyler.

Not: Ortamın sessiz olması önemlidir. Çocuğun yönergeyi net bir şekilde anladığından emin olmalı ve gerekirse örnek bir çalışma yapılmalıdır.

Gerekli Malzemeler: *Özel bir malzeme gerekmemektedir.*

Örnek:

2 5 6 3 (el çırp) 7 5 6 8 1 2 3 (el çırp) 4 8 7 9 6 5 3 (el çırp) 3 (el çırp) 3 (el çırp) 2 8 9 1 4 5 3 (el çırp) ...

Etkinlik 9: Dokunsal Algı Çalışmaları /Öğretmen-Öğrenci Etkinliği/

Amaçlar ve Hedefler: Dokunsal algı ile görselleştirme becerilerinin geliştirilmesi

Kurallar:

1. Öğrenci, yazılı / çizilmiş şekilleri (daire, kare, üçgen vb.) gözleri kapalı olarak ayırt etmeye çalışır.
2. Öğrenci (kapalı gözlerle) avucunun içine yazılan / çizilen harfleri ayırt etmeye çalışır (Not: Çocuğun iyi bildiği harflerle başlar, daha sonra alıştırma karışık harflerle devam eder)
3. Öğrenciden, şekilleri ve harfleri başparmağıyla havaya çizmesini (“yazmasını”) isteyin.
4. Öğrenciden, talimatlarınızı izleyerek şekilleri ve harfleri bir kum havuzunda, buğulu camda veya toprakta çizmesini (“yazmasını” isteyin).

Gerekli Malzemeler: Kum havuzu / cam / toprak

Etkinlik 10⁴¹: Sözcük Kategorileri

/Grup Etkinliği/

Kurallar:

1. Zarı yuvarlayın. Zardaki nokta sayısı, öğrencinin çamaşır mandala ile “balık tutarak” alabileceği kelime sayısını gösterir.
2. Sonra bu kelimeleri okur.
3. Öğrenciler her seferinde birer kez olmak üzere işlemi üç defa tekrarlar.
4. Herkes en çok üç defa oynadıktan sonra, en çok kelimeyi alan öğrenci kazanır.

Not: Kelimeler, öğrencilerin okumaya başladığında bir ipucu, ipucu olarak kendi kategorilerine / sınıflarına göre seçilmelidir. Yetişkin, “Bu kutuda bazı hayvan isimleri var” diyerek başlamalıdır.

Gerekli Malzemeler: Bir adet zar, Giysi mandalları, Kutudaki kelimelerle kartlar.

Örnek:

⁴¹10-14. Faaliyetler Agrupamento de Escolas de Sines, Portekiz tarafından önerilmiştir.

Etkinlik 11: Hece çevirici

/Grup Etkinliği /

Kurallar:

1. Üzerinde yazılmış farklı heceli şişe kapakları bir daireye yerleştirilir.
2. Her oyuncu farklı zorluk seviyelerinde iki kart alır.
3. Bir düzenin ardından her oyuncu toplayıcıyı hareket ettirir; sonra herkes kartında, üzerinde görünen heceye göre doldurur.
4. Bu heceyi gizler / gizlersiniz ve oyun devam eder (Tekrarlanan heceler varsa, sağdaki geçerli olmalıdır).
5. Kartlarını ilk dolduran oyuncu kazanır.

Gerekli malzemeler: İmleci olan bir toplayıcı; heceli şişe kapakları; farklı zorluk seviyelerine göre tamamlamak için kelimelerle birkaç kart

Örnek:

Etkinlik 12: Kafiyeli okuma

/Grup Etkinliği/

Amaçlar ve Hedefler: Fonolojik algıların ve farkındalığın iyileştirilmesi

Kurallar:

1. 2 ila 4 oyuncu
2. Bir yetişkin veya iyi okuyabilen bir çocuk kafiyeleri söyleyerek kartları okur,
3. Oyuncular tahtada okunan kelimeyle kafiyeli olan kartları ararlar: Ör: “tek” ile kafiyeli, her oyuncunun tahtadan, okunan kelimeyle kafiyeli olan resimleri araması gerekir (Örneğın herkes 'sek' seçer)
4. Aynı resimden (her birinden en az iki tane) ve aynı kafiyeli resimlerden birden fazla kart olmalıdır; oyuncular ilgili kafiyeye ait kartların tümünü ya da bir kaç tanesini bulabilirler.
5. Herkes bulduğu resmi saklar. Belirli bir kart okunduktan sonra, artık ona uygun daha fazla resim çekemezsiniz.
6. En fazla sayıda resim kartına sahip olan oyuncu oyunu kazanır.

Gerekli Malzemeler: Bir tahta; çok sayıda resim kartı; kelimeli kartlar

Örnek:

Etkinlik 13: Sırala

/Grup ya da Bireysel Etkinlik/

Amaç ve Hedefler: Okuduğunu anlama ve sıralama becerilerini geliştirmek

Kurallar:

1. Her oyuncuya belli sayıda kart verilir (her kartta bir cümle).
2. Her oyuncu cümleleri okumalı ve daha sonra anlamlı bir metin oluşturmak için cümleleri mantıklı bir sıraya koymak için kartları hareket ettirmelidir.
3. Sonra metni bir yere yazarlar.
4. Her oyuncu yüksek sesle oluşturduğu metni okur.

Gerekli malzemeler: cümleleri olan kartlar; kalemler, boş yaprak kâğıt

Örnek:

Ahmet ve Osman arkadaşlırlar ve aynı apartman dairesinde yaşıyorlar.

Okuldan sonra futbol antrenmanlarına gittiler.

Okul çantaları ile evden ayrıldılar ve okula gittiler.

Okulda öğle yemeği için tavuk ve patates püresi vardı

Sabahleyin Portekizce, Matematik ve Müzik yaptılar.

Akşam eve yorgun gittiler, ancak yaptıklarından çok memnunular.

Saat 14.30'da, Sanat derslerinden çok keyif aldılar.

Sabah kahvaltısında portakal suyu içtiler.

Annelerini öptüler ve uyudular.

Ahmet ve Osman arkadaşlırlar ve aynı apartmanda yaşıyorlar. Okuldan sonra futbol antrenmanlarına gittiler. Okul çantaları ile evden ayrıldılar ve...

Etkinlik 14: Benzer Sesler /Bireysel/Grup Etkinliği/

Amaçlar ve Hedefler: Fonolojik algıların ve farkındalığın iyileştirilmesi

Kurallar:

1. Öğrenciye bir çalışma sayfası verilir (örneğe bakın)
2. Talimat şudur: İçerisinde fr sesi bulunan hecelerin etrafına sarı bir daire çizin ve tr sesi bulunan hecelerin etrafına da mavi bir daire çizin (heceler ve sesler farklı çalışma sayfalarında farklı olabilir)

Gerekli Malzemeler: Çalışma sayfaları, sarı ve mavi kalemler

Örnek:

tra	tar	tre	fri	for	tra	fri	tor	fir	fru
ter	tur	fro	tru	far	fur	fer	fri	tar	tor
tro	fer	tar	fir	fro	fir	tro	fer	for	fur
tor	tri	fur	fru	tir	tar	fru	fro	fur	tre
tru	fir	fre	tra	for	tro	fra	far	tir	fer
fir	tra	fro	fer	tre	fri	ter	fre	fru	tor
fre	fru	ter	fra	tru	fro	for	tur	tar	fur
fri	tra	tri	fur	fre	fir	tro	fer	tir	tro
for	fri	tar	tor	fra	ter	for	tor	for	tri
fru	for	tru	far	tri	far	fer	tra	fir	fra

Etkinlik 15⁴²: Sıfatlar

/Bireysel ya da İki kişilik Etkinlik /

Amaçlar ve Hedefler: Sıfatların heceleme kurallarının uygulanması ve ulusal dilde, ünlü ve ünsüz tanınması.

Kurallar:

1. Öğretmen öğrenciye çalışma sayfasını sunar.
2. Öğrenci eksik harfleri doldurmalıdır.
3. Öğrenci, kelimelerin kendi ulusal dilindeki anlamlarını yazmalıdır.
4. Sabit bir süre verildiğinde bir çift öğrenci ile yarışma etkinliği olarak da kullanılabilir.

Gerekli Malzemeler: Çalışma sayfasının bir kopyası.

Örnek:

S	E	R	
S		N	İ
	N	N	İ
S	E		İ

.....

Y	Ş	
A		İ
	L	İ

.....

U	Z		U
	Z	N	U
U		N	U
U	Z	N	

.....

İ		İ
	Y	İ
İ	Y	

.....

A	C	
	C	İ
A		İ

.....

K	Ü		Ü	K
K		Ç	Ü	K
	Ü	Ç	Ü	K
K	Ü	Ç		TK
K	Ü	Ç	Ü	

.....

K	İ		A
K	İ	S	A
S		S	A
	İ	S	A
K	İ	S	

.....

⁴²Faaliyetler 15 ve 16, I Społeczna Szkoła Podstawowa, Polonya tarafından önerilmiştir.

Etkinlik 16: Ülkeler ve Milletler /Bireysel Etkinlik/

Amaçlar ve Hedefler: Kelime sınıflandırma becerisini, ülke ve millet isimlerini saymak ve geliştirmek,

Kurallar:

1. Öğretmen öğrencilere uygun çalışma sayfaları sunar.
2. Öğretmen öğrencilerden sözcükleri, göreve ekli tablodaki harf sayısına göre gruplandırmalarını ister.
3. Öğretmen öğrencilerden kelimeleri yüksek sesle okumalarını ister.

Gerekli Malzemeler: Çalışma sayfasının bir kopyası.

Örnek:

AMERİKA İNGİLİZ İSPANYA FRANSIZ ÇİNLİ
AMERİKAN İTALYAN FRANSIZ İTALYA ÇİN
İSPANYOL

5 harfli	6 harfli	7 harfli	8 harfli
.....
.....
.....
.....

Etkinlik 17⁴³: “Kim, Ne, Nerede, Ne zaman?”**/Grup Etkinliği/**

Amaçlar ve Hedefler: (3.-4. Sınıf). Temel sorulara dayalı olarak gerekli bilgileri bir cümlede toplamak.

Kurallar:

1. Sınıf, disleksik öğrencilerin bu 4 gruba yayılmasını sağlayacak şekilde 4 takıma ayrılır.
2. Her takım bir sunum tahtası kağıdı alır.
3. Bir soruyu cevapladıktan sonra, takım kağıdı çevirir ve başka bir takıma verir, başka bir takımdan başka bir kağıt alır.
4. Sorular cevaplandığında takım lideri makaleyi açar ve oluşan cümleleri okur.
5. Sınıf, en mantıklı, en komik veya en garip olanı cümlelerden seçebilir.
6. Oyun gerektiği kadar çok tur için devam edebilir.

Gerekli Malzemeler: 4 bölüme katlanmış sunum kâğıtları, her soru için bir sütun. Her bölüm bir soruya karşılık gelir.

Örnek:

KİM ?	NE YAPIYOR?	NEREDE?	NE ZAMAN?

⁴³ 17-21 Faaliyetleri Asociatia CES, Romanya tarafından önerilmiştir.

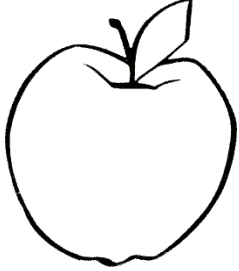
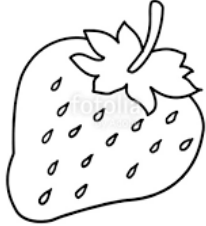
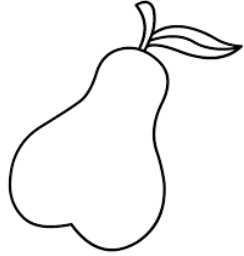

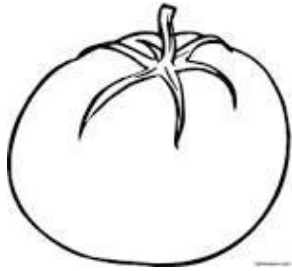

Etkinlik 18: “İlk Ses”

Amaçlar ve Hedefler: Konuşma Terapisi (Sınıf 3-4)

Kurallar: Öğrenciler her bir kelime için başlangıç sesini bulmalı ve uygun alana yazmalıdır.

Gerekli Malzemeler: çalışma sayfası, kalemler

Örnek:

		
__ lma	__ ilek	__ rmut
		
__ avuç	__ omates	__ oğan

Etkinlik 19: “Anlamını Bul”

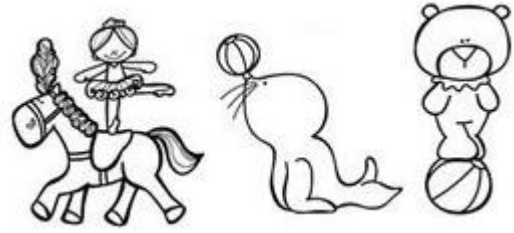
Amaçlar ve Hedefler: Okuma Dersi (Sınıf 3-4)

Kurallar: Öğrenciler aşağıdaki cümleleri okumak ve anlamlarına karşılık gelen doğru görüntüyü daire içine almak zorundadır.

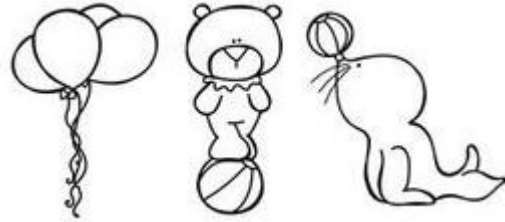
Gerekli Malzemeler: çalışma sayfası, kalemler

Örnek:

Kız bir midilli üzerinde ayakta duruyor.

Fok balığının bir topu var.

Sirkte bir aslan görüyorum.

Palyaçonun küçük bir arabası var.

Etkinlik 20: “Ağustos Böceği ve Karınca”

Amaçlar ve hedefler: Okuma dersi (3-4. Sınıflar)

Kurallar:

1. Öğretmen tüm sınıfa masalı okur.
2. Masala göre, öğrenciler soruları cevaplar ve kendi görüşlerini formüle eder
3. Öğrenciler masalı kendi başlarına okurlar ve metnin Haritasını doldururlar.
4. Bireysel görevi tamamladıktan sonra, sınıf cevaplarını tartışır.

(alternatif olarak daha iyi anlama için rol yapma veya drama etkinlikleri kullanılabilir)

Gerekli Malzemeler: Tez, çalışma sayfası (Metnin Haritası), kalemler

Ağustos Böceği ve Karınca

Ağustos böceği bütün yaz, saz çalmış şarkı söylemiş. Karakış birden bastırınca şafak atmış zavallıda; Bir şey bulamaz olmuş yiyecek: Koskoca ormanda ne bir böcek, ne bir sinek. Gitmiş komşusu karıncaya:

- Aman kardeş demiş, halim fena; bir şeycikler ver de kışı geçireyim, yaz gelince öderim. İnan bana. Ağustosunu geçirmem söz sana. Ödemezsem eğer, böcek demesin kimse bana.

Karınca iyidir hoştur ve çalışkandır bilirsiniz ama eli sıkıdır biraz. Can verir, mal vermez.

- Sormak ayıp olmasın ama demiş, bütün yaz ne yaptınız?

Ne mi yaptım demiş ağustos böceği; gece gündüz şarkı söyledim, fena mı ettim sizce?

- Yooo. Demiş karınca ne mutlu size; ama hep türkü söylemek olmaz; kışın da oynayın biraz.

Metin haritası

Başlık _____	Yazar: _____
Karakterler: _____ _____ _____ _____ _____	Yer: _____ _____
MASALIN RESMİ	Zaman _____ _____
Karınca ve Ağustos böceği arasında geçen bir diyalog yazınız. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	Öğrendiğiniz yeni kelimeleri yazınız. C _____ R _____ I _____ C _____ K _____ E _____ T _____
	Ana fikri yazınız. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____

Etkinlik 21: “S, s harfi”

Amaçlar ve Hedefler: Konuşma terapisi (Sınıf 3-4)

Kurallar: Öğrenciler çalışma sayfasında istenen görevleri yerine getirmelidir.

Gerekli Malzemeler: Çalışma Sayfası, Kurşun Kalem

Örnek:

“S, s” Harfi

1. Harfleri okuyun ve sonra büyük ve küçük harfler arasında eşleştirme yapın:

A M N U R I C S T V O S
a m n u r i c s t v o s

A M N U R I C S T V O S
a m n u r i c s t v o s

2. Heceleri okuyun:

sa se su si so SA SE SU SI SO
as es us is os AS ES US IS OS
sac ses sut sir soc SAL SEÇ SIR SIM SOP
cas ses tus ris cos LAS IES RUS MIS IOS

3. Kelimenin son hecesini yaz:

CEKET → CE – ...

TERAZİ → TE-RA-...

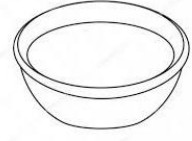
HALI → HA – ...

BALON → BA-...

4. Kelimeleri resimlerde gösterilene göre yazın ve [S] harfini işaretleyin.:

5. Doğru kutucuğu renklendirerek sesin doğru noktasını (başlangıç, orta, uç) işaretleyin:

6. Oku ve çiz:

SEHPA

KASA

TENİS

7. Kelimeleri kullanarak doğru sıralı cümle oluşturun:

MASASINI

SÜSLEDİ

SARI

TENİS

RESİMLERLE

Etkinlik22⁴⁴: Dijital Hikâve Anlatımı

/Grup Etkinliği/

Amaçlar ve Hedefler: Okuma metinlerini anlama becerisini geliştirmek.

Adımlar:

1. Avrupa mirasıyla ilgili ortak bir efsaneden bir metin seçin (örneğin, “Kral Arthur ve Taş Saplı Kılıç”).
2. Ön okuma etkinlikleri. Öğretmen başlığı okur ve olayları bir haritaya yerleştirir, ana karakterleri ve ana hikâyeyi tanıtır (zeemaps.com dan dijital yazılım kullanılabilir)
3. Birinci adım: Öğretmen hikâyeyi yüksek sesle okur.
4. İkinci adım: Öğrenciler okuduklarını zihinlerinde pekiştirmek için “Taştaki Kılıç” filmini izlerler.
5. Üçüncü adım: Öğrencilere, okunan konular, olaylar ve karakterler üzerinde tutulan hafızalarını pekiştirmeleri için olayları ve karakterleri tanımlayan eşleşen görüntü ve cümleleri temel alan dijital bir çoklu anket önerilir. (www. kahoot.com). Bu araç uygun bir şekilde kullanıldığında çok etkilidir, soruyu cevaplamak için cümlelere uygun doğru rengi seçmek gerekir. Öğretmen kısa ve net cümleler kullanır.
6. Dördüncü adım: Öğrenciler gruplara ayrılır ve beraberce hikâve anlatımı için bir hikâve çizimi oluştururlar. Her öğrenci, hikâve hakkında öğrendiklerini göstermek için hem yazılar hem görüntüler oluşturabilir. Öğretmen çalışmayı gözden geçirir ve cümleleri uygun bir şekilde toplar.
7. Beşinci adım: Öğrenciler, yazılarıyla görüntüleri sıraya koyup hikâve çizimlerini kâğıda hazırlarlar.
8. Öğrenciler gruplar halinde, hikâve çizimlerini takip ederek hikâyeyi sözlü olarak yeniden anlatırlar.
9. Yedinci adım: Öğrenciler, fotoğraf çekerek ya da tarayarak, yazıları yeniden yazarak ve yazdıklarını okuyup seslerini kaydederek dijital bir araç aracılığıyla ortak bir e-kitap şeklinde dijital hikâve anlatımlarını hazırlar. Artık E-kitap hazırdır. Okunabilir, görülebilir ve dinlenebilir.
10. Sekizinci adım: Okunan metinler üzerindeki son çoktan seçmeli dijital anket (www. Kahoot.com)

Referanslar:

<https://www.zeemaps.com/zeemap.com>

<https://www.storyjumper.com/>

<https://create.kahoot.it/share/the-sword-in-the-stone/2976ed6d-be06-48f2-a3c6-a2e8e910ec91>

<https://create.kahoot.it/share/the-sword-in-the-stone-legend/b9acbd96-553a-481a-8a5f-516a12586c01>

⁴⁴22-24 etkinlikler Istituto Comprensivo Laura Lanza Baronessa di Carini, İtalya tarafından önerilmiştir.

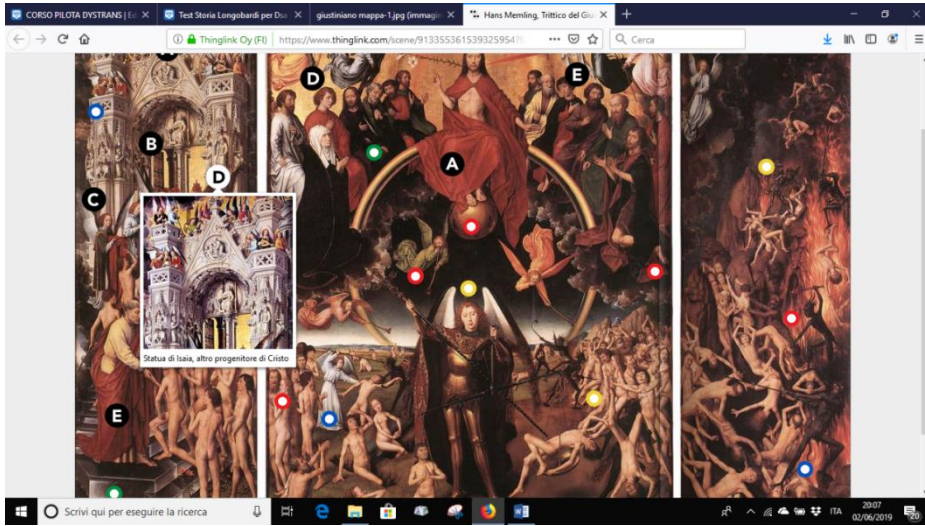
Etkinlik 23: Sanat ve Tarih'e uygulanan Thinklink ve zihin haritaları /Grup Etkinliği/

Amaçlar ve Hedefler: Görseller aracılığıyla okumak

Adımlar:

1. Öğretmen, resim ve tabloları kullanarak (özellikle dersin konusu hakkında Tarihsel dönemle ilgili olarak) konuları görsel bir şekilde yeniden düzenler;
2. www.thinglink.com da konu farklı etiketlerin açılabilđiđi bir resimdir ve bu öğrenciler tarafından yapılabilir, açıklama, bağlantılı video veya diğer yazılı ifadeler küçük başlıklar halinde verilir. (Tabii ki bu tür bir harita, öğrencilerin olayları ilişkilendirmeleri gerektiği gibi her zaman ellerine alabilecekleri bir araçtır)

https://www.thinglink.com/scene/913355361539325954?fbclid=IwAR0IuP674ptQv6dLDLki_guw-c8neqQ6OPUG0oCE6JbkDMI2Y85IvyYOV8

3. Başka bir araç, özellikle farklı renklerde ve her bir renk konunun bir bölümünü ilişkilendirdiğinde, haritaların ve şemaların kullanımı olabilir. Harita oluşturma araçları Mindomo, Coggle, Mind Mup, Free Mind dir.

4. Metinler ayrıca konu ile renkler aracılığıyla da ilintilidir.

Esercizio 1

Completa l'esercizio inserendo le parole che trovi qui sotto:

Alpi, bizantino, greco-gotica, Italia, latina, mercenari, pacifica, settentrionale, 568

Alcuni guerrieri Longobardi avevano combattuto come..... al servizio dell'Impero..... durante la guerra..... in Nel..... varcarono le e invasero l'Italia L'occupazione longobarda fu abbastanza poiché la popolazione..... non si ribellò

Esercizio n. 2

Metti una crocetta sulla risposta che ti sembra corretta. Quando trovi l'errore se puoi correggilo:

1. Il vero nome dei Longobardi era Ginnili (V) (F)
2. Il nome di longobardi deriva della loro lunghe lance (V) (F)

Bu şekilde, öğrenciler önerilenler tüm araçlar üzerinde çalıştığı için dizüstü bilgisayar, akıllı telefon veya tablet üzerinden öğrenebilirler.

Referanslar:

- www.thinglink.com
- www.mindomo.com
- www.coggle.com
- www.mindmap.com
- www.freemind.com

Etkinlik24: Yazma ve okuma becerisi kazanımı

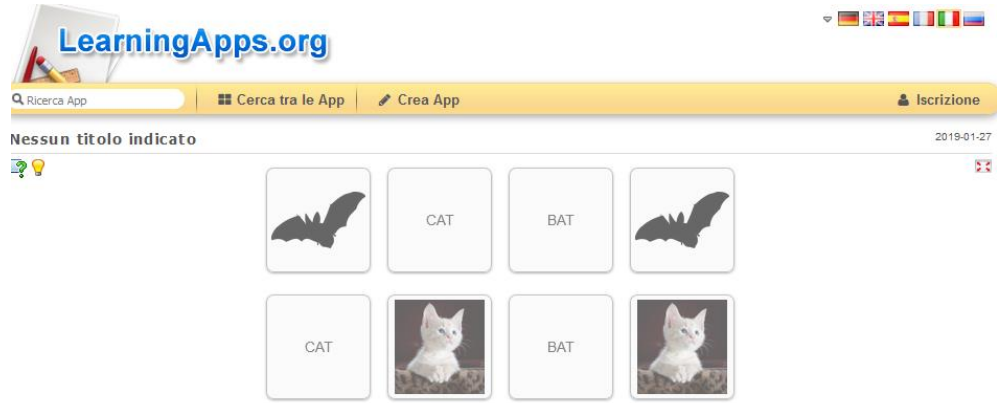
/Grup Etkinliği /

Amaçlar ve Hedefler: Ses-harf imgeleri ile kelime eşleştirme

Adımlar:

1. Sesler, harfler ve nesnelere eşleştirebilme kazanımı, hafıza kartı oyunu gibi oyunlar tarafından kolayca desteklenebilir. Özellikle öğrenme araçlarını kullanarak öğretmenler, aşağıdaki örnekte olduğu gibi, okuma ve yazma problemi olan öğrenciler için herhangi bir konuda hafıza kartı oluşturabilir:

<https://learningapps.org/display?v=pcm2qg5ic19>

<https://learningapps.org/display?v=pyvaak8ot19>

2. Öğrenciler bir dizüstü bilgisayar, bilgisayar veya akıllı telefon kullanarak görüntü ve ses veya metinleri eşleştirmek zorundadırlar ve kelimelerin seslerini ve temsil ettikleri yazılı şekilleriyle hafızalarında tutarak farklı zamanlarda tahmin edebilirler.

Bu yolla öğrenciler, tüm bu araçlar üzerinde çalıştıkları sırada dizüstü bilgisayar veya akıllı telefon veya tablet kullanmayı öğrenebilirler.

Referanslar:

www.thinglink.com

www.mindomo.com

www.coggle.com

www.mindmap.com

www.freemind.com

A2.2. Evde Kullanıma Uygun

Activity 25⁴⁵: Resimleri Eşleştir

/Öğretmen - Öğrenci Etkinliği/

Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin kafiyeli becerilerinin geliştirilmesi.

Kurallar:

1. Ebeveyn, çocuğa bir dizi resim kartı verir.
2. Çocuk, her resimde gösterilen nesnelerin isimlerini yazmalıdır.
3. Çocuk, kelimenin hecesini kontrol etmek için gerektiğinde bir sözlük kullanabilir.
4. Sonunda çocuğun birbiri ile kafiyeli olan resimleri eşleştirmesi gerekmektedir.

Not: Öğretmen çocuğun becerisine bağlı olarak kart sayısını seçer.

Gerekli malzemeler: Bir dizi resim kartı; bir sözlük

Örnek:

2

tilki

iki

⁴⁵ 25-27 faaliyetleri Asociacia Dyslexia – Bulgaristan tarafından önerilmiştir.

Etkinlik 26: Hece Tablosu

/Bireysel Etkinlik/

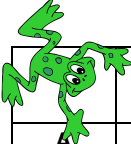
Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin kelimeleri hecelere bölme becerilerinin geliştirilmesi.

Kurallar:

1. Her oyuncu hece bir grafik (aşağıdaki şablona bakın) ve bir kod alır
2. Birinci seviye görev, kelimeleri bulmak ve bunları yazmak için kodu kullanmaktır.
3. İkinci seviye görev şemada daha fazla kelime bulmak ve onlar için “kod” yazmaktır.

Gerekli malzemeler: Her öğrenci için basılı bir çizelge (herkes için bir ve aynı çizelge kullanılabilir veya birkaç değişkene sahip olabilir).

ÖRNEK:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	KA	TEN	YON	ME	CE	HA	VEN	KER	PA
B	KUR	MA	TEN	ÇO	FER	BAR	YAT	MO	RET
C	YAS	TAR	DA	Bİ	MEN	KE	VİZ	YAK	RA
D	Bİ	BE	ĞA	LO	LE	MAR	TİK	KA	RA
E	TE	PA	ŞAM	Pİ	TOR	VUL	KET	SE	RE
F	MER	FUT	BOL	TO	HU	NA	KAR	BEK	PET
G	YET	DAK	Dİ	RAP	O	A	KA	CUM	BI
H	MA	RA	O	YON	LEK	KAS	ÖĞ	Y	MAN
I	İM	Rİ	BA	BİL	LI	VAN	YE	LİM	LE

Birinci Adım:

H9-C2
G7-A4-C9
D8-D4-I2-B5
C3-E6
E3-B1-H4
E1-I9-C7-A3

Etkinlik 27: Aynı Ses

/Bireysel Etkinlik/

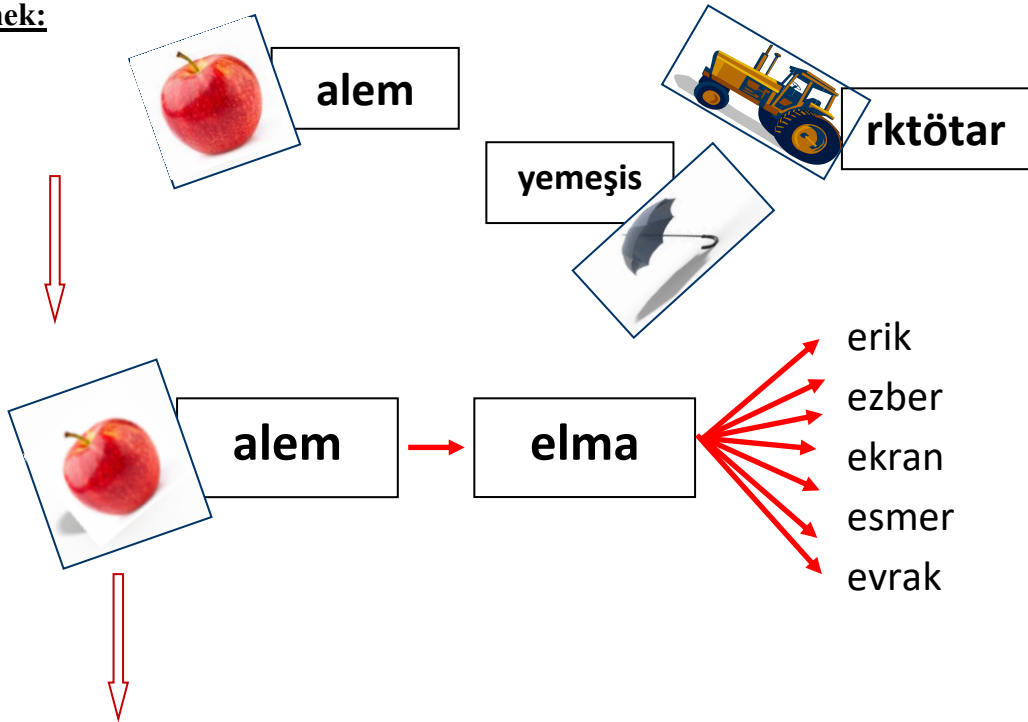
Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin aliterasyonla ilgili bilgilerini geliştirmek; seslerle çalışma becerileri

Kurallar: Ebeveyn, çocuğa şablondaki gibi bir çalışma sayfası verir ve aşağıdaki talimatları verir:

1. İlk kutudaki harfleri sıraya koymak ve resimdeki nesnenin adını oluşturmak zorundasınız.
2. Bu kelimeyi ikinci kutuya yazın.
3. Sonra mümkün olduğunca çok kelime yazın, böylece ikinci kutudaki kelimeyle aynı sesle başlarlar. (Sözlerin, son sesleriyle veya bir ünsüzlerin bir araya gelmesiyle eşleşmesi gerektiğinde görevde farklılıklar olabilir.)
4. Yeterli sayıda kelime yazıldıktan sonra, öğrencinin kelimelerin her birine bir cümle yazması gerekir.

Gerekli malzemeler: Çalışma sayfaları (aşağıdaki örnekteki gibi)

Örnek:

Telefonumun **ekranı** kırıldı.

Bana bir kilo **erik** verebilir misiniz?

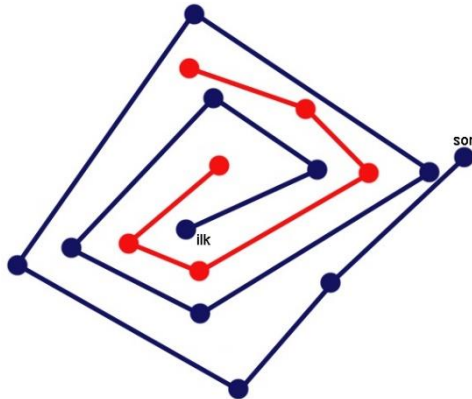
.....

Amaçlar ve Hedefler: Konsantrasyon, dikkat odaklama, fiziksel koordinasyon becerilerini geliştirme, el kaslarını geliştirme, sağ-sol, yakın, ön, arka, en yakın, kavramlara eş zamanlı olarak sağ sol beyni etkinleştirme, el-göz koordinasyon becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olmak.

Kurallar:

1. İki oyuncu tarafından oynanır.
2. Nihai amaç, etrafındaki halka çizerek rakibin çivisini kuşatmaktır.
3. Oyunculardan biri oyuna kimin başlayacağını belirlemek için yere çivi ile orta uzunlukta bir çizgi çizer. Her iki oyuncu da tırnaklarını yere bıçak gibi atıyor ve çizginin yakınında bıçaklamaya çalışıyor. Çizgiye en yakın olan kişi oyuna ilk önce başlar.
4. Sıralama oyununu kaybeden kişi, tırnaklarını dikey olarak eliyle yere fırlatır (fırlatmadan). Diğer oyuncu, tırnağını yerdeki tırnağa yakın bir pozisyonda bıçaklar.
5. Daha sonra çivisini çıkarır, tekrar fırlatır ve iki nokta arasında dikey bir çizgi çizer. Bu şekilde rakibin çivisinin etrafına tekrar tekrar (bıçaklayarak) atarak dar, spiral labirentler yaratmaya çalışır.
6. Çivi yere takılmadığında veya çizgiler kesiştiğinde, diğer oyuncuya geçer. Çizgilerin kesiştiği anlaşıldığı zaman, oyun alanının zarar görmesini önlemek için yanlış çizginin (son çizgi) çizilmediği anlaşılmaktadır.
7. Tırnak oyunu temiz bir tırmıkla oynanmalıdır. Küçük çocuklar tarafından oynanmamalı ve yaralanmaları önlemek için tırnağa büyük özen gösterilmelidir. Diğer oyuncu ve izleyiciler çivi çalardan uzak durmalıdır.

Gerekli Malzemeler: Islak fakat donmamış ve çamur haline dönüşmemiş yumuşak bir yüzey üzerinde 2 büyük çivi

Örnek:

⁴⁶ 28-30 faaliyetleri İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü ve Fatih Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından önerilmiştir.

Etkinlik 29: Çelik Çomak Oyunu

/Grup/İkili Çalışma/

Amaç ve Hedefler: Kaba ve ince motor beceriler geliştirmek, Denge ve koordinasyon, dikkat ve uyanıklık, beden farkındalığı, eylem planlaması, güç ve dayanıklılık becerilerini geliştirmek.

Kurallar:

1. Çoğunlukla açık alanlarda oynanan bir oyundur.
2. Oynamak isteyenler iki gruba ayrılır. Bir taraftaki bir oyuncu eksikse, iki yerine bir kişi oynayacaktır.
3. Her iki taraftan bir kişi seçilir ve bu insanlar çeliklerini atarlar. Çeliğini en uzağa fırlatan oyuncu oyuna başlar. (Diyelim ki A takımı)
4. Çelik zemine yerleştirilir, yukarı doğru itilmesi için bir ucuna vurulur ve ardından mümkün olduğunca güçlü bir şekilde sopayla vurulur.
5. Bir atıcı çeliği üç kez ıskalarsa veya diğer oyuncu anında yakalarsa, atıcı dışarı çıkar.
6. Oyunun daha önceki sürümleri, çeliğin vurulduğu mesafeyi tahmin etmeye, dört taraflı bir çelik üzerinde gelen sayıya göre puanlamaya ve çelik yakalanmaya çalışılırken büyük bir daire üzerinde bir konumdan diğerine koşmaya dayanmaktadır.

Gerekli malzemeler: Yaklaşık 1 m uzunluğunda, sopa (çomak) olarak kullanılan bir çubuk ve yaklaşık 4 inç (10 cm) uzunluğunda, 1 ila 2 inç (2,5 ila 5 cm) kalınlığında uçları sivri bir tahta parçası (çelik).

Örnek:

Etkinlik 30: Beş Taş Oyunu

/Grup/İkili Çalışma/

Amaçlar ve Hedefler: İnce motor becerileri geliştirmek, Denge ve koordinasyon, dikkat ve uyanıklık, beden farkındalığı, eylem planlama, güç ve dayanıklılık, Konsantrasyon, dikkat odaklama, fiziksel koordinasyon becerilerini geliştirme.

Kurallar:

En az 2 kişi tarafından oynanır. Beş taş oyunu toplam 5 bölümden oluşur.

1. Tüm taşlar avuç içinde toplanır. Yere serpilirler. Taşlardan biri oyuncu tarafından seçilir ve alınır
1. Seçilen taş havaya atılır ve yerdeki taşlar avuç içinde birer birer toplanır.
2. Atılan taş yere değmeden tekrar alınamazsa ya da taşlardan birine dokunulduğunda, oyuncu kaybeder ve oyun diğer oyuncuya geçer.
3. Tüm taşlar yerde bırakılmıştır. Yine taşlardan biri seçildi. Bu sefer taşlar ikişer ikişer toplanır.
4. Taşlar yere atılır. İlk önce bir tanesi alınır, sonra üç tanesi birlikte alınır.
5. Seçilen taş havaya atılır ve yere dört taş konur. Daha sonra seçilen taş tekrar havaya fırlatılır. Dört taş yerden tamamen alınmaya çalışılır.
6. Oyuncu tüm taşları havaya fırlatır ve elinin arkası üzerinde hepsini bir araya getirmeye çalışır. Ve sonra bu pozisyonda aynı taşları tekrar yakalamak için tüm taşları tekrar atar.

Gerekli malzemeler: 5 küçük yuvarlak taş parçası.

Örnek:

Etkinlik 31⁴⁷: Kaç hece

/Grup Etkinliği/

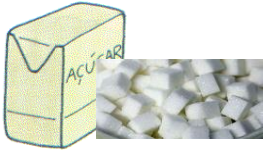
Amaçlar ve Hedefler: hece bölünmesi eğitimi

Kurallar:

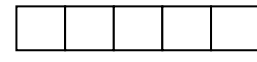
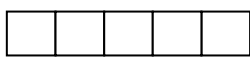
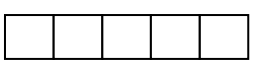
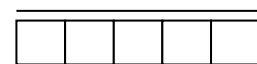
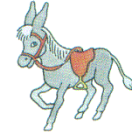
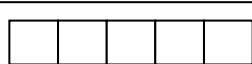
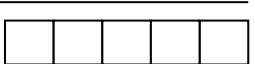
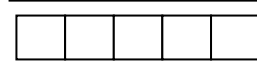
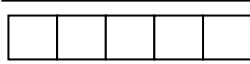
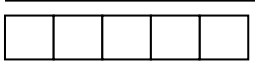
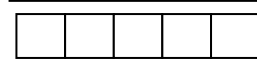
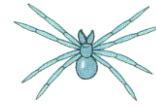
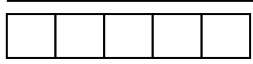
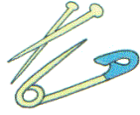
1. Her resmin altında kelimeyi yazın
2. Kelimedeki heceleri say
3. Kelimedeki hecelerin sayısına uyacak şekilde gerektiği kadar kareyi renklendirin

Gerekli malzemeler: Bir çalışma sayfası, bir kalem, boya kalemleri

Örnek:

şeker

⁴⁷ 31-35 faaliyetleri Agrupamento de Escolas de Sines, Portekiz tarafından önerilmiştir.

Etkinlik 32: Kafiyesini bulun

/Bireysel Etkinlik/

Amaçlar ve Hedefler: Kafiye becerilerini geliştirmek

Kurallar:

1. Çocuğa iki resim sütunu içeren bir çalışma sayfası sağlayın
2. Çocuk resimlerdeki nesnelerin adlarını yazmalıdır (gerekirse kelimeleri doğru yazmak için ona yardım edin)
3. Daha sonra sol sütundaki her bir kelimeyi sağ sütundan gelen bir kelimeyle eşleştirmesi gerekir, böylece onlar kafiyeli olurlar.

Gerekli malzemeler: Bir çalışma sayfası, bir kalem

Örnek:

	<i>bebek</i>		_____
	_____		_____
	_____		<i>kelebek</i>
	_____		_____
	_____		_____
	_____		_____

Etkinlik 33: İlk hece

/Bireysel Etkinlik/

Amaçlar ve hedefler: Fonolojik algıları ve heceleme becerilerini geliştirmek.

Kurallar:

1. Ebeveyn çocuğa resim kartı sağlar
2. Çocuk, resmin üzerinde gördüğü nesnenin adını yazmalıdır.
3. Sonra çocuk kelimeyi hecelere ayırır.
4. Ve sonra ilk heceyi daire içine almalıdır.

Gerekli malzemeler: Resim kartları, kalem, renkli kalem

Örnek:

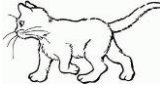

Ba-lon

Etkinlik 34: Kart oyunu**/Bireysel Etkinlik/**

Amaç ve Hedefler: Harf ve sayı ayrımı; konsantrasyonun iyileştirilmesi ve dikkat odaklama.

Kurallar:

1. Çocuğa harf ve sayı içeren belli sayıda kart verilir (her karttaki karakterler için).
2. Çocuk kartları gruplara ayırmak zorundadır: sadece harfleri olan kartlar; sadece sayıları olan kartlar; sadece bir harf içeren kartlar; iki harf ve iki sayı içeren kartlar; sadece bir numara olan kartlar; Bir harfi ve üç rakamı olan kartlar.

Gerekli malzemeler: Kartlar

Örnek:

5 A	7 1	Y I	9 G	6 A	S 5
3 F	3 8	V E	D V	9 L	4 2
D 3	7 N	8 D	6 4	3 6	1 A
T O	Z C	T P	K S	4 8	I M
D 4	R T	8 1	T L	F E	9 O
H 7	H F	7 Ş	V F	U C	P 2
Ş I	Ç 6	F A	H J	T J	8 1
R E	3 M	U 5	G B	7 4	U V
T 1	6 A	6 8	5 3	G Z	2 Z
R 2	S G	4 9	P F	U Ş	N 7

Faaliyet 35: Hece yapımı

/Bireysel Etkinlik/

Amaçlar ve hedefler: Fonolojik algı ve heceleme becerilerinin geliştirilmesi; hece birimini eğitmek

Kurallar:

1. Çocuğa belirli sayıda resim kartı verilir. Her kartta bazı heceler vardır.
2. Çocuk kelimeyi oluşturmak için heceleri doğru sıraya yerleştirmelidir (resimdeki nesnenin adı).

Gerekli malzemeler: Kartlar

Örnek:

ma	sa
----	----

çak	bı
-----	----

ra	zü	fa
----	----	----

ta	pas
----	-----

lem	ka
-----	----

Faaliyet 36⁴⁸: Harf tanıma

/Bireysel Etkinlik/

Amaç ve Hedefler: Benzer ünsüzlerin tanınmasını geliştirmek B; D; P.

Kurallar:

1. Ebeveyn, çocuğa bir harf çalışma sayfası sunar.
2. Ebeveyn talimatı okur: (“ B ”, “ D ”veya“ P ”harflerinin tümünü bulun ve daire içine alın)
3. Çocuk uygun harfi mümkün olduğunca çabuk bulup, daire içine almak zorundadır.

Gerekli malzemeler: Harf çalışma sayfasının bir kopyası.

Örnek:

1. Harf: **B**

DGBCNMIOEPDLKFOPPWJUGSVSEJUFBSFCEWIALZMAJAPOIEWIWKDJX
BGDYRIOJLKGDAWUDRUNXZCJKOBGBHASYECCZVIKOLDJDGJBPONPI
EKJUEDIETYASDBKIOPTHEBBASVSKIEFMSOLDUFUKCDEYKMVRUIHDW
WTIPJBCXHLOYEDHNKGFJMNWBWYONVCSUBFCIBMCJDOSARTNDTNW

2. Harf: **D**

HIJOPSENDNEJKAWERRTYHDBYEDSKIPRILKNZNAWSUEJDOWIESODKM
NVCOTEUWIPDJBPMANZBYSEPLJANEKTIAJBNKVETENTKPYPAIKMZS
NBTSKGWUSNRONBMIEJSCONHYRGHDANCKLDOKMIEKNGAUBNALM
BDOHFCLFDCBFIVMNEBXLNDBCISMSBCODMSLCNBHFKDSYNTYWM

3. Harf: **P**

YWIOLPPSUEGVCZASDKLOCKLKKSRQTWPBPKZASEDGHSKOLMBPSKS
SLOBPPAKMXBCAANXNDHSIAUDJAPRYFRMNOPQLANKOALIISWKBSGL
OKPMPAZBAKLOEPJAPAAKALSDWQXIAKAOBCPRTEKARAYHAHAHSV
JNJFVKEENVOWNWCWWJDVVJWNWOBHWJRODBFBSOLKLDOKEBIRV

⁴⁸ 36-37 faaliyetleri I Społeczna Szkoła Podstawowa, Polonya tarafından önerilmiştir.

Etkinlik 37: Roma rakamları**/Bireysel etkinlik/****Amaçlar ve Hedefler:** Latince sayıları tanıma ve sayma becerilerini uygulama**Kurallar:**

1. Ebeveyn, çocuğa bir sayı tablosu sunar.
2. Ebeveyn talimatları okur: “Aynı Roma rakamlarını farklı renklerle bul ve daire içine al”
3. Sonra çocuk sayıları saymak ve tabloyu doldurmak zorundadır.

Gerekli malzemeler: Sayılar çalışma sayfasının bir kopyası, renkli kalemler**Örnek:**

VI	VIII	XI	XIV	VII	XVI	IV	XIV	VII
XVI	VI	XI	VIII	XI	VII	XVI	IX	XIV
VIII	XI	VII	VIII	XI	VI	XVI	XIV	IX
VII	XVI	IX	VI	VIII	VII	XI	XVI	XI
XIV	IX	VII	IX	XI	VIII	IX	VII	VIII

RAKAM	SAYI	RAKAM	SAYI
IV		IX	
VI		XI	
VII		XIV	
VIII		XVI	

Etkinlik 38⁴⁹: “Kelimeler”

/Bireysel etkinlik/

Amaç ve hedefler: Anlama ve kelime bilgisi

Kurallar: Çocuk çalışma sayfasında istenen görevleri yerine getirmelidir.

Gerekli malzemeler: Çalışma sayfası, kalemler

Örnek:

1. Eş anlamlıları birleştiriniz:

Başvuru	Tutsak
Anı	Müracaat
Cahil	Hatıra
Değerli-	Bilgisiz
Esir	Kıymetli

2. Aşağıdaki Sözcüklerin Zıt Anlamlarınız yazınız:

- Yukarı – _____ aşağı _____
- Yakın – _____
- Sağ - _____
- Üzgün – _____
- Yavaş – _____
- Erken- _____
- Ilık – _____
- Zengin – _____
- Güzel – _____

3. C ile başlayan kelimelerin altını çiziniz ve E ile biten kelimeleri yuvarlak içine alınız.

cam, ekmek, **püre**, ceviz, televizyon, süre, kare, cami, top, cahil minare, karpuz, cevap, bere, laptop, civa, fare, küre, cisim, mine, deve, ceza, pencere

⁴⁹ 38-40 faaliyetleri Asociatia CES, Romanya tarafından önerilmiştir.

Etkinlik 39: “Çiftlikte”**/Bireysel etkinlik/**

Amaç ve hedefler: Konuşma terapisi: eğitim gözlem / dikkat ve gönüllü hafıza; kelimelerdeki b harfini belirlemek; verilen kelimelerle cümleler oluşturma

Kurallar: Öğrenciler çalışma sayfasında istenen görevleri tamamlamalıdır.

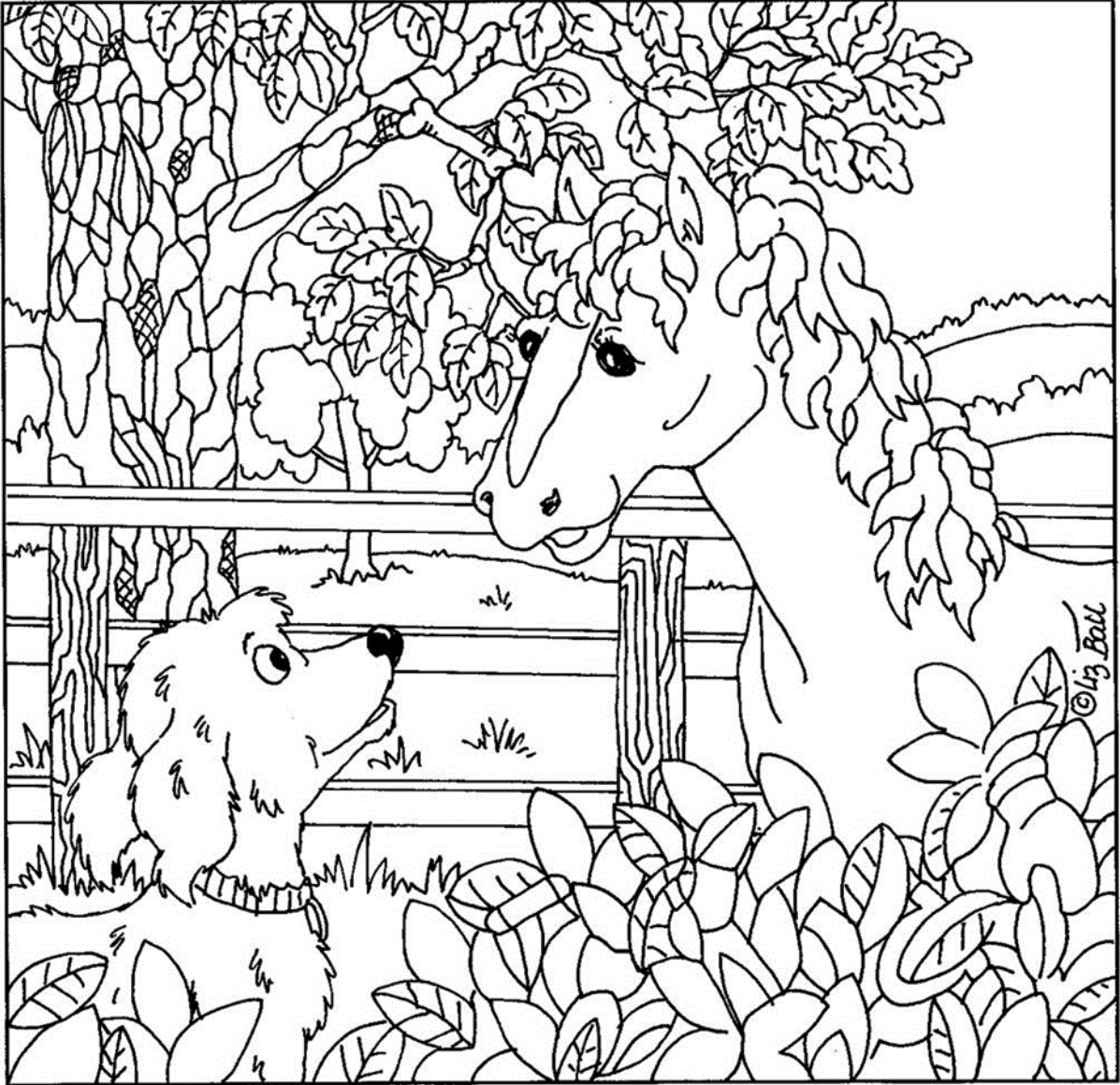
Gerekli malzemeler: Çalışma sayfası, kalemler

Örnek:

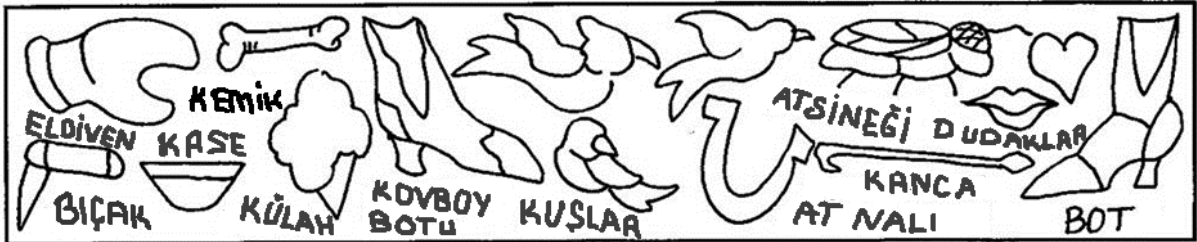
Yönerge:
1. Aşağıdaki kutudan (sayfanın diğer tarafında) gizli nesnelere bulun
2. Aradığımız nesnelere yazın (hatırladığınız her şeyi)
3. İçinde B harfi bulunan nesnelere daire içine alın
4. Diğer kelimelerle cümleler yazın.

2. _____

4. _____

www.hiddenpicturepuzzles.com

Etkinlik 40: “p-b ayırt etme”

/Bireysel etkinlik/

Amaçlar ve hedefler:

1. Fonematik işitme gelişimi
2. p-b yi bir birinden ayırt edebilme

Kurallar: Çocuk çalışma sayfasında istenen görevleri yerine getirmelidir.

Gerekli malzemeler: Çalışma sayfası, kalemler

Örnek:

p-b ayırt etme

1. . **p, P** harfinin etrafına kırmızı bir daire ve **b, B** harfinin etrafına mavi bir daire koyun:

A h V p s x Z f B C d W P I m B o Y b

I L a T D P h X b s R p F B D b F G B

2. Kelimeleri okuyun ve doğru tabloya yazınız.

pabuç, balkon, küpe, kâtip, harp, çapak, çarpı, bayram, boy, bent, ebe, ampul, ben, bardak, baraka, bilmece, şampiyon

P

B

3. Hangi harf eksik, P veya B? Kelimelerin eksik harflerini yazınız.

PA_UÇ

AR_A

_ACA

_İNA

TUR_

SO_E

KAR_UZ

ÇA_AK

TA_AK

_ARA

SE_ET

_ANYO

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

Bu Proje Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz.